

ESBORRANY

AJUNTAMENT DE SANT BOI DE LLOBREGAT

ESTUDI PER A L'ELABORACIÓ DEL PLA MUNICIPAL D'EDUCACIÓ I FORMACIÓ PER A LA SOLIDARITAT

Març, 2021

ESTUDI PER L'ELABORACIÓ DEL PMEIFS 2021-2026

ÍNDEX	
Sigles	
Presentació	3
1. Introducció	
2. Metodologia	
3. Marc teòric	
3.1 Conceptualització	
3.2. El procés de consolidació de l'educació per la solidaritat	
3.2.1 Antecedents: Pla municipal d'Educació i Formació per la Solidaritat	
3.2.2 L'avaluació del PMEIFS	
3.3 El Pla Director de Cooperació al Desenvolupament	
4. Les activitats d'educació per la solidaritat promogudes des de l'Ajuntament	
4.1. Formació i sensibilització en matèria de cooperació, solidaritat i pau	
4.2. Difusió i comunicació en matèria de cooperació, solidaritat i pau	
4.3. Activitats d'Educació per la Solidaritat	
4.3.1 La Guia d'activitats escolars	
4.3.2 Projectes escolars específics	
4.3.3 Projectes de l'Ajuntament	
4.4. Una programació anual d'activitats	
4.4.1 Dia Escolar de la No Violència i la pau	
4.4.2 Dia Mundial de la Narració Oral	
4.4.3 Sant Jordi Solidari	
4.4.4 Festa del Comerç Just	
4.4.5 Dia Mundial de les Persones Refugiades	
4.4.6 Dia Internacional de la Pau	

ESTUDI PER L'ELABORACIÓ DEL PMEiFS 2021-2026

4.4.7 Barrejant. Trobada de la Solidaritat	
4.4.8 Dia Internacional dels Drets Humans	
4.4.9 Projecte Ciutats Defensores dels Drets Humans	
4.5 Cooperació i educació per la solidaritat	
4.6 Altres activitats promogudes des de l'Ajuntament	
4.7 Altres activitats promogudes des de l'Ajuntament	
5. L'educació per la solidaritat des la perspectiva de les entitats	
5.1 Conceptualització	
5.2. Les entitats impulsant l'EPS: temàtiques, estratègies i experiències	
5.3 Calendari d'activitats	
5.4 Debilitats i fortaleces de les entitats en relació a l'EPS	
5.5 Els reptes de les entitats en relació l'EPS	
5.6 El paper de l'Ajuntament en relació a l'EPS	
6. La visió dels centres educatius de les activitats d'educació i formació per la solidaritat	
7. Anàlisi DAFO de l'EPS a la ciutat	
8. Mapa d'actors	
9. Conclusions i propostes	
9.1 Aspectes a destacar	
9.2 Aspectes a millorar i propostes	
10. ANNEXES	
10.1 Dades de l'Ajuntament	
10.2 Eines per al Treball de camp	
10.2.1 Formularis centres educatius	
10.2.2 Formularis entitats CMCSiP	
10.3 Mocions	
10.4 Glossari	

ESTUDI PER L'ELABORACIÓ DEL PMEiFS 2021-2026

10.5 Bibliografia	

SIGLES

ACCD Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament
AECID Agencia Española de Cooperación Internacional para el Desarrollo
ACNUR Alt Comissionat de les Nacions Unides pels Refugiats
ACPP Assembla de Cooperació Per la PAU
AFA Associació de Famílies
AMPA Associació de Mares i Pares
APS Aprenentatge Servei
CCAR Comissió Catalana d'Ajuda al Refugiat
CEAR Comisión Española de Ayuda al Refugiado
CEDAW Convenció sobre l'Eliminació de Totes les Formes de Discriminació Contra les Dones
CMCSiP Consell Municipal Cooperació, Solidaritat i Pau
CNL Consorci de Normalització Lingüística
CRDS Centre de Recursos i Documentació per la Solidaritat
CRP Centre de Recursos Pedagògics
DMPR Dia Mundial Persones Refugiades
DIBA Diputació de Barcelona
DIP Dia Internacional per la Pau
DENIP Dia Escolar de la No-violència i la Pau
ECG Educació per la Ciutadania Global
EGiBDH Enfocament de gènere i Basada en els Drets Humans
EPD Educació Pel Desenvolupament
EPS Educació Per la Solidaritat
EPJG Educació Per la Justícia Global
ESF Enginyeria Sense Fronteres
ETpCG Educació Transformadora per la Ciutadania Global
FEMP Federación Española de Municipios y Provincias
FGC Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya
FCCD Fons Català de Cooperació al Desenvolupament
ICIP Institut Català Internacional per la Pau
IDHC Institut de Drets Humans de Catalunya
LaCoordi Coordinadora de Comerç Just i Finances Ètiques
LGTBI Lesbianes Gais Transexuals Bisexuals i Intersexuals
ODS Objectius de Desenvolupament Sostenible
ONG Organització No Governamental
PAT Pla d'Acció Tutorial
PEC Projecte Educatiu de Centre
PDCD Pla Director de Cooperació al Desenvolupament
PIB Producte Interior Brut
PMEiFS Pla Municipal d'Educació i Formació per a la Solidaritat
PMTCiS Programa Municipal Transversal de Cooperació i Solidaritat
STEM Ciència (Science), Tecnologia, Enginyeria i Matemàtiques
TMB Transports Metropolitans de Barcelona
UCSiP Unitat Cooperació, Solidaritat i Pau
UNED Universitat Nacional d'Educació a Distància
UOC Universitat Oberta de Catalunya
VOLS Voluntariat Solidari
XCPE Xarxa Compra Pública Ètica
XES Xarxa d'Economia Solidària

PRESENTACIÓ

INTRODUCCIÓ

1. Introducció

El Pla Director de Cooperació al Desenvolupament 2017-2020 (en endavant PDCD) estableix com a línia estratègica prioritària l'elaboració d'un Pla Municipal d'Educació i Formació per la Solidaritat (en endavant PMEiFS), dins el primer any d'execució del PDCD. Aquest PMEiFS suposa una actualització de l'anterior PMEiFS 2009-2011, que es va elaborar a partir de l'Estudi i de les activitats de formació i sensibilització empreses per l'Ajuntament, les ONG's i el sector educatiu l'any 2009.

El PMEiFS i les propostes de sistematització i coordinació de les actuacions que es realitzen ha de contribuir a la dinamització de l'oferta d'activitats formatives i de sensibilització del propi Ajuntament, les ONG's i el sector educatiu (escoles i instituts) i a incrementar-ne el seu impacte.

El PMEiFS s'ha elaborat de manera interna des de l'àmbit de Cooperació, Solidaritat i Pau i ha comptat amb les aportacions de diferents actors municipals i socials, especialment dels diferents departaments municipals, les ONG's locals i col·laboradores en activitats de sensibilització i els centres educatius.

Amb aquest PMEiFS l'Ajuntament es dota d'un full de ruta que, emmarcat en el Pla de Govern i el PDCD, permet establir les estratègies principals de l'àmbit de l'educació per la solidaritat, els instruments i els recursos que s'activaran per fomentar una ciutadania global, crítica, oberta i compromesa amb les desigualtats.

2. Metodologia

La metodologia que s'ha dut a terme pel desenvolupament d'aquest estudi i la definició de l'estratègia d'intervenció es basa en la combinació de tècniques d'investigació de caire quantitatiu i descriptiu, a través d'una recollida documental de totes les activitats portades a terme els últims quatre anys, així com en tècniques de caire qualitatiu, com l'entrevista semiestructurada¹ a persones significatives de l'àmbit de la solidaritat i la cooperació al municipi (tant a actors municipals com a agents socials de les ONGs i els centres educatius). L'estudi s'ha realitzat en tres fases:

Fase 1. Recopilació i anàlisi documental- Recull de les activitats més significades en matèria de sensibilització dutes a terme a Sant Boi en els darrers anys.

¹ Vegeu annex 10.2

ESTUDI PER L'ELABORACIÓ DEL PMEIFS 2021-2026

Fase 2. Treball de camp - Realització d'entrevistes amb les persones responsables de departaments municipals. Amb el Decret de l'Estat d'alarma, els espais de treball que s'havien planificat amb els centres educatius i ONG's es van redissenyar en dues enquestes per a la recollida d'informació. Així mateix, les enquestes de l'àmbit del teixit social vinculat a la cooperació s'han complementat amb dos tallers virtuals conjunts (26/11 i 15/12).

Fase 3. Sistematització de la informació i disseny d'una proposta d'actuació - Anàlisi de la informació recollida en relació a la coordinació, visibilització, formació, tipologia d'activitats, entre d'altres i desenvolupament de propostes de mesures per millorar l'eficiència i l'eficàcia de les accions de sensibilització sobre solidaritat, cooperació i la pau que es realitzen al municipi de Sant Boi de Llobregat.

Les tècniques utilitzades en la fase 1 i la fase 2 han estat orientades a recollir la informació que des dels diferents referents al municipi ens permetin obtenir una visió amplia de les accions de sensibilització que es desenvolupen a Sant Boi. És per això que el treball de camp s'ha dirigit a l'estudi les accions dels actors que s'han considerat més significatives.

El treball de camp qualitatiu s'ha dut a terme al llarg del de l'any 2020 i primer trimestre del 2021 i ha quedat condicionat a les restriccions que ha imposat l'Estat d'alarma. S'han realitzat un **total de 4 entrevistes individuals, 6 entrevistes grupals, 2 grups de discussió i 2 enquestes online.**

Les accions dutes a terme han estat:

Responsable política i equip tècnic l'àmbit de Cooperació, Solidaritat i Pau	Entrevista grupal	16 de novembre de 2020
Equip tècnic de la Unitat de Civisme	Entrevista grupal	24 de febrer de 2020
Cap del Servei de Cultura, Cooperació i Esports	Entrevista	25 de febrer de 2020
Equip tècnic de la Unitat de Joventut	Entrevista grupal	2 de març de 2020
Cap del departament d'Educació	Entrevista	3 de març de 2020
Cap de Comunicació en aquell moment	Entrevista	3 de març de 2020

ESTUDI PER L'ELABORACIÓ DEL PMEIFS 2021-2026

Cap de Cultura	Entrevista	5 de març de 2020
Responsable de l'Olivera i projectes educatius	Entrevista	9 de març de 2020
Tècnica AMPAs	Entrevista	30 d'abril de 2020
Cap Unitat escoles bressol	Entrevista	2 de desembre de 2020
Unitat de participació ciutadana	Entrevista grupal (Cap de la Unitat i tècnica)	2 de desembre de 2020
Cap de l'Àrea d'Igualtat, Drets Socials i Ciutat Educadora	Entrevista	19 de gener de 2021
Cap de la Unitat d'Igualtat	Entrevista	30 d'abril de 2020
Cap del Departament de Contractació i Compres	Entrevista	2 de febrer de 2021
Cap de Servei de Serveis Socials, Infància, Adolescència i Família	Entrevista	4 de febrer de 2021
Cap de Comunicació	Entrevista	4 de febrer de 2021
Coordinadora de projectes estratègics i Responsable Coboï	Entrevista conjunta	4 de febrer de 2021
Cap de la Unitat de comunitat i vida quotidiana	Entrevista	9 de febrer de 2021
Presentació de de les Conclusions a la Reunió de Coordinació de l'Àrea	Presentació	11 de febrer de 2021
Entitats de Cooperació i Solidaritat	Formulari online (resposta de d'11 entitats)	Març-abril de 2020
	Grup de discussió	15 persones el 26 de novembre de 2020 i 6

ESTUDI PER L'ELABORACIÓ DEL PMEIFS 2021-2026

		persones el 15 de desembre de 2020
Centres educatius de primària i secundària	Formulari online (resposta de 17 docents d'11 centres).	Febrer-març de 2020

Tenint el conjunt d'instruments utilitzats, han participat un total de 63 **persones** en el procés de recollida d'informació i reflexió, i s'ha reunit informació dels principals espais des d'on s'estan realitzant accions de sensibilització.

La metodologia qualitativa aplicada s'ha adaptat a les característiques dels i les participants i de les limitacions que ha imposat el context de la pandèmia, pel qual s'ha hagut d'anul·lar alguna activitat (com la sessió de treball amb els centres educatius) i replantejar en format virtual d'altres (entrevistes i grup de discussió). És per això que les tècniques utilitzades han estat diverses.

3. Marc teòric

El **concepte d'educació per la solidaritat**² ha anat evolucionant al llarg dels anys i s'ha transformat en paral·lel a la cooperació internacional al desenvolupament, adaptant-se a les transformacions de les relacions internacionals, del model econòmic i de les concepcions de desenvolupament. El 1974 la UNESCO va reconèixer el paper fonamental de l'educació per abordar la supervivència i el benestar de la humanitat. Posteriorment, el 2001, la Unió Europea feia una Resolució on definia el paper de l'Educació Pel Desenvolupament (en endavant EPD)³. El 2002, la *Declaració de Maastricht sobre Educació Global a Europa en el 2015* va ser el punt de partida per l'elaboració d'estratègies nacionals a diferents països europeus. En aquesta es definia l'educació global com una « *educació holística que obre els ulls i ments de la gent a les realitats del món, i els sensibilitza per construir un món amb més justícia, equitat i respecte als drets humans per tothom* ». El 2007 s'estableix el primer marc estratègic europeu sobre EPD i sensibilització, el *Consens europeu sobre el desenvolupament: la contribució de l'educació i de la sensibilització en matèria de desenvolupament*.

El **desenvolupament conceptual del terme d'EPD** ha anat històricament molt vinculat als projectes de desenvolupament i han estat les ONG les que han estimulat la seva evolució: des d'una visió més

² Per un anàlisi detallat vegeu l'estudi Caracterització i anàlisi de l'Educació pel Desenvolupament a Catalunya, elaborat per Baobab i Edualter, 2010, per l'ACCD

³Resolució del Consell sobre educació per al desenvolupament i sensibilització de l'opinió pública europea a favor de la cooperació al desenvolupament

assistencialista i caritativa (durant els anys 50 i 60) a una visió més transformadora. La visió interdependent del desenvolupament es remunta als anys 70 quan es va constatar que el desenvolupament del que s'anomenava Sud està limitat pel del dels països del Nord. En les dues dècades següents pren forma la noció de desenvolupament humà alhora que es reconeix el sostre ecològic d'unes visions de desenvolupament que fins llavors havien identificat desenvolupament amb creixement del PIB. És a partir dels 90, amb el procés de globalització neoliberal, que es fa més evident la perspectiva global i interdependent de les desigualtats. Emergeixen xarxes i moviments per la justícia global que posen la justícia social i la incidència política en el centre de l'agenda internacional. A partir d'aquí, l'anomenada EPD, es diversifica cap a diferents àmbits, traspasant l'àmbit educatiu (formal i no formal) per arribar a les administracions públiques, a les empreses, etc. Al llarg d'aquest procés sorgeixen diferents terminologies que conviuen en l'actualitat: educació pel desenvolupament, educació per la solidaritat i educació per la justícia global. En el cas de Sant Boi, el PDCD, en la seva missió per la Justícia Global, proposa treballar des de la noció d'educació per la justícia global. Tanmateix, convé aclarir aquí, que per una voluntat de fer més entenedor el concepte a la ciutadania i per la pròpia trajectòria i la tradició de la política de cooperació a la ciutat, ens hi referim amb el terme d'Educació Per la Solidaritat (EPS).

Des de l'àmbit acadèmic, s'apunta que una de les febleses de l'EPD és que no compta amb un cos d'investigació ni un extens cos acadèmic, si bé en els últims anys s'han fet progressos significatius en aquesta línia, tant des d'una vessant jurídica, com de desenvolupament conceptual i de la pròpia pràctica, amb aportacions rellevants des de la pedagogia. En aquest sentit, cal mencionar que la bretxa existent entre l'àmbit de l'Acadèmia i de les polítiques públiques ha suposat una dificultat alhora de traslladar i transformar les estratègies polítiques⁴.

En l'àmbit de l'Estat, l'EPD es reconeix com a **instrument de les polítiques de cooperació**, tant pel que fa la Llei 23/1998, de 7 de juliol, de *Cooperación para Desarrollo* com a la Llei 26/200, de 31 de desembre, de Cooperació al desenvolupament. En aquest cos jurídic, s'entén l'EPD com a instrument per ajudar a la ciutadania a comprendre les injustícies i les seves causes, en el marc d'una educació en valors i transformadora arrelada en els drets humans. El seu propòsit és promoure un canvi d'actituds i valors per afavorir un compromís individual i col·lectiu amb un desenvolupament humà sostenible i a escala global. Es considera que és un procés d'aprenentatge permanent que genera una reflexió i acció crítica. La Llei 23/1998 ho sumaritza així: *Procés educatiu constant (formal, no formal i informal) encaminat, a través de coneixements actituds i valors, a promoure una ciutadania global generadora d'una cultura de la solidaritat compromesa amb la pobresa i l'exclusió així com en la promoció del desenvolupament humà i sostenible*. Si bé ara no hi aprofundim, és important tenir en compte que en les diferents maneres d'anomenar-la s'hi refereixen diferents narratives, comprensions i estratègies d'acció envers la desigualtat i el desenvolupament.

⁴Hi ha diverses iniciatives que intenten generar aquest pont entre els dos àmbits. Per exemple, des de la Diputació de Barcelona s'impulsen Espais de treball amb els municipis en l'àmbit dels Plans d'educació pel desenvolupament que afavoreixen aquest espai. A nivell europeu per exemple, ANGEL (*Academic Network on Global Learning and Education*) es proposa superar aquesta bretxa i per això publica un Anuari que recopila veus de l'Acadèmia sobre l'educació per la ciutadania global.

Segons el PDCD de Sant Boi l'educació per la solidaritat s'emmarca en la lluita per una justícia global en la seva triple dimensió (econòmica, social i ambiental) i en la voluntat d'afavorir una ciutadania global que defensa la dignitat humana i els drets de totes les persones i pobles. En paraules de F.Polo, *l'educació per la ciutadania global vol facilitar la comprensió de la interdependència, el reconeixement de la diversitat i de les identitats alhora que aporta una proposta ètica i política per la transformació de la societat*⁵. En aquest sentit, nombroses autores senyalen les **diferents dimensions de l'educació per la solidaritat**: Una dimensió ètica basada en la cultura de la solidaritat recíproca; una dimensió política que emfasitza la importància de la participació ; una epistemològica i pedagògica que reflexiona sobre la transmissió dels coneixements i les causes i conseqüències de les desigualtats i es pregunta com afavorir una construcció conjunta de coneixement i, una dimensió metodològica que incideix en la participació i en el desenvolupament de la capacitat crítica.

L'evolució de l'EPD ha donat lloc a diferents **àmbits d'intervenció** i s'han desenvolupat diversos enfocaments. Es diferencien tres àmbits d'actuació principals: **l'educació formal, l'educació no formal i l'educació informal**. En l'àmbit de l'educació formal es treballa des de l'escola fins a les universitats, passant per les escoles de formació d'adults. El potencial d'aquest àmbit s'ha reforçat gràcies a enfocaments integrals de l'educació (ex. Ciutat Educadora i Plans educatius d'entorn), metodologies com l'Aprenentatge Servei i/o els Projectes comunitaris i l'enfocament competencial. L'educació no formal, per la seva banda, engloba altres espais educatius on participen infants i joves com agrupaments d'escoltisme, espais educatius no-reglats, extraescolars, etc. L'educació informal es refereix a aquelles vies de formació indirecta, principalment a través dels mitjans de comunicació i les xarxes socials.

L'educació per la solidaritat és un procés i com a tal, segons la gradualitat de la seva vocació, se solen distingir **diferents nivells**: la sensibilització, l'educació, la recerca que aprofundeix en els problemes del desenvolupament i la mobilització i incidència política que aboguen per la construcció d'alternatives. Segons "*Estrategias para la Educación para el Desarrollo en la Cooperación Española*" aquestes quatre vessants estan connectades i comparteixen l'objectiu de promoure el coneixement i la corresponsabilitat davant les desigualtats i perseguir un canvi estructural.

La **sensibilització** és una acció que es duu a terme a un curt termini de temps, que posa de manifest i informa a la població sobre les situacions de pobresa i les causes que la provoquen. El coneixement permet identificar les problemàtiques existents, crea una consciència crítica amb la realitat, amb aquelles més llunyanes però també amb les de l'entorn més pròxim i pot impulsar pràctiques solidàries, més responsables i més sostenibles.

⁵ Op.cit en document de síntesi *Caracterització i anàlisi de l'educació per al Desenvolupament a Catalunya*, elaborat per Baobab i Edualter per l'ACCD (2010).

L'**educació per al desenvolupament (EPD)** es refereix tant al coneixement, com a les habilitats, com als valors i les actituds. El coneixement es fomenta mitjançant la sensibilització, mentre que les habilitats i valors s'aborden des dels processos formatius, bé formals, no formals o informals, i tenen un desenvolupament temporal més ampli i requereixen d'unes metodologies educatives que permetin aprofundir en l'anàlisi de les causes de la pobresa i en la construcció d'alternatives de canvi, de transformació social.

La **investigació** té com a objectiu aprofundir en les causes de les desigualtats i els problemes del desenvolupament i proposar vies d'actuació que les puguin transformar. Ha de ser interdisciplinària i participativa i ha de comptar amb la participació de totes aquelles persones que es veuen implicades en el procés de desenvolupament. La darrera vessant és la de la **implicació i mobilització política** de diferents col·lectius, de les entitats i de la ciutadania, que poden pressionar i que influeixen en les polítiques que es duen a terme.

La **solidaritat** és un dels principis claus de l'educació per al desenvolupament i apel·la directament al principi de corresponsabilitat i als drets inherents i inalienables de tota persona. És la base dels drets de tercera generació, o drets humans emergents, i es fonamenta en la igualtat de totes les persones. Les diferents comprensions de l'educació per la solidaritat es vinculen, com diem, a diferents **marcs de referència a nivell conceptual i contextual**. En el nostre cas, pensem que són centrals **l'enfocament de gènere i basat en drets humans així com la consecució de l'Agenda2030 i els ODS des d'una lectura transformadora** que qüestiona la dominació; **una perspectiva internacionalista i feminista que lluita contra les causes i les estructures que perpetuen i incrementen la desigualtat**.

Segons Lafede, l'**educació per la justícia global** és *un paradigma educatiu que proporciona eines per qüestionar i transformar de manera crítica el model social, polític i econòmic existent (treballar sobre les causes que generen desigualtats i conflictes), un model que genera violències estructurals que deriven en greus injustícies socials*. En aquest sentit, abarca l'educació pel desenvolupament, l'educació en drets humans, l'educació per la sostenibilitat, l'educació per la pau i la prevenció de conflictes, l'educació intercultural i l'educació per la ciutadania.

Aquest qüestionament posa en el **centre a la persona, com a ciutadana d'un sol món i interconnectat i ecodependent** on la preservació de la vida en les seves diverses manifestacions i la cura són essencials. La presa de consciència individual es vincula a l'apoderament col·lectiu que s'expressa en la construcció d'alternatives i la diversitat de sabers i cultures.

L'educació per la justícia global és, seguint el *Decàleg Educar per a futurs alternatius*⁶, una **educació crítica** que posa al centre diferents aspectes: la interdependència i l'ecodependència; el sentit polític de l'educació entesa com la capacitat de qüestionar-nos; la revisió crítica de la nostra mirada des de **perspectives no hegemòniques** (antiracials, anticolonials, de gènere, etc) que questionen els diferents sistemes de dominació i els privilegis que generen; la necessitat d'una construcció i d'un

⁶ Op.cít, Lafede, 2020.

aprenentatge col·lectiu que, a través de processos i des d'una pràctica comunitària, s'encamini al canvi individual i col·lectiu; la capacitat de transformació de la realitat més propera i el seu vincle amb dinàmiques globals i la necessitat d'abordar la complexitat del món en què vivim des de perspectives integrades d'aprenentatge.

Des d'aquesta perspectiva, els **continguts són tan importants com els processos** i per això, són claus aspectes metodològics com els contextos d'interrelació i d'aprenentatge de les persones al llarg de la vida (família, comunitat, entorn laboral, etc.); les metodologies actives i participatives que potencien un aprenentatge significatiu i aplicat que posa en joc l'emoció, el cos i la reflexió i, finalment, l'emancipació crítica, entesa com d'actuar d'acord amb el propi coneixement i sistema de valors.

En aquest punt es pot vincular l'**EPS amb l'enfocament per competències** central en l'àmbit escolar, que es basa en una concepció de l'educació integral i holística centrada en quatre pilars: **aprendre a conèixer, aprendre a ser, aprendre a fer i aprendre a conviure**. Precisament, i com destaquen des d'Edualter⁷, l'educació competencial és una excel·lent oportunitat per la incorporació de l'EPS en l'àmbit escolar. *Comparteixen visió sobre la finalitat de l'educació, la relació educativa entre educador i educand (escolta, diàleg i obertura a l'altre per elaborar coneixements conjuntament) i sobre el tipus d'aprenentatge i l'avaluació. Ambdós enfocaments educatius (...) (conceben) l'educació des d'una visió global, compromesa, responsable i transformadora de la formació de les persones.*

3.1.1 Enfocament de gènere i basat en drets humans (EGiBDH)

Des de la nostra perspectiva l'educació per la solidaritat ha de bastir-se des **d'una lluita per la justícia en tots els àmbits, i per això és imprescindible que es desenvolupi des d'una perspectiva de gènere i basada en els drets humans**. Així, es posa al centre de la cooperació les persones, les relacions de gènere i els drets humans amb l'objectiu de transformar les relacions i assolir la justícia social i la igualtat efectiva de homes i dones.

Per a desenvolupar-ho prenem com a marc de referència el document sobre l'EGiBDH elaborat per l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament (ACCD)⁸. Segons aquest, **l'EGiBDH és alhora un marc conceptual i d'anàlisi, com una estratègia, una metodologia i una praxis encaminada a erradicar les causes estructurals que provoquen vulneracions de drets humans, desigualtats i discriminacions envers les dones en tots els àmbits**. Per això, situa al centre la sostenibilitat de la vida i ambiental, la nova redistribució del treball de cura i reproductiu, la pau i la vida lliure de violències, els drets sexuals i reproductius i els drets econòmics, laborals i polítics de les dones. Es proposa un doble objectiu: 1) Transformar les relacions desiguals de poder i enfrontar les causes socials,

⁷ Espai web Competències i Educació per al Desenvolupament.
http://competenciesiepd.edualter.org/ca/portada/competencies_i_epd

⁸ Enfocament de gènere i Basat en Drets Humans, ACCD.

econòmiques, polítiques i culturals patriarcals que perpetuen les desigualtats de gènere entre homes i dones i 2) Materialitzar els drets humans de persones, col·lectius i pobles amb especial èmfasi a nenes i dones que pateixen situació de major discriminació.

El seu punt de partida és **l'anàlisi de les causes estructurals de les desigualtats i les vulneracions de drets humans i com aquestes desigualtats s'entrecreuen** (l'anomenada interseccionalitat) amb altres formes de discriminació/dominació (per ètnia, origen, classe social, discapacitat, etc). Alhora, **el potencial transformador dels drets humans** per garantir-ne les diferents dimensions (disponibilitat, accessibilitat, qualitat, acceptabilitat, assequibilitat i sostenibilitat) i els diferents principis (no discriminació, accés a la informació, participació i rendició de comptes). Des d'aquest enfocament, les persones som titulars de drets i els poders públics titulars d'obligacions i responsabilitats. Els drets són exigibles tant a nivell individual com col·lectiu. I per això l'estratègia de treball aposta per l'apoderament (especialment a través de l'enfortiment de capacitats, la participació, la reducció de vulnerabilitats i la rendició de comptes) i alhora per l'aplicació de la perspectiva de gènere al conjunt de la política. Es vol *apoderar i enfortir les capacitats dels titulars de drets per reivindicar-los i exercir-los i enfortir les capacitats dels titulars d'obligacions per garantir-ne el compliment*.

3.1.2 Agenda 2030 i Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS)

L'any 2015 les Nacions Unides aproven l'Agenda 2030 sobre el Desenvolupament Sostenible que estableix 17 objectius que inclouen des de l'eliminació de la pobresa fins al combat del canvi climàtic, l'educació, la igualtat, la defensa del mediambient o el disseny de les ciutats. **L'Agenda marca l'acció global pel desenvolupament fins el 2030 i conjuntament amb altres agendes globals estableix el full de ruta per aconseguir el desenvolupament mundial sostenible**. Es tracta d'una agenda integral i multidimensional que incorpora les tres dimensions del desenvolupament sostenible (econòmica, social i ambiental) i es desplega en 17 objectius per abordar els grans reptes globals. Aquests objectius es desglossen en 169 metes on es posa en evidència la connexió de l'agenda internacional amb la global, amb uns reptes compartits on les categories Nord Sud perden força. No existeix tanmateix una lectura única d'aquesta agenda i per això, com indiquen des de La Mundial, **el rol de la cooperació descentralitzada local és el d'afavorir una adopció transformadora, que connecti aquests objectius amb la lluita per la justícia global**⁹.

Aquesta agenda s'ha traslladat i interpretat en clau local. El **Pla de Govern 2019-2023 i l'Estratègia de Ciutat 2030** es defineixen en el marc d'aquest horitzó i compromís compartit, amb l'objectiu que Sant Boi de Llobregat esdevingui un referent com a ciutat metropolitana, sostenible, saludable i cohesionada, creadora de noves oportunitats, especialment per les generacions futures. Aquest

⁹ Guia de cooperació descentralitzada per a càrrecs electes, Diputació de Barcelona, desembre 2020.

objectiu es concreta en diferents missions, algunes de les quals plenament connectades amb els objectius i valors de l'educació per la solidaritat. 1) Una ciutat referent en la lluita contra l'emergència climàtica; 2) Aconseguir una ciutat que garanteixi en totes les seves expressions unes relacions d'igualtat efectiva de gènere i 3) Contribuir al fet que la ciutadania sigui crítica i compromesa i pugui desenvolupar-se personalment i professionalment en igualtat d'oportunitats. Precisament això és una mostra de com *els processos de localització de l'Agenda 2030 són una oportunitat per respondre als reptes de l'Educació per la Ciutadania Global*¹⁰. En aquest sentit, es considera que **la localització de l'Agenda 2030 és el procés pel qual el full de ruta global s'adapta als diferents contextos territorials i esdevé una eina per planificar i avaluar la contribució de l'àmbit local al desenvolupament sostenible.**

Aquest diàleg entre l'Agenda 2030 i l'ECG s'expressa en dues direccions. D'un cantó, l'ECG al servei de la localització contribueix a aportar la visió crítica, global i transformadora i, de l'altre, l'Agenda 2030, malgrat les seves limitacions i contradiccions, permet avançar en la coherència de polítiques i en la construcció de la ciutadania global. Es vincula l'esfera local on es cristal·litzen les desigualtats amb les dinàmiques globals que les generen i els reptes compartits pel desenvolupament. Més enllà d'aquest diàleg, l'Agenda 2030 estableix també un objectiu específic vinculat a l'educació per la solidaritat en el marc de l'objectiu 4 que es proposa *Garantir una educació inclusiva, equitativa i de qualitat i la promoció d'oportunitats d'aprenentatge durant tota la vida per a tothom*. Concretament, l'objectiu 4.7 es proposa com a horitzó pel 2030, *garantir que tots els alumnes adquireixin els coneixements tècnics i pràctics necessaris per a promoure el desenvolupament sostenible, entre d'altres mitjançant l'educació per al desenvolupament sostenible i l'adopció d'estils de vida sostenibles, els drets humans, la igualtat de gènere, la promoció d'una cultura de pau i no violència, la ciutadania global i la valoració de la diversitat cultural i de la contribució de la cultura al desenvolupament sostenible, entre altres mitjans*.

3.2 El procés de consolidació de l'Educació per la Solidaritat

L'Ajuntament de Sant Boi de Llobregat endegà activitats relacionades amb l'àmbit de la cooperació a partir de 1998 atenent la petició de la ciutadania de destinar el 0,7% dels recursos municipals a les intervencions de cooperació i solidaritat. En aquest sentit és un Ajuntament pioner ja que des de finals dels anys noranta ha destinat entre el 0,7% i l'1% dels recursos municipals propis a la cooperació, la solidaritat i la pau.

La Unitat de Cooperació, Solidaritat, Pau, Mediació i Restauració Comunitària de l'Ajuntament de Sant Boi de Llobregat, actualment s'ubica orgànicament dins del Servei de Cultura, Esports, Cooperació, Solidaritat i Pau, Mediació i Convivència de l'Àrea d'Igualtat, Drets Socials i Ciutat Educadora.

¹⁰ *Localització de l'agenda 2030 i Educació per la ciutadania global: un diàleg imprescindible*, Diputació de Barcelona, 2020.

3.2.1 Antecedents: El Pla municipal d'Educació i Formació per la Solidaritat 2009-2011

L'aprovació del **Pla Municipal d'Educació i Formació per la Solidaritat** (PMEiFS) per la Junta de Govern Local el maig del 2010 marca un abans i un després en les polítiques de cooperació, consolidant les línies de treball vinculades a l'EPD, tant a nivell d'oferta d'activitats com de volum pressupostari destinat. D'un cantó va permetre un impuls estratègic en l'àmbit de la sensibilització i de l'altre, al llarg de la seva execució, aquesta consolidació progressiva.

El PMEiFS és l'instrument amb el qual es va dotar l'Ajuntament per promoure l'educació i formació de la ciutadania en la solidaritat i, així, l'obertura de la societat santboiana al món. Mitjançant diverses estratègies i instruments, el PMEiFS volia afavorir el pas de la sensibilització al compromís de la ciutadania i les institucions en construir un món més just.

El PMEiFS recollia la voluntat de:

- Operar conjuntament (cooperant) polítiques de promoció d'igualtat i justícia social entre els països del nord i del sud, pel dret a una vida digna a qualsevol indret del món. I que aquestes polítiques arribin al coneixement i participació de la més gran quantitat de veïns i veïnes.
- Afavorir la solidaritat amb els més desfavorits i promoure la presa de consciència sobre els orígens de les desigualtats socials, de manera que la solidaritat esdevingui un valor als carrers, a les cases a les escoles, etc.
- Fomenta la cultura de pau (des d'una concepció molt més àmplia que l'absència de guerres)

Aquests objectius es desenvolupaven a través d'un **eix temàtic anual** que serveix com a guia de les accions . El 2009, la cultura de pau; el 2010, el comerç just i el consum responsable; i el 2011, l'obertura de la ciutadania al món. Tot i que formalment el PMEiFS finalitzava el 2011, es va donar continuïtat a aquesta estructuració tot definint internament uns eixos temàtics en els anys posteriors: el 2012, la Cooperació Internacional al Desenvolupament; el 2013 els Drets Humans; el 2014, la Cultura de pau; el 2015, els drets humans no tenen fronteres i el 2016, el dret d'asil. El 2017, a partir del Barrejant per la Igualtat, s'obre un nou trienni. El 2018, per la llibertat i el 2019, per la solidaritat.

Aquesta estructuració en eixos temàtics permeava **en cinc objectius específics**:

A. Determinar anualment els eixos temàtics prioritaris de les actuacions de formació i sensibilització en matèria de cooperació, solidaritat i pau, coordinant la seva aplicació amb tots els ens implicats (sobretot departaments municipals, entitats i centres educatius).

ESTUDI PER L'ELABORACIÓ DEL PMEIFS 2021-2026

B. Establir, d'acord amb l'eix temàtic anual, un conjunt d'actuacions de difusió i comunicació en matèria de cooperació, solidaritat i pau (i, particularment dels projectes al Sud que porten a terme les entitats i el propi Ajuntament), fent servir els mitjans de comunicació a l'abast municipal: pàgina web municipal, butlletí municipal Viure Sant Boi, Ràdio Sant Boi, entre altres mitjans.

C. Desenvolupar activitats d'Educació per a la solidaritat, entre alumnes d'escoles públiques de primària i secundària i alumnes d'educació permanent

D. Continuar mantenint el programa anual d'activitats de sensibilització (Sant Jordi Solidari, Festa del Comerç Just, Dia Internacional de la Pau, Barrejant, Espai de la Solidaritat i la Diversitat de la Fira de la Puríssima, Dia Internacional dels Drets Humans).

E. Definir, proposar, acordar i difondre un codi de responsabilitat social corporativa que inclogui criteris de compra pública ètica i consum responsable.

Aquestes línies estratègiques i eixos temàtics va facilitar i endreçar el treball en l'àmbit, tant pel que fa el desenvolupament de les activitats, la coherència conjunta de la programació com pels processos de seguiment i avaluació.

Així, **si bé el PMEIFS finalitza formalment el 2011 es manté certa estructuració de les línies de treball fins l'actualitat**, especialment pel que fa les línies de difusió i comunicació, les activitats d'educació per la solidaritat dirigides a l'alumnat i la programació anual d'activitats de sensibilització. Per contra, la línia de formació continuada i el codi de responsabilitat social corporativa es van diluir.

A banda d'aquesta perspectiva de planificació estratègica focalitzada en l'educació per la solidaritat, el PMEIFS també va suposar un canvi estructural important, com va ser el tancament del Centre de Recursos i Documentació per la Solidaritat (en endavant CRDS). A partir de llavors, es va iniciar una línia de col·laboració amb el Fons Català de Cooperació al Desenvolupament (en endavant FCCD), a través del projecte 2176 , en el marc del qual es va contractar una persona per portar els temes de sensibilització i treballar directament amb l'àmbit de Cooperació. La permanència d'aquest projecte, i del personal tècnic que hi ha estat associat, ha estat un element molt important de cara a mantenir un treball de continuïtat en el PMEIFS malgrat que formalment ja havia finalitzat.

3.2.2 L'avaluació del Pla municipal d'Educació i Formació per a la Solidaritat

L'any 2012, a la finalització del PMEIFS, es va realitzar una avaluació mixta i conjunta, en coordinació amb el FCCD i un equip avaluador extern tant del Programa Municipal Transversal de Cooperació i Solidaritat (PMTCS) com del PMEIFS.

L'avaluació tenia una doble naturalesa:

ESTUDI PER L'ELABORACIÓ DEL PMEIFS 2021-2026

1) Sumativa, ja que analitzava els avenços obtinguts en relació a les activitats, resultats i objectius plantejats i

2) Formativa perquè es percebia com un instrument de millora de les polítiques de cooperació. Per això, l'avaluació es proposava valorar el disseny d'aquests instruments i avaluar els resultats assolits per, a partir d'aquests, establir unes conclusions i recomanacions.

En relació al PMEIFS **els resultats per criteris** foren els següents:

- La **pertinença** del Pla que responia a les necessitats d'ordenació i millora de la política de cooperació i solidaritat de l'Ajuntament i dels agents i teixit social

- La **coherència** amb les tendències planificadores del moment si bé l'encaix operatiu dels dos instruments presentava diferents debilitats.

- A nivell d'**eficàcia**, l'assoliment dels resultats corresponents a l'Eix 3 del PMTCiS, particularment per l'elaboració del PMEIFS i la canalització de les demandes de formació immediata (emergències)

Concretament, pel que fa el PMEIFS l'avaluació destacava els resultats assolits en la Formació i sensibilització en matèria de cooperació, solidaritat i pau (objectiu A del PMEIFS), la difusió i comunicació en matèria de cooperació, solidaritat i pau (objectiu C) i el programa anual d'activitats de sensibilització (Objectiu E). Així mateix, afirmava que la promoció d'Activitats d'Educació per la Solidaritat (D) havia resultat heterogènia. El desplegament d'un Codi de responsabilitat social corporativa hauria estat ajornat i la millora del funcionament i gestió del CRDS, anul·lada.

- En relació a l'**eficiència**, es destaca l'estabilitat pressupostària i la capacitat d'execució de la Unitat de Cooperació, Solidaritat i Pau (UCSiP) com claus per l'assoliment dels resultats.

- De l'impacte, es conclou que el PMEIFS va contribuir a generar una transició dels models de cooperació assistencialistes cap a un model de cooperació orientat a l'enfortiment institucional i amb una vocació de promoure canvis de valors al nord a través d'accions de sensibilització dins el municipi.

- En relació a la **sostenibilitat** s'identificaven espais de millora vinculats a les condicions institucionals necessàries per garantir el seu desplegament i així un millor encaix operatiu entre ells i altres plans i programes de l'Ajuntament.

A partir d'aquestes observacions es van establir una sèrie de **recomanacions**, entre les quals aquestes directament vinculades al PMEIFS:

1. Pensar en l'oportunitat d'integrar dins el nou Programa (PMTCS) una línia d'acció específica de sensibilització, formació per a la solidaritat mantenint els recursos de l'antic PMEIFS.

ESTUDI PER L'ELABORACIÓ DEL PMEIFS 2021-2026

2. Pel que fa la línia de sensibilització, treballar amb els centres educatius la identificació de necessitats per adaptar les accions a la diversitat de casuístiques i interessos. Aprofitar la sinèrgia d'alguns centres per sistematitzar bones pràctiques i reproduir l'experiència adquirida.
3. Extreure lliçons de l'experiència del CRDS i plantejar la possibilitat de crear un centre de recursos virtual al web apuntant les principals fonts d'informació i recursos existent a la xarxa.
4. Estructurar el "nou programa" (referint-se al PMTCS) en base als eixos actuals + eixos sectorials: Educació i Sensibilització, Cooperació al Desenvolupament, Acció Humanitària. Cadascú d'aquests hauria de tenir el propi full de ruta. Simplificar el desplegament d'activitats (reduir concreció).
5. Garantir la implicació/promoció dels processos i mecanismes d'avaluació dels programes sectorials per part de l'àrea/departament amb funcions d'avaluació i de coordinació de la gestió.
6. Possibilitar, dins dels PAMs, la identificació d'altres àrees i departaments implicats en les accions "triangulars" (vàries àrees i departaments)
7. Fomentar dins del Consell de Cooperació l'intercanvi d'experiències, rendició de comptes, generació d'aprenentatges, identificació de bones pràctiques, etc.
8. Millorar els canals de coordinació amb l'àrea de Comunicació i mantenir la marca pròpia de cooperació i solidaritat.
9. Consolidar l'actual dotació de recursos humans establint les dues tècniques que actualment gestionen el PMTCS i PMEIFS.
10. Fomentar els canals de coordinació entre l'àrea de Comunicació i la UCSP per tal de garantir la comunicació dels resultats del desplegament del programa de cooperació i explicar el seu valor afegit a la ciutadania.

3.3 El Pla director de Cooperació al Desenvolupament 2017-2020

Les incerteses que es van viure després de 2011 fruit de la crisi econòmica, no feien raonable iniciar l'elaboració d'un nou Pla director en aquells anys. El mandat municipal iniciat després de les eleccions municipals de l'any 2015 va obrir una nova etapa que va permetre l'elaboració del PDCD que el Ple de l'Ajuntament aprovà el 30 de març del 2017.

El PDCD actualitza el marc polític i conceptual de la política de cooperació. D'aquí que la seva visió estigui marcada per l'objectiu d'assolir la coherència de polítiques i pel nou paradigma que marca

ESTUDI PER L'ELABORACIÓ DEL PMEIFS 2021-2026

l'Agenda 2030 de Nacions Unides per al Desenvolupament, adreçada a actuar i a aconseguir un canvi a escala global. S'hi identifiquen les línies de treball i punts de connexió amb la resta de polítiques públiques del municipi que tenen un impacte en la Justícia Global, assumint la necessària alineació i complicitat d'aquestes. Segons el PDCD, **la cooperació del municipi té per missió contribuir a la construcció d'una societat global més justa, a través del reconeixement i la posada en pràctica del conjunt de drets individuals i col·lectius de totes les persones. El suport a la justícia distributiva, mitjançant la construcció de sistemes econòmics sostenibles que redueixin les diferències entre les persones, així com a la justícia ambiental, lluitant contra la degradació de l'entorn i els seus efectes entre els més desfavorits, formen part d'aquesta missió per aconseguir la Justícia Global.**

En el diagnòstic del PDCD s'analitza el desplegament d'activitats i línies de treball de la cooperació a Sant Boi, desenvolupades als municipis i països socis i també a la pròpia ciutat. En aquesta anàlisi es constata que d'acord amb la despesa pressupostària, **l'EPD representa l'eina principal**, seguint la idea de recolzar-se en les capacitats presents a la ciutat i treballar l'enfocament de drets humans, a través de la sensibilització, la formació i la incidència. Dins l'EPD es destaca l'espai que ocupa la cultura de la pau i la no-violència amb activitats com la commemoració del DENIP, la participació a la Xarxa internacional de *Mayors for Peace*, el suport a l'ICIP o la commemoració del Dia Internacional per la Pau (21 de setembre). També la incorporació progressiva de l'Ajuntament a diferents xarxes, com ara *Electronics Watch* o la Xarxa per la Compra Pública Ètica, que s'entenen com un indicador d'una visió i una acció que de manera creixent intenta relacionar els patrons de consum a Sant Boi amb els seus impactes arreu del món.

El **PDCD s'estructura en cinc objectius estratègics** (OE). Precisament **l'OE5 és el que desenvolupa l'àmbit de l'EPD tot proposant-se *Implicar la ciutadania santboiana en una acció per a la justícia global cada cop més incisiva i de més qualitat***. Aquest objectiu estratègic es desplega en sis objectius específics que queden recollits en el següent quadre:

ESTUDI PER L'ELABORACIÓ DEL PMEIFS 2021-2026

Objectius Estratègics	Accions de la resta de polítiques públiques.	Accions de Cooperació al Desenvolupament.
<p>OE5. Implicar la ciutadania santbolana en una acció per la justícia global cada cop més incisiva i de més qualitat.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Augmentar la consciència crítica i el coneixement de les causes i dinàmiques que generen les desigualtats, les amenaces pels bens comuns i persecucions contra els drets humans, tot desplegant els recursos de l'Educació per al Desenvolupament en el marc de la Ciutat Educadora i d'altres espais i iniciatives. 2. Implicar-se en l'acollida i integració al municipi de les persones refugiades, desplaçades per conflictes, persecucions, conflictes o pobresa, fent de la seva experiència un testimoni per explicar la ciutadania la necessitat de treballar per la justícia global . 3. Facilitar i activar la participació ciutadana, individual i col·lectiva, en els processos polítics de denúncia de violacions de drets humans i discriminació de les dones, campanyes, etc., a través d'eines com l'Aprenentatge-Servei (APS) o el coneixement directe de la feina de cooperació. 4. Difondre i treballar activament per la cultura de la no violència, implicant-se des de Sant Boi als processos de pau i en la resolució de conflictes als països que els pateixis. 5. Guanyar en coherència pel que fa als espais comunicatius municipals i els seus continguts, alineats amb la visió de transformació. 6. Fomentar l'aprenentatge col·lectiu i la millora del impacte de les accions de cooperació i educació al desenvolupament, promovent accions de formació i avaluació entre les entitats i el personal que hi participa des de l'ajuntament. 	<p>Introduir la visió de la justícia global en l'estratègia, la línia editorial i els plans de comunicació municipals.</p> <p>Pla de Cultura, com a eina per a la transmissió de valors comuns a la Cooperació.</p>	<p>Donar continuïtat a les accions d'Educació per al Desenvolupament i concreció d'un Pla Municipal d'Educació i Formació per a la Solidaritat.</p> <p>Connexió de la ciutadania amb les accions i campanyes de les entitats a través de l'APS.</p> <p>Programa de voluntariat a terreny, per involucrar el jovent amb les accions de cooperació i la realitat al Sud.</p>

A nivell de **finançament**, el PDCD estableix l'horitzó de destinar orientativament el **50-55% dels recursos de l'àmbit**, tot subratllant la seva importància estratègica, també per l'enfortiment i la renovació del teixit associatiu local.

El PDCD planteja els diferents instruments vinculats a la política de cooperació. En el cas de les accions d'EPD, **preveu el desenvolupament un Pla Municipal durant el primer any del PDCD, que s'hauria de concretar en successius Plans Anuals**, i que inclouria totes les accions des de la sensibilització, formació, a les de recerca i incidència, dotant-les de contingut pedagògic i un sentit d'articulació entre elles. Segons el PDCD el Pla municipal d'EPD ha d'anar més enllà del públic infantil i adolescent i de l'àmbit escolar, per la qual cosa s'haurà de bastir amb la col·laboració de les àrees municipals involucrades, a banda d'Educació, Convivència i Solidaritat, desenvolupant nous formats. En aquest sentit, considera que ha d'incloure la metodologia de l'APS, en col·laboració amb les escoles i les entitats del municipi i apostar per introduir al currículum els valors sobre els que es fonamenta l'acció de la cooperació, promovent la formació de formadors.

Sobre els **continguts** d'aquest futur Pla municipal d'EPD, el PDCD apunta algunes línies de treball :

- No es crearà una convocatòria de projectes d'EPD adreçada a les entitats: aquestes podran col·laborar en el disseny de cada Pla Anual al si del Consell, suggerint accions que seran executades amb el suport combinat d'aquestes.

- La posada en marxa d'un programa de voluntariat a terreny per al jovent de Sant Boi (que justament es va aprovar a finals del 2020).

ESTUDI PER L'ELABORACIÓ DEL PMEiFS 2021-2026

- La col·laboració amb el departament de comunicació per l'elaboració de l'Estratègia de Comunicació del municipi que incorpori la visió de la cooperació en la definició del llibre d'estil i la seva línia editorial, així com a l'eventual creació de canals, espais o programes destinats a la cooperació.
- L'establiment de vincles i coordinació amb Cultura, per generar sinergies, aprofitar espais i desenvolupar formats que facin més atractiva a determinats públics l'acció i el missatge envers la justícia global.

El conjunt de documents estratègics descrits fins aquí ens mostren com en el llarg dels últims anys s'ha concebut l'educació per la solidaritat com a àmbit clau dins la política de cooperació de Sant Boi i els successius esforços que s'han realitzat per establir unes prioritats en l'àmbit. L'últim d'aquests instruments, encara vigent, el PDCD, estableix el marc dins el qual el nou Pla municipal d'EPS s'integra en una política encaminada a la justícia global. Així mateix, com hem vist, apunta unes primeres línies de treball estratègiques en aquest àmbit.

4. Les activitats d'educació per la solidaritat promogudes des de l'Ajuntament

Aquest apartat l'estructurem a partir de línies de treball que estableix el PMEiFS (2009-2011). Això ens permet traçar el recorregut històric de l'àmbit així com identificar aquells projectes que s'han anat consolidant en aquests anys i que ara constitueixen la identitat de l'educació per la solidaritat a la ciutat. El PMEiFS s'estructurava en 4 eixos: A. Formació i sensibilització en matèria de cooperació, solidaritat i pau; B. Difusió i Comunicació en matèria de cooperació, solidaritat i pau; C. Activitats d'educació per la solidaritat i D. Programació anual d'activitats.

4.1. Formació i sensibilització en matèria de cooperació, solidaritat i pau

La formació ha estat una línia intermitent en aquests anys i ha tingut una doble vessant: interna (al personal de l'Ajuntament) i externa (bé dirigida a les entitats i persones vinculades, bé a col·lectius específics). Ara bé, les dificultats per assegurar una participació mínima als cursos ha estat el motiu principal per no programar més propostes.

L'interès en la formació interna es remunta al PMTCS que entén que la sensibilització i formació del personal municipal és un element clau per transversalitzar la política de cooperació. La formació externa es concep, en canvi, com part de l'enfortiment institucional de les entitats i de la creació de capacitats, en el procés d'avançar cap a una visió de la cooperació més transformadora.

ESTUDI PER L'ELABORACIÓ DEL PMEIFS 2021-2026

Les propostes de **formació interna** s'han coordinat amb el departament de formació de Recursos Humans. En alguns casos s'han hagut de suspendre les formacions previstes per manca d'interès. Aquest fet ha estat un element que ha frenat noves propostes.

2012: Formació al personal municipal i electes sobre Compra pública ètica.

2013: Formació al personal de serveis jurídics i al Comitè d'Ètica sobre Compra pública Ètica.

2016: Curs acollida persones refugiades, organitzat conjuntament amb la CCAR

2019: ODS (no es va comptar amb Cooperació per la programació)

2020: Curs Sant Boi, Ciutat Refugi. L'acollida, un repte de ciutat, organitzat conjuntament amb la CCAR en format virtual (abril 2020)

Pel que fa la **formació externa**, en la majoria de casos ha sorgit de l'oferiment d'alguna entitat. En general, les propostes que s'han ofert no han comptat amb una gran participació, si bé la valoració ha estat bona. Han tingut formats diversos i una durada variable, segons el col·lectiu a qui es dirigien.

2010: Formació en comerç just i EPD a l'equip de monitors/es de lleure del Centre Obert de Marianao.

2011: 1) Formació a les entitats del Consell de cooperació sobre cooperació realitzat per la FCONGD. 2) Curs online a través del FCCD i la UOC sobre cooperació descentralitzada en el que participen 3 persones d'entitats.

2012: Curs sobre l'Enfocament de Drets humans realitzat per l'IDHC i destinat a les entitats del Consell.

2013: S'ofereixen formacions a l'Escola de pares i mares.

2014: Formacions a l'Escola de pares i mares.

2016: 1) Curs acollida a persones refugiades, organitzat conjuntament amb la CCAR i 2) Curs d'educació en drets humans, impartit per AHEAD, i dirigit a educadors/es.

2017: Curs Enfocament de Gènere i Basat en Drets Humans (EGiBDH) en els projectes de cooperació. Aplicació pràctica (16h, IDHC, Sant Boi de Llobregat i Esplugues de Llobregat).

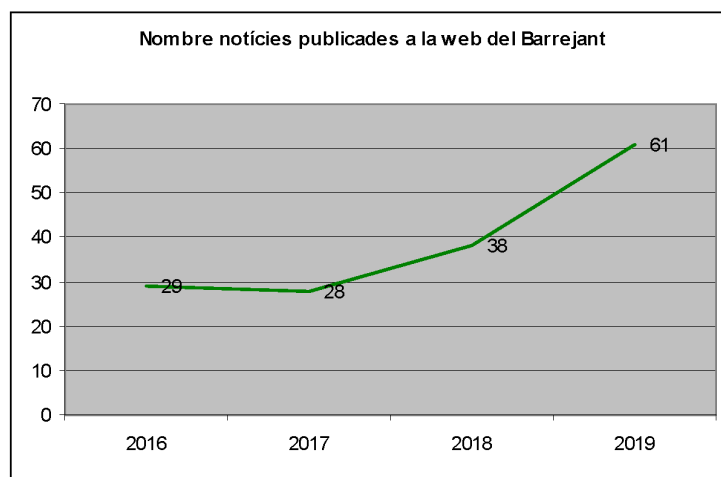
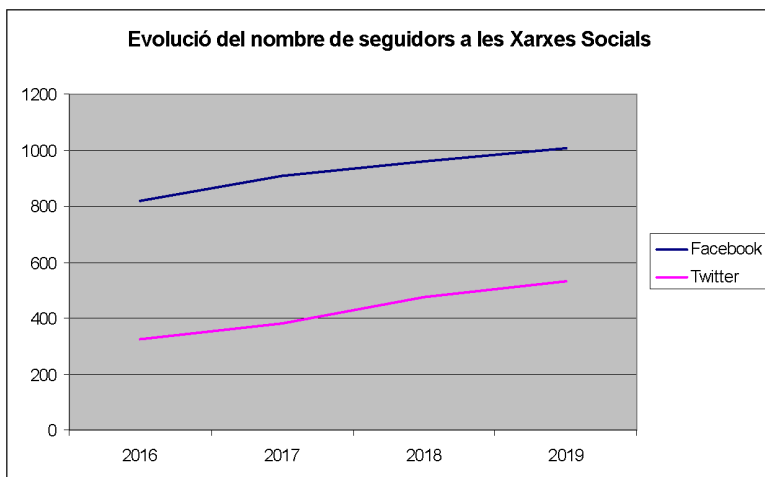
A mig camí entre la formació i la sensibilització, l'any 2020 s'ha obert una primera convocatòria de **Beques per a joves per participar en Programes de Voluntariat Internacional**. L'objectiu de les beques és doble. D'un cantó, afavorir el coneixement, sensibilització i implicació dels joves en l'àmbit de la cooperació i la solidaritat i, de l'altre, a través d'aquests joves, establir un mecanisme per a la sensibilització al conjunt de la ciutadania a partir de l'experiència personal d'aquests. A més a més, les beques poden ser una via d'entrada a la cooperació des d'una perspectiva del futur professional d'aquests. El decret d'alarma i l'afectació de la pandèmia, ha fet postposar els voluntariats previstos a l'any 2021.

ESTUDI PER L'ELABORACIÓ DEL PMEiFS 2021-2026

Malgrat les dificultats de consolidar aquesta vessant formativa del Pla, **la formació es considera un element bàsic tant pel que fa la el reforç del teixit associatiu, com per la creació de competències i sensibilitat entre el personal tècnic i polític de l'Ajuntament**, de cara a fomentar l'educació per la solidaritat en la seva dimensió de procés encaminat a un canvi d'actituds i a un compromís actiu. En aquest sentit, **l'adopció de l'agenda 2030 i els ODS poden suposar una oportunitat per aprofundir en alguns aspectes propis de la política de cooperació, com ara la coherència de polítiques i aquest horitzó comú pel desenvolupament sostenible que necessàriament s'ha de plantejar a escala global i des de les interdependències que vinculen els diferents territoris i maneres de viure en el planeta.**

4.2. Difusió i comunicació en matèria de cooperació, solidaritat i pau

En els últims deu anys **s'ha fet un esforç comunicatiu important per arribar a la ciutadania, a través de diferents mecanismes i canals de comunicació específics de la Unitat** que s'han anat posant en marxa arran de l'aprovació del PMEiFS 2009-2011: **pàgina web pròpia, butlletí, xarxes socials**. En aquest procés destaca l'increment de la presència en les xarxes socials (**creació d'un perfil de facebook i twitter**) i també la producció creixent d'audiovisuals. També s'han impulsat **campanyes** puntuals vinculades a temes determinats que han tingut repercussió més enllà de la ciutat. En el marc d'aquest esforç comunicatiu, destaca l'exploració de diferents formats de presència en l'espai públic, principalment mitjançant accions artístiques.

A més a més, la política de cooperació i solidaritat s'ha donat a conèixer a través dels espais comunicatius municipals (Viure, pàgina web de l'Ajuntament, pantalles) i la presència al carrer (opis, cartelleria, díptics). Tot i així, hi ha coincidència en la valoració d'aquest impacte, que es percep com a limitat. En general **no s'aconsegueix visibilitzar de forma constant les polítiques de cooperació de la ciutat**. De fet, l'avaluació del Pla municipal d'acollida a persones refugiades (2018) identifica un espai de millora important en l'àmbit de la comunicació cap a la ciutadania.

ESTUDI PER L'ELABORACIÓ DEL PMEIFS 2021-2026

Cap a l'interior de l'Ajuntament, a més de la presència a la pàgina web, s'han explicat les activitats a través de la plataforma **Ajuntaflaix i Ajuntagent**.

La **commemoració dels Dies Internacionals** al Ple de l'Ajuntament, si bé no totes les commemoracions fan referència a la cooperació i a la solidaritat, ha estat un altre mecanisme que ha permès visibilitzar en el Ple diferents temàtiques vinculades amb l'àmbit i un abordatge internacionalista de les problemàtiques tractades. En aquest sentit, es conceben com una estratègia per promoure la sensibilització entre els i les representants polítics.

Com veurem més endavant, el posicionament polític de l'Ajuntament, habitualment expressat amb l'adhesió a **mocions** promogudes per algunes de les forces polítiques presents al Consistori, ha estat una altra via important per difondre les problemàtiques que es tracten des de l'àmbit. Així, s'ha fomentat un municipalisme internacionalista.

Cronologia de les campanyes i accions comunicatives més significatives

2010

- Inici de la col·laboració estable a Ràdio Sant Boi, amb un espai específic en el programa diari de la Mònica Santacreu.
- Inici de l'edició del Butlletí Solidària (setembre 2010 que es manté fins l'actualitat).
- Posada en funcionament de la pàgina www.barrejant.cat i del compte Facebook CooperacioSantBoi

2012

- 1a edició del vídeo Un any de cooperació santboiana que es reedita anualment en motiu del barrejant.
- Campanya Jo dono la cara per la cooperació i la solidaritat

2013

- Perfil de twitter CooperacioSB
- Creació de diferents Blogs: Ciutats defensores del drets humans, Fonamentals
- Campanya Som aigua

2014

- Creació del Blog: agermanaments.com
- Campanya 20 anys d'agermanaments, 20 anys de cooperació santboiana
- Pel·lícula Sanmigueliteñas, que s'estrena als Cinemes Can Castellet i es presenta també a Casa Amèrica Catalunya (novembre 2014)
- Vídeo Memòria líquida

ESTUDI PER L'ELABORACIÓ DEL PMEIFS 2021-2026

2016

- Newsletter Sant Boi, Ciutat Refugi (1r enviament, desembre 2016. Juny 2020 12è).

2018

- Campanya SBACT, Audiovisuals per una Cooperació Transformadora.

2019

- Inici d'activitats que incorporen accions artístiques permanents a la ciutat. Graffiti en motiu del Barrejant davant les termes romanes

2020

- Campanya Versos Refugiats en motiu de la commemoració del Dia Mundial de les Persones Refugiades. En el marc de la campanya joves grafeters i grafiteres pinten un mural en cada barri de la ciutat i en la façana lateral de l'Ajuntament.

Algunes d'aquestes Campanyes, especialment *Jo dono la cara per la cooperació i la solidaritat*, han **repercutit més enllà de Sant Boi, han permès crear sinèrgies i afavorir el reconeixement extern de la política de cooperació de l'Ajuntament**. La Campanya SBACT es valora molt positivament per la possibilitat d'establir vincles a diferents nivells (activisme pels drets humans- commemoració Dies internacionals- difusió ODS) i alhora esdevenir un instrument per mantenir/obtenir visibilitat a les xarxes socials. Ambdues campanyes tenen en comú un desenvolupament dels continguts que aprofita les sinèrgies i contactes existents a l'àmbit, amb la participació de persones de diferents indrets i organitzacions.

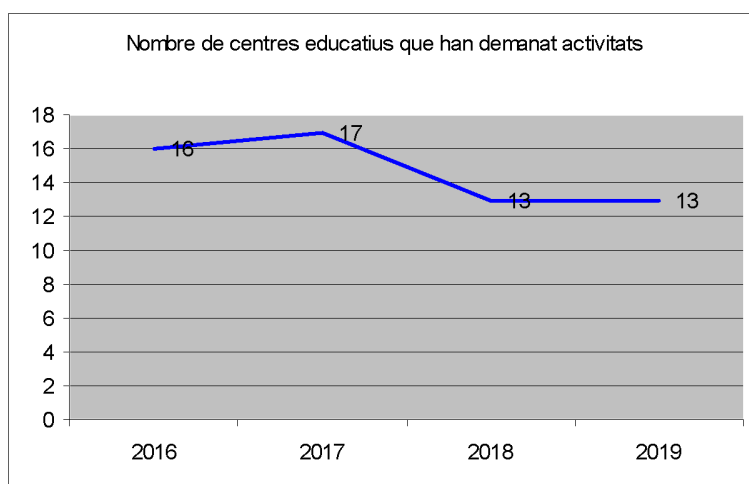
4.3. Activitats d'Educació per la Solidaritat (EPS)

Al llarg del període analitzat, les activitats d'EPS s'han dirigit gairebé en la seva totalitat a l'alumnat de la ciutat, i especialment a les escoles. El personal tècnic de l'Ajuntament i el de les entitats coincideixen a percebre-ho com un espai de millora, ja que s'hauria d'aconseguir desenvolupar propostes d'EPS pels diferents col·lectius de la ciutat.

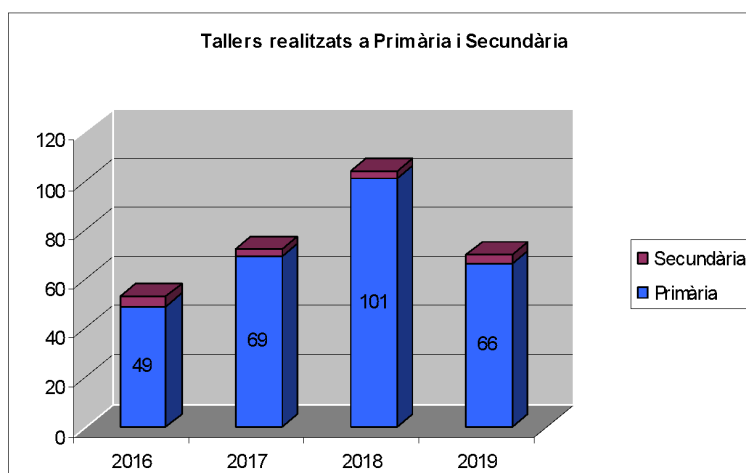
Fins ara, s'han promogut propostes a través de diferents línies i mecanismes: la Guia d'activitats escolars, a través de projectes específics d'algunes escoles o bé amb projectes específics promoguts per l'Ajuntament que s'integren en l'Estratègia de ciutat i la política de Cooperació i Solidaritat de l'Ajuntament.

4.3.1 La Guia d'activitats escolars

De forma majoritària la realització d'activitats per part dels centres educatius s'ha organitzat a través de la **Guia d'activitats escolars**, que del 2010 al 2019 ha evolucionat pel que fa el format, passant del paper a una web municipal gestionada pel Departament d'Educació de l'Ajuntament, però ha mantingut un mateix plantejament: un catàleg de propostes dels diferents àmbits de l'Ajuntament dirigit a les escoles. Cada àmbit realitza diferents propostes que s'estructuren en una fitxa descriptiva i les escoles sol·liciten directament l'activitat que els interessa a l'àmbit corresponent. En el cas de cooperació, a través de les fitxes es vehiculen les propostes d'activitats de les entitats a escoles i als instituts. El format de les activitats (com veurem més específicament en l'anàlisi concret del 2015-2019) és divers: tallers, col·loquis, etc. i es caracteritza per un plantejament sovint "bolet", on l'activitat plantejada no necessàriament es vincula a una línia de treball o projecte de l'escola. Anualment, des de l'àmbit de Cooperació, Solidaritat i Pau s'ofereixen una mitjana de 26 a 30 activitats.

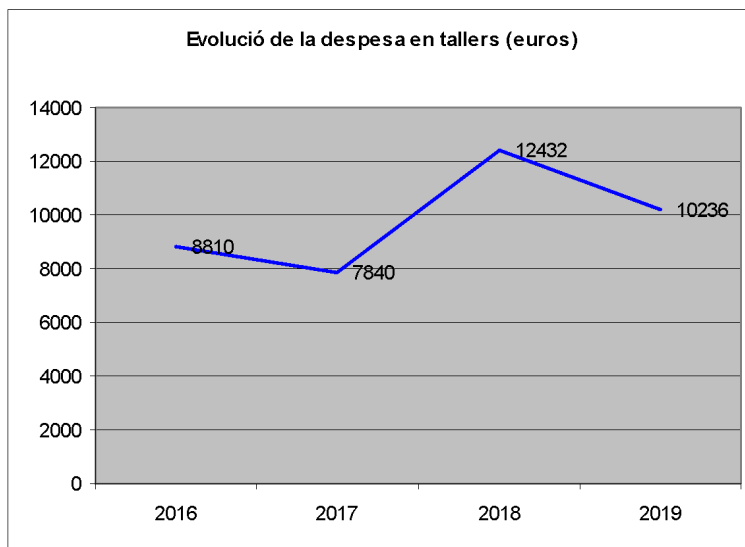

Com s'observa en el gràfic, el nombre de centres educatius que demanen les activitats de la guia de cooperació s'ha mantingut força estable al llarg dels darrers quatre anys.

ESTUDI PER L'ELABORACIÓ DEL PMEIFS 2021-2026

Una dada destacada és el fet que són principalment els cursos de Primària els que demanen les activitats de la guia, i sovint repeteixen els mateixos tallers cada any, mentre que els de Secundària opten majoritàriament per projectes més llargs, no tant per activitats puntuals com les que s'ofereixen a la guia.

Pel que fa a la despesa generada per la petició d'activitats de la guia, s'observa al gràfic com aquesta ha anat augmentant progressivament els darrers anys, fet que s'explica per l'augment de la petició d'activitats, així com del cost que aquestes suposen.

El curs 2018-2019 el departament d'Educació de l'Ajuntament realitza un **Estudi sobre la Guia d'activitats**, amb la col·laboració de la consultora D-Cas i la participació de tots els centres de primària i secundària i el Centre de Recursos Pedagògics de la Ciutat. L'Estudi es proposa analitzar l'impacte de les activitats educatives en relació al Projecte Educatiu de Centre (PEC), el procés de sol·licitud de les activitats i identificar espais de millora i innovació. Aquesta anàlisi permet establir els punts forts i febles alhora que estratègies per afavorir que la *Guia* sigui una eina al servei de les escoles per desenvolupar el PEC i les innovacions que volen treballar. En aquest sentit, s'identifiquen molts espais de treball que s'incorporaran en aquest Pla. Un aspecte significatiu d'aquest estudi és que no s'hi visibilitza un interès específic dels centres en relació a la solidaritat. Els interessos que prioritzen els centres, segons **les conclusions de l'estudi**, són les següents:

- Educació STEM / CTEM (engloba les àrees de Ciència, Tecnologia, Enginyeria i Matemàtica)
- Servei Comunitari: l'Ajuntament hauria de facilitar la creació de vincles entre teixit associatiu i centres educatius.

- Crèdits de síntesi.
- Potenciar activitats de desenvolupament artístic.
- Descoberta de Sant Boi i del seu entorn natural.
- Sostenibilitat: consum responsable i potenciació de les Escoles Verdes.
- Activitats amb les entitats.
- Activitats sobre convivència, civisme i resolució de conflictes.
- Competències bàsiques: Disseny de les activitats en connexió amb les competències bàsiques i àmbits d'aprenentatge que han de desenvolupar els centres.
- Activitats dirigides a projectes visibles.
- Activitats amb famílies que facilitin la interacció.
- Bosses de voluntariat per donar suport al treball en projectes, co-docència, grups interactius dins l'aula.
- Implicació dels tutors.

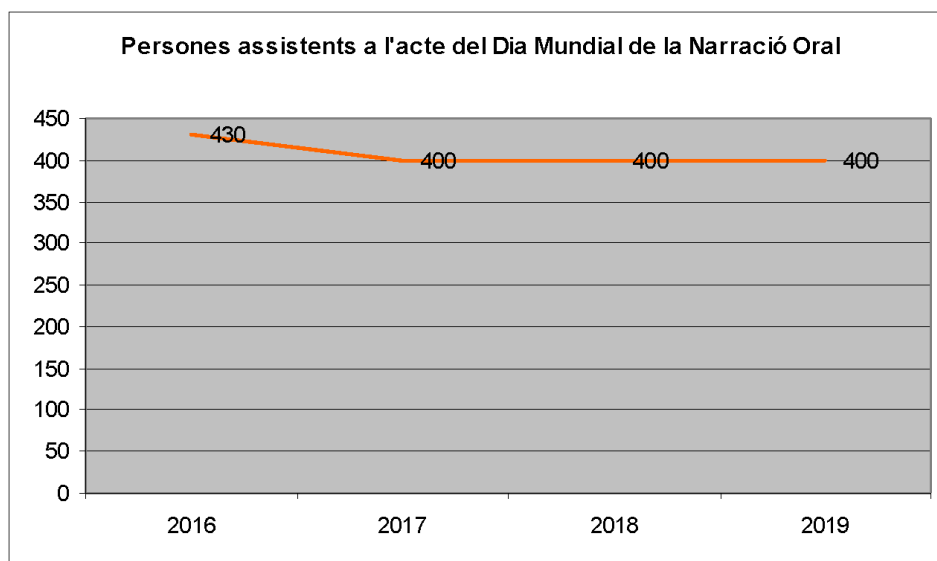
4.3.2 Projectes escolars específics

Una segona línia de col·laboració amb les escoles s'ha forjat a través de **projectes específics impulsats per algunes escoles** i a través dels quals s'ha establert una col·laboració permanent amb l'àmbit de Cooperació, Solidaritat i Pau.

Aquest és el cas de la **Commemoració del Dia Mundial de la Narració Oral** que s'inicià l'any 2011 i que va establir una col·laboració amb el Col·legi Pedagògic Cos i la participació de l'Escola Municipal de Música Blai Net. Anualment, l'escola estableix una temàtica vinculada amb la solidaritat i cerca els contes que es representaran. Des de l'Ajuntament, es dona suport a l'escola en els tallers previs, molts dels quals formen part de la Guia d'activitats escolars, i en l'organització de l'acte públic amb les famílies (espai, tècnic so, dinamització, cartell i difusió).

Projectes com aquest destaquen per **la capacitat que tenen de mobilització de tota la comunitat educativa i principalment de mestres, alumnat i famílies**. En aquest sentit, **apunten elements d'aprenentatge de cara a traçar l'estratègia de futur**. La col·laboració de l'Ajuntament es planteja com un **acompanyament en el qual, en primera instància, s'aporta un assessorament en continguts i, en segona, un suport econòmic de cara a la realització de l'activitat, adaptant-se a les necessitats específiques expressades pel centre**. En aquest **acompanyament s'hi inclou també vessant comunicativa** que fa possible que **una activitat d'una escola repercuteixi en el conjunt de la ciutat**. Això contribueix a reforçar el projecte escolar alhora que esdevé un referent per als altres centres.

ESTUDI PER L'ELABORACIÓ DEL PMEiFS 2021-2026

En línies generals, l'assistència de públic a la commemoració del Dia Mundial de la Narració Oral s'ha mantingut sempre força estable, ja que es tracta d'una activitat molt consolidada entre les famílies de l'escola i de l'escola de música.

4.3.3 Projectes de l'Ajuntament

En tercer lloc, des de l'àmbit es promouen **projectes específics per reforçar línies de treball pròpies i integrades en l'Estratègia de ciutat**, com ara la convivència, el drets humans i molt específicament els drets de les persones refugiades. Es tracta de projectes oberts a totes les escoles de la ciutat, on tot el pes de l'organització i plantejament recau en l'Ajuntament que es recolza amb algun tipus de col·laboració amb una entitat especialitzada.

Al llarg d'aquests anys s'han anat consolidant tres projectes: la Mostra de Cinema i Convivència, el Fòrum d'alumnes de Defensors i Defensores dels Drets Humans i la Commemoració escolar del Dia Mundial de les Persones Refugiades.

4.3.3.1 La Mostra de Cinema i Convivència

La Mostra s'organitza des de l'any 2016, a través de la col·laboració amb Kineina Audiovisuals. Es tracta d'una activitat destinada a l'alumnat de secundària (els darrers anys s'ha centrat en 3r i 4t), batxillerat i Cicles Formatius, oberta també a grups d'educació no formal (centre obert, esplais).

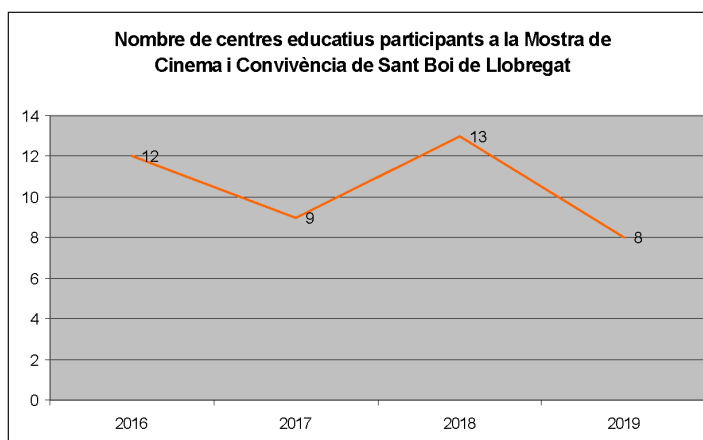
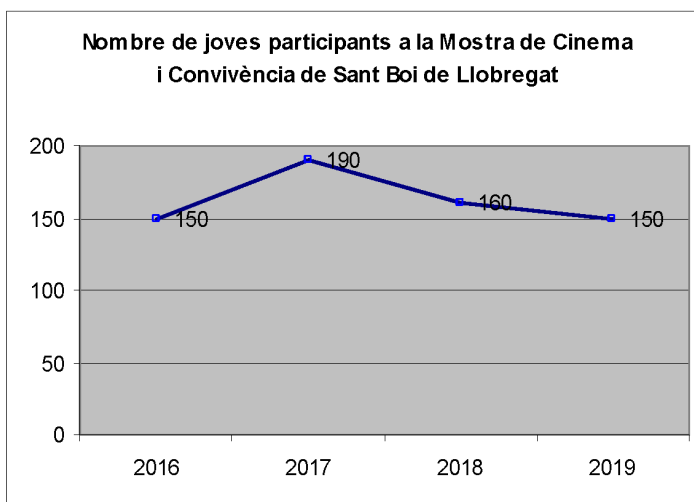
La Mostra s'estructura de la següent manera: es fa una primera sessió introductòria a l'aula, on a través de dinàmiques i algunes dades es presenta el tema que es treballa cada any. Posteriorment els grups fan 3 o 4 sessions en matèria d'educació audiovisual, on aprenen recursos comunicatius i

ESTUDI PER L'ELABORACIÓ DEL PMEIFS 2021-2026

cinematogràfics, a elaborar un guió, a fer el muntatge de les peces... procés acompanyat per l'educador audiovisual de Kineina. Finalment es fa una presentació pública conjunta (adreçada a tots els instituts) per donar a conèixer el projecte, el tema treballat, el procés seguit i les peces audiovisuals resultants, jornada que inclou la participació de l'alumnat en diferents espais de debat.

D'aquest projecte en destaquen alguns aspectes que aporten elements de reflexió:

- La vinculació entre un **aprenentatge pràctic** (llenguatge audiovisual) i **aplicat** en l'elaboració de curtmetratges i uns **continguts** vinculats a la cooperació i la solidaritat.
- L'**espai compartit** amb els altres centres educatius
- La combinació de la **mirada local-global**. En les diferents edicions s'ha cercat analitzar de quina manera la temàtica abstracta es materialitza a la ciutat en una sèrie de problemàtiques, persones que la pateixen i que també la combaten...
- La **flexibilitat de la proposta** que s'adapta a diferents espais/assignatures escolars, en funció de les necessitats de cada centre.
- El **treball prolongat** al llarg del curs i que comprèn dos trimestres.
- La possibilitat d'aprofundir en el projecte de tal manera que esdevingui un **Projecte d'Aprenentatge i Servei** (amb la realització d'algunes hores pràctiques).
- **Perspectiva de gènere i en clau de territori**, aterrant les temàtiques internacionals a la ciutat i donant protagonisme a les seves veïnes.

Com s'observa en els gràfics anteriors, l'alumnat de la Mostra de Cinema i Convivència s'ha anat mantenint des que va començar la primera edició, exceptuant un petit repunt l'any 2017. Pel que fa a la participació dels centres educatius, aquesta ha minvat una mica en nombre, fet que s'explica pel replantejament de treball que s'ha anat fent al llarg dels darrers anys. Si bé inicialment van participar-hi molts centres educatius, per calendari i nombre de sessions resultava poc operatiu i mancava temps de treball a l'educador audiovisual per treballar i coordinar-se amb tants centres, cadascun amb les seves especificitats. Per això es va considerar més adient treballar amb menys grups i amb més profunditat.

Aquest projecte va quedar **finalista als Premis Aprenentatge Servei 2016**, convocats per la *Red Española de Aprendizaje-Servicio*, la Fundació Educo i l'Editorial Edebé, amb l'objectiu de reconèixer la tasca d'entitats, centres i alumnat en l'aplicació de la metodologia Aprenentatge- Servei, així com de les pròpies pràctiques com a eines de compromís i transformació social.

L'any 2020, ha estat seleccionada com a bona pràctica a la convocatòria conjunta de la FEMP i l'AECID sobre **Bones pràctiques Locals d'Educació per la Ciutadania Global**.

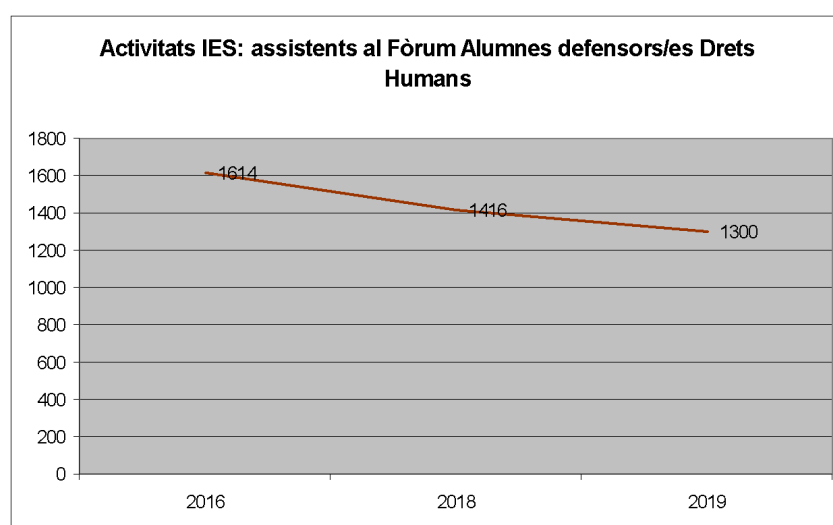
4.3.3.2 El Fòrum d'Alumnes Defensors/es dels Drets Humans

Aquesta activitat s'adreça a l'alumnat de secundària i va néixer vinculada al projecte Ciutats defensores dels drets humans, l'any 2013, aprofitant la feina que s'estava fent en el marc de la Xarxa d'alumnes per la convivència on s'organitzaven fòrums d'alumnes. Des de llavors, **aquesta activitat s'ha consolidat i s'està replicant en altres ciutats participants del projecte Ciutats Defensores dels Drets Humans**. Les persones defensors de drets humans que participen anualment en el projecte participen en un fòrum d'alumnes on comparteixen el seu testimoni. Prèviament, als centres, els alumnes han dedicat unes sessions de reflexió, amb l'acompanyament de l'*Institut Diversitas*, per conèixer la trajectòria de lluita d'aquestes activistes. En aquestes sessions preparen qüestions per plantejar-los el dia del Fòrum. Posteriorment al fòrum, de nou a les aules, es realitza una sessió de tancament i avaluació.

Hi ha determinats aspectes del projecte que mereixen atenció:

ESTUDI PER L'ELABORACIÓ DEL PMEIFS 2021-2026

- **Projecte en xarxa i de procés.** Hi participen diferents centres de la ciutat i es combina un treball a l'aula previ (d'explicació i contextualització del defensor/a dels drets humans) amb un espai de trobada (el fòrum) i un treball de debat a l'aula posterior.
- **Plantejament vivencial.** Tant en els tallers previs com posterior com en el mateix fòrum s'intenta que l'alumnat empatitzi amb la situació que s'està plantejant. En aquest sentit, en la selecció dels defensor/es que participaran en el fòrum es prioritza aquelles persones que tenen històries que els poden quedar més properes.
- **Mirada global-local.** La majoria de defensors i defensores parteixen d'una lluita concreta a l'àmbit d'un territori per connectar-la amb les dinàmiques globals. Alhora, en molts dels casos busquen generar una reflexió sobre en quina situació es troba aquell dret/problemàtica aquí.
- **Col·laboració d'una entitat especialitzada** amb experiència pedagògica i domini de la temàtica, a partir de l'encàrrec concret de l'Ajuntament.

* No disposem de les dades d'assistència de l'any 2017 perquè el Fòrum d'ESO es va haver d'anul·lar

Pel que fa a l'assistència al Fòrum per part dels centres educatius de Secundària i Batxillerat, aquesta s'ha mantingut força estable en el temps, i es pot dir que es tracta d'un projecte consolidat entre l'alumnat, pel seu interès i pels anys de trajectòria recorreguts.

4.3.3.3 Commemoració escolar del Dia Mundial de les Persones Refugiades (DMPR)

En el marc de la mal anomenada crisi de les persones refugiades i l'aprovació del Pla municipal d'acollida (2016) les escoles van sol·licitar a l'Ajuntament recursos pedagògics per explicar el que estava passant a l'alumnat. En aquell moment, institucionalment es va fer palesa la necessitat de donar a conèixer entre la ciutadania el dret d'asil i el compromís de la ciutat en l'acollida a persones refugiades, des d'una òptica de treball de prevenció de la xenofòbia. De fet, un dels eixos estratègics del Pla d'acollida se centra en l'educació per la solidaritat. Concretament la Línia 2. **El refugi, una oportunitat d'educació per a la solidaritat i la incidència política**, que proposa que *en coordinació entre diferents departaments municipals i entitats, participar en la construcció d'una narrativa pública sobre l'asil, els drets humans i el dret internacional que connecti amb la pròpia història i on es donin a conèixer les causes que han originat aquests desplaçaments de població i la situació de les persones que cerquen refugi des d'un enfocament de drets, que contribueixi a desmuntar rumors i a fomentar la solidaritat. Aquesta línia de treball s'estructura en diferents components: educació per la solidaritat, campanya antirumors, formació, incidència i comunicació.*

La commemoració del **DMPR és una oportunitat per desenvolupar una proposta educativa de continuïtat amb impacte en l'esfera pública**. **L'activitat amb els centres s'emmarca en una programació més àmplia, de ciutat**, centrada en el dret d'asil integrada per activitats de sensibilització (cine-fòrum, xerrades, presentacions de llibre, espectacles, etc) dirigides al conjunt de la població.

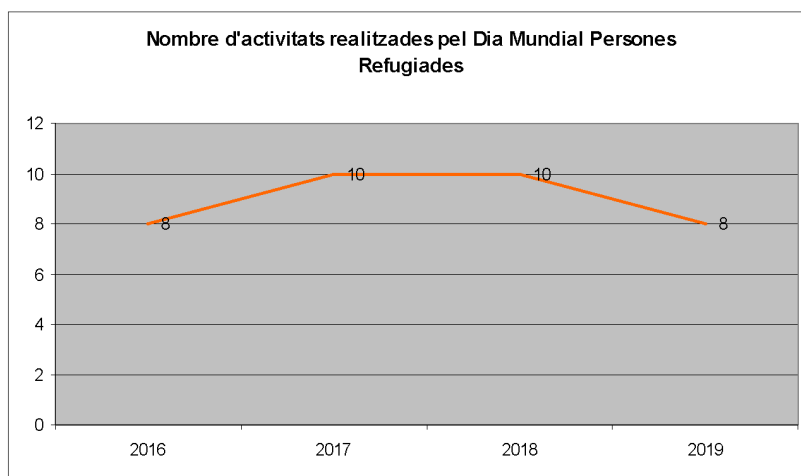
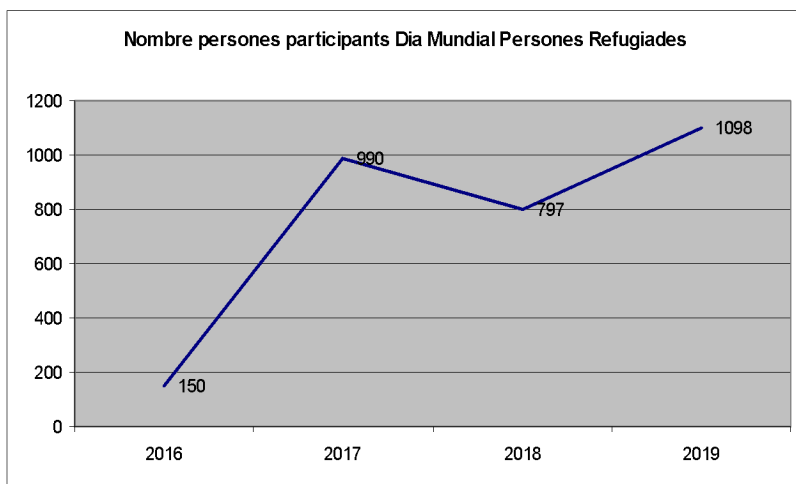
La proposta s'adreça a l'alumnat de 5è i 6è de primària i hi participen totes aquelles escoles interessades. S'estructura en dues fases: la primera, que es desenvolupa a les escoles se centra en la sensibilització i la formació al voltant del dret d'asil. La segona, d'incidència i creació col·lectiva que reuneix totes les escoles participants en un acte conjunt de creació col·lectiva pels volts del 20 de juny. Cada any es realitza un vídeo resum de la intervenció que es difon via xarxes socials.

Es lidera des de l'àmbit de Cooperació, Solidaritat i Pau en coordinació amb el Can Castells Centre d'Art i la Comissió Catalana d'Ajuda al Refugiat (CCAR). Anualment, es defineix un eix temàtic (2017: l'acollida, 2018: la fugida, 2019: la frontera Sud, 2020: la paraula) i en funció d'aquest es convida a un artista vinculat a la ciutat a col·laborar-hi. Conjuntament, es dissenya la proposta educativa i d'instal·lació artística que es fa arribar a les escoles. Fins a l'actualitat, la proposta ha tingut una bona acollida, especialment en la primera edició coincidint que era una temàtica molt present als mitjans de comunicació. L'any 2017 van participar 20 escoles, el 2018 15 escoles i el 2019, 11 escoles. L'edició

ESTUDI PER L'ELABORACIÓ DEL PMEiFS 2021-2026

del 2020 s'ha vist afectada pel tancament de les escoles i el confinament pel qual s'ha replantejat l'activitat i s'ha obert al conjunt de la ciutadania a través d'una proposta *online* de creació de versos. Posteriorment, es va fer una selecció d'alguns d'aquests versos que es van convertir en murals d'art urbà en els diferents barris de Sant Boi.

En totes les edicions, el projecte **explora metodologies participatives i plàstiques i la creació col·lectiva com a vies de sensibilització de l'alumnat i la ciutadania**. D'aquesta manera, es vol contribuir a **reforçar la cohesió social al municipi al mateix temps que es generen espais de reconeixement i empatia amb les persones acollides a la ciutat**. **La vessant pública del projecte permet transformar un procés de sensibilització educativa en un acte d'incidència pública**.

Aquesta activitat **ha estat seleccionada com a bona pràctica a l'Àgora d'Experiències del Congrés de la Red Estatal de Ciudades Educadoras (RECE)**, concretament en l'edició 2020 sota el lema de *Ciudades que sienten, respiran y abrazan*. També, l'any 2020, com a bona pràctica en la

ESTUDI PER L'ELABORACIÓ DEL PMEIFS 2021-2026

convocatòria conjunta de la FEMP i l'AECID d'identificació de Bones pràctiques Locals d'Educació per la Ciutadania Global.

Considerem que són aspectes significatius de la proposta:

- La **integració de la proposta dins una programació de ciutat** vinculada a la Commemoració del Dia Mundial de les Persones Refugiades.
- La participació d'un **gran nombre d'escoles amb un espai de confluència i creació conjunta**.
- L'espai de **col·laboració amb el Centre d'Art Can Castells i amb algun artista local**, com a manera d'**explorar altres llenguatges, ocupar l'espai públic** i buscar noves aliances en la defensa del dret d'asil.
- La combinació de **continguts teòrics amb una materialització pràctica**.
- Un plantejament de **procés** on la implicació de l'escola més enllà de la programació del taller. Les escoles implicades continuen treballant amb els materials un cop realitzat el taller.
- L'**impacte públic de la proposta a nivell comunicatiu permet generar un focus d'atenció** sobre el tema i donar visibilitat a l'estratègia de la ciutat pel que fa l'acollida.

4.4 Programació anual d'activitats

La llarga trajectòria de l'Ajuntament en polítiques de cooperació i en l'àmbit de l'educació per la solidaritat, així com la presència d'un teixit social ampli i actiu, han permès que s'hagi **consolidat un calendari anual d'activitats** que fan que gairebé tots els mesos de l'any hi hagi una activitat significativa vinculada a l'àmbit.

Les accions de sensibilització que es duen a terme al municipi es treballen des de la informació i la difusió d'altres realitats, però també des de la perspectiva i la voluntat de generar sensibilitats, i de fomentar canvis en pautes socials, com podrien ser el consum o una visió crítica de la realitat:

Gener	Setmana Escolar de la No-violència i la Pau (DENIP)
Març	Dia Mundial de la Narració Oral
Abril	Sant Jordi Solidari / Mostra de Cinema i Convivència
Maig	Festa del Comerç Just i la Banca Ètica
Juny	Dia Mundial de les Persones Refugiades
Setembre	Dia Internacional de la Pau

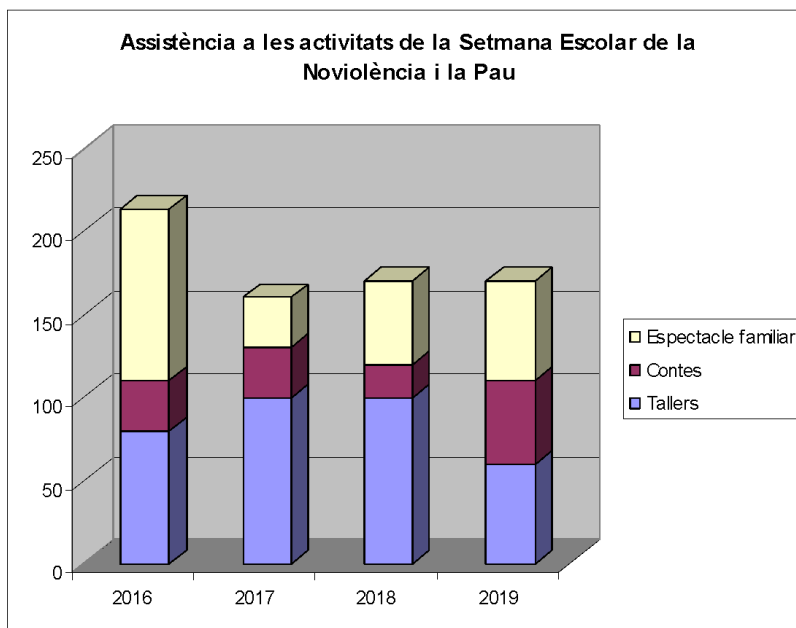
ESTUDI PER L'ELABORACIÓ DEL PMEiFS 2021-2026

Octubre	Barreiant / Fòrum d'Alumnes defensors/es dels Drets Humans
Desembre	Dia Internacional dels Drets Humans

ESTUDI PER L'ELABORACIÓ DEL PMEiFS 2021-2026

monn el polític i pensador pacifista Mahatma Gandhi. Per aquesta ocasió, l'octubre de l'any 2015, s'organitzen a la Biblioteca Jordi Rubió i Balaguer diverses activitats destinades al infants i les famílies i també s'envien materials pedagògics als centres educatius perquè puguin treballar a l'aula diferents propostes d'educació per la Pau. Anualment, per exemple, l'escola Barrufet aprofita aquesta cita per treballar la cultura de pau i amb el recolzament de l'àmbit de Cooperació, Solidaritat i Pau programa diverses activitats a l'escola durant tota la setmana.

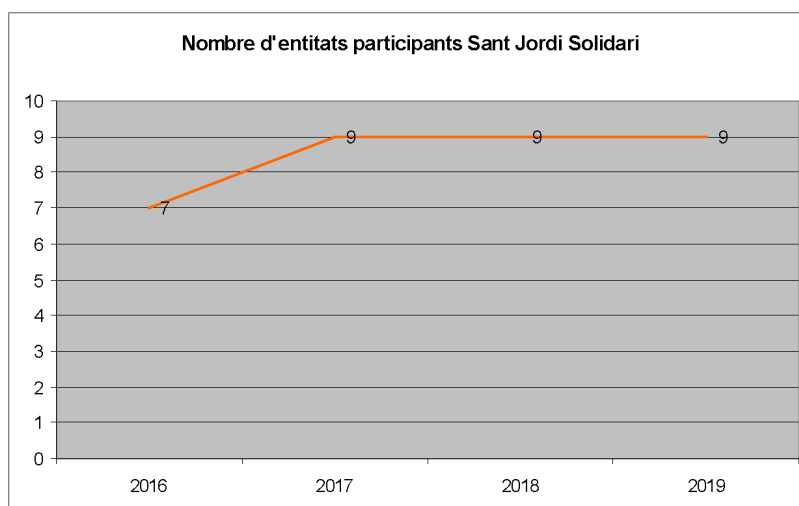
L'assistència d'infants i famílies a les activitats del DENIP ofertes a la Biblioteca s'ha mantingut força estable durant els darrers anys, sense grans canvis, ja que es tracta d'una programació força consolidada a la ciutat (tallers, contes, espectacle).

4.4.2 Dia Mundial de la Narració Oral

Des de l'any 2001 l'escola Pedagogium Cos amb la col·laboració de l'Escola Municipal de Música Blai Net organitza durant el mes de març la commemoració del Dia Mundial de la Narració Oral a Sant Boi. A partir de l'any 2012, l'àmbit de Cooperació, Solidaritat i Pau dóna suport a l'escola en l'organització d'aquesta jornada perquè s'hi van incorporant diferents temàtiques vinculades amb la solidaritat i la cooperació.

4.4.3 Sant Jordi Solidari

En el marc de la Fira de Sant Jordi, el 23 d'abril, s'organitza un espai en el qual les entitats de cooperació i solidaritat locals exposen materials relacionats amb els projectes de cooperació i els països on cooperen. Per recollir fons per aquests projectes, venen la *Rosa solidària*, que és una rosa de proximitat. En aquest espai també s'organitzen activitats de sensibilització encaminades a reflexionar sobre diferents conceptes associats a la tradició de Sant Jordi. Per exemple: Exposició formativa sobre la problemàtica social, econòmica i mediambiental associada al cultiu i exportació de les roses a Colòmbia.

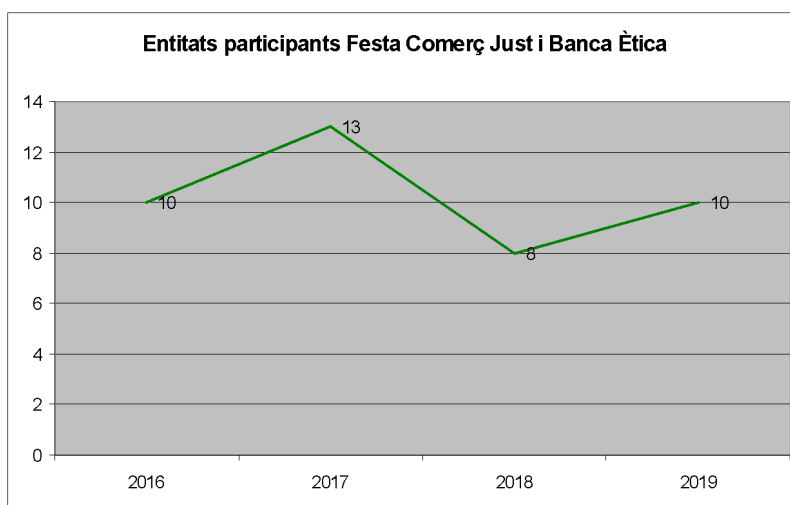
La Fira d'entitats de cooperació, solidaritat i pau celebrada durant la diada de Sant Jordi es manté també força estable des de l'any 2017, amb algunes noves incorporacions cada any, però sempre mantenint el nombre mitjà d'entitats participants.

4.4.4 La Festa del Comerç Just i la Banca Ètica

Al voltant del 10 de maig, Dia Mundial del Comerç Just, es llança la Campanya pel Comerç Just i la Banca Ètica que és el nom promogut des de LaCoordi per la tradicional Festa del Comerç Just que a Sant Boi es commemora des de l'any 2003.

ESTUDI PER L'ELABORACIÓ DEL PMEIFS 2021-2026

La Campanya es promou des de LaCoordi (Coordinadora de Comerç Just i Finances Ètiques creada el 2018, de l'agrupació de diverses entitats: SETEM Catalunya, Alternativa3, FETS – Finances Ètiques, Associació Fiare Catalunya, Oxfam Intermón i posteriorment la Xarxa d'Economia Solidària (XES)). Ajuntaments i entitats del tercer sector de tot l'Estat s'hi adhireixen anualment tot compartint un mateix eslògan, imatge comunicativa i propostes d'activitats específiques. A partir de les activitats que es proposen, des de l'Ajuntament es configura una programació d'activitats de sensibilització entorn el comerç just i la banca ètica. Normalment es proposen diverses activitats lúdico infantils (tallers, ludoteques i espectacle familiar) al voltant de la fira d'entitats on s'hi ofereix també una mostra i venda de productes de comerç just.

La fira d'entitats de cooperació, solidaritat i pau de la Festa del Comerç Just i la Banca Ètica també es manté de forma regular en els darrers anys. L'any 2017 es va comptabilitzar la presència d'un col·lectiu d'artesanes (*We Art*), d'una entitat de Banca Ètica (Fiare) i d'un petit comerç d'aliments de proximitat (Gra de la Vila).

4.4.5 Dia Mundial de les Persones Refugiades

Com s'ha explicat (apartat 4.3.3.3), amb l'aprovació del Pla municipal d'acollida a Persones Refugiades, s'inicia la commemoració d'aquesta data, el 20 de juny. És a partir de la segona edició d'aquesta commemoració, l'any 2017, quan pren força el projecte educatiu que s'ha explicat i que actualment és el que vertebra la programació.

4.4.6 Dia Internacional de la Pau

El Dia Internacional de la Pau, que es commemora anualment cada 21 de setembre, és una crida promoguda per Nacions Unides per el cessament del foc i la no violència. Amb l'objectiu de fer-ne ressò i aprofitar-ho com un espai pel foment de la pau, des de l'Ajuntament es van començar a

ESTUDI PER L'ELABORACIÓ DEL PMEIFS 2021-2026

organitzar algunes activitats com ara xerrades i exposicions. Aquesta activitat ha anat madurant fins que l'any 2008 es va organitzar una programació amb un enfocament més integral.

Des de llavors, la commemoració s'estructura amb una programació amb diverses activitats (taula rodona, exposició, espectacle, etc.) en relació a un eix temàtic que determina anualment des de l'Ajuntament. En moltes de les activitats organitzades es compta amb la col·laboració d'entitats o col·lectius vinculats a la ciutat.

- 2020: Palestina avui.

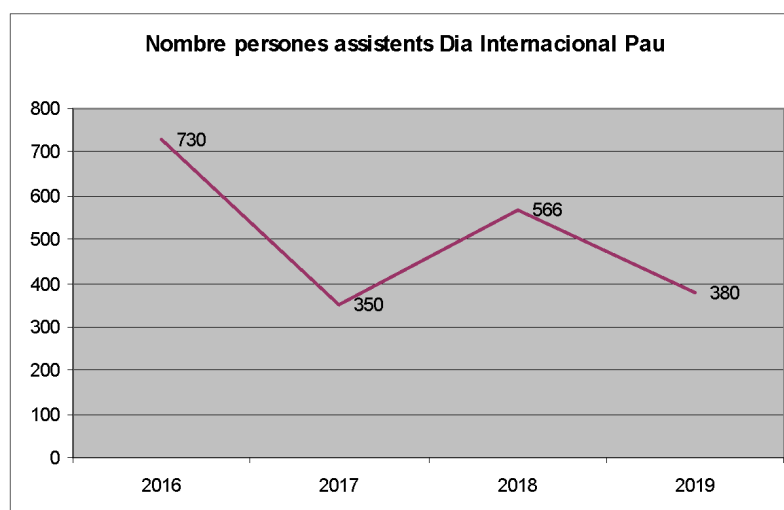
- 2019: Construïm la pau a Colòmbia.

- 2018: Infants i conflictes armats

- 2017: Més enllà de les guerres

- 2016: Converses de pau. Colòmbia

- 2015: Un món per a tothom. Commemoració del 70è aniversari de l'alliberament dels camps de concentració nazis.

4.4.7. El Barrejant, la Trobada de la Solidaritat de Sant Boi de Llobregat

El Barrejant, la Trobada de la solidaritat de Sant Boi, és l'activitat més important en l'àmbit de l'educació per la solidaritat, tant pel que fa el seu volum pressupostari com per la capacitat de mobilització del teixit associatiu i de la ciutadania. Es realitza al voltant del primer cap de setmana d'octubre i proposa una programació que combina diferents activitats (xerrades, mostra d'entitats, exposicions, jocs infantils, concerts, espectacles, etc.) al llarg de tres dies entorn un eix temàtic que acostuma a seguir una lògica en relació als anteriors (per exemple, les darreres tres edicions Per la Llibertat (2017), Per la igualtat (2018) i Per la Solidaritat (2019). Així mateix, per les properes edicions des de l'àmbit de Cooperació, Solidaritat i Pau s'ha proposat utilitzar com a element estructural els ODS amb el lema *17 objectius per transformar el món* que anualment s'agruparan seguint aquestes categories: Planeta, persones, prosperitat i pau i justícia. D'acord amb això, els lemes giraran al

ESTUDI PER L'ELABORACIÓ DEL PMEIFS 2021-2026

voltant de: No tenim planeta B! (2020), Les persones primer (2021), Per un futur de prosperitat (2022) i Pau i justícia (2023 i 2024).

El Barrejant és **una de les Fires més consolidades en el seu àmbit**. La primera edició va tenir lloc el 1996 amb la crida *Som iguals, som diferents*, lema que es va recuperar vint anys després, l'any 2016, per commemorar-ne els 20 anys. En aquesta trajectòria, un element significatiu dels últims anys ha estat la **vinculació amb el projecte Ciutats defensores de Drets Humans** que, de fet, va néixer de l'impuls de Sant Boi en la voluntat d'incorporar la veu d'activistes internacionals en aquesta trobada, a través d'un espai de coordinació i treball en xarxa amb altres municipis i institucions. Va ser l'any 2013 quan es forjà aquest projecte i justament per això el Barrejant d'aquell any portava per lema Sant Boi de Llobregat, **Ciutat defensora dels drets humans. Amb aquest projecte, que analitzem detalladament més endavant, el Barrejant va consolidar una visió internacional i internacionalista incorporant la veu i el testimoni d'activistes de drets humans. Així mateix, es van posar les bases pel que actualment s'ha convertit en una Xarxa de Ciutats defensores dels Drets humans**, on hi participen més de 30 municipis i diverses institucions de referència (IDHC, DIBA, ACCD, AMB, Casa Amèrica) sota el lideratge del FCCD i la gestió de la CCAR.

El Barrejant és una activitat dirigida al **conjunt de la ciutadania** i per això s'hi combinen activitats més especialitzades i de reflexió amb d'altres que pretenen acostar la cooperació, la solidaritat i la pau, des d'una vessant més lúdica i/o cultural. La programació s'elabora principalment des de l'àmbit de Cooperació, Solidaritat i Pau si bé també s'hi incorporen les propostes rebudes per part de les entitats que conformen el Consell Municipal de Cooperació, Solidaritat i Pau (en endavant CMCSiP) i altres entitats de la ciutat. En els últims anys la vessant lúdico/festiva ha guanyat pes en la programació, en l'intent d'obrir l'activitat a un major nombre de públic.

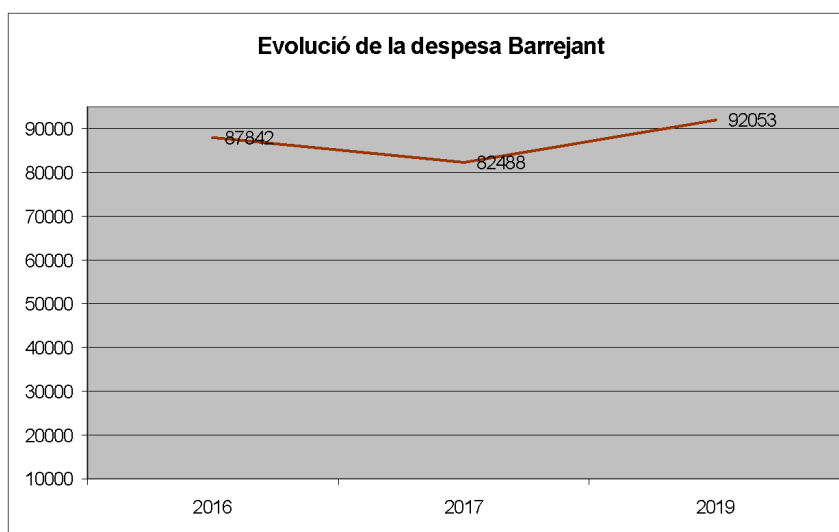
Pel que fa el **disseny**, si bé la coordinació es desenvolupa des de l'àmbit, s'incorporen diferents elements per facilitar la participació de les entitats, tant pel que fa el disseny (on s'incorporen les propostes de les activitats) com en l'avaluació (ja que cada any es destina una sessió especial del CMCSiP per analitzar amb totes les entitats, col·lectius i persones col·laboradores el desenvolupament que ha tingut la Trobada de la Solidaritat). A més a més, cal destacar el procés participatiu iniciat l'any 2015 amb l'assessorament d'Espai Públic per tal de definir l'espai de la Fira d'entitats. Fruit d'aquest procés es va repensar l'estructura dels estands i des de llavors i en funció de l'avaluació anual de l'activitat, s'han anat fent canvis de plantejament per tal de respondre a les necessitats detectades i així, millorar-ne el funcionament. Dels canvis que es van definir amb aquell procés alguns s'han mantingut (per exemple, un doble escenari de format més petit i la generació d'un espai més confortable al voltant del bar) però d'altres, en no donar els resultats esperats, s'han suprimit (com ara el Barrejant als Barris, l'estructuració de la Fira en una cúpula geodèsica, etc).

Si bé aquests **processos han permès incorporar novetats que han millorat la Fira aquesta continua presentant deficiències pel que fa l'impacte en la població i hi ha una preocupació**

ESTUDI PER L'ELABORACIÓ DEL PMEIFS 2021-2026

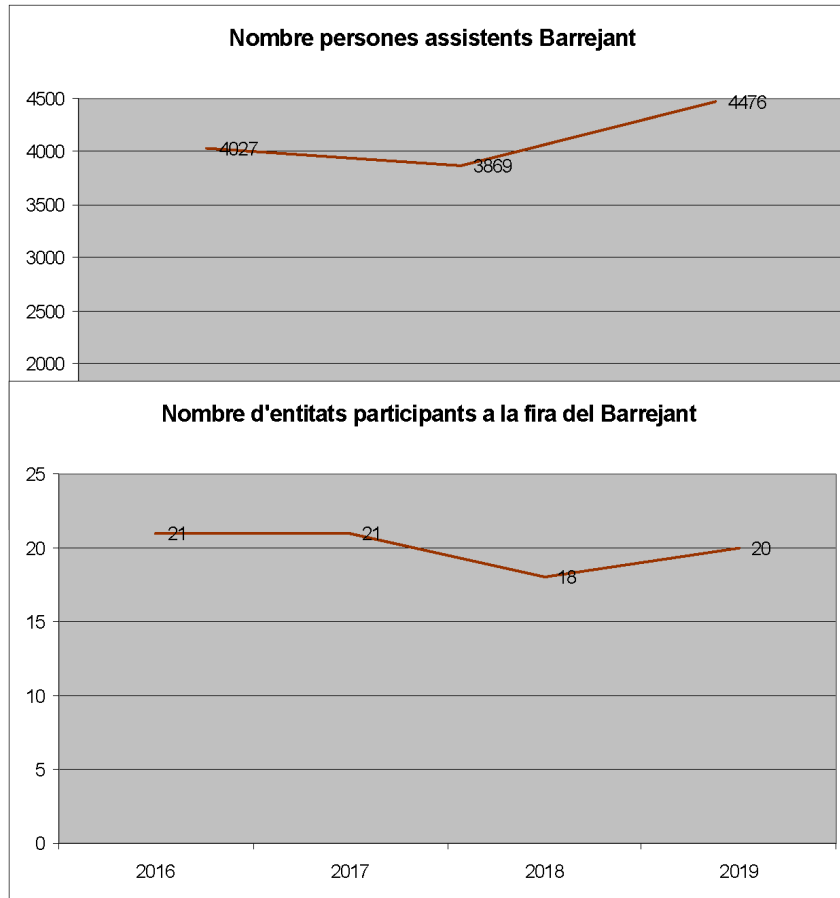
compartida en relació a les dificultats de generar interès per part de la ciutadania que participa de les activitats del Barrejant però no s'acosta als estands de les entitats. Aquesta inquietud es fa encara més evident en aquells moments en què incrementa el nombre de persones que acudeixen al Barrejant però això no es tradueix en un augment en el nombre de consultes o vendes que realitzen les entitats. Amb la voluntat d'intentar capgirar aquesta tendència que, d'altra banda és comuna en fires d'aquesta tipologia, en la preparació del Barrejant 2020 s'ha comptat amb el suport d'una tècnica externa que s'ha encarregat de dinamitzar la Fira tot reorientant-la al format virtual que ha imposat l'escenari de la pandèmia.

El **Barrejant és l'activitat de sensibilització en la qual s'hi destinen més recursos municipals**, amb un pressupost que oscil·la entre els 80.000€ i els 90.000€ anuals, import que representa aproximadament **el 50% del que es destina a l'educació per la solidaritat**. Això explica aquest interès compartit de millora i de garantir-ne una màxima difusió entre la ciutadania.

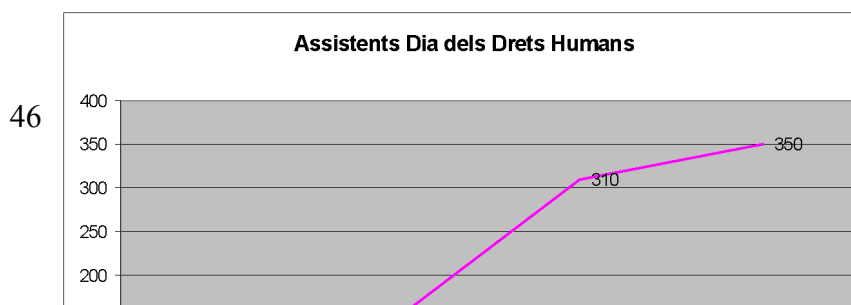
* No disposem de dades de l'any 2018

La participació social és un element característic del Barrejant i es materialitza en la Fira d'entitats i en la programació d'activitats, moltes d'elles (al voltant d'un XXX) impulsades per entitats de la ciutat. La participació dels Gegants i dels Diablers de Casablanca, que arrenca amb la primera edició de la Trobada de la Solidaritat, és un element paradigmàtic de com el Barrejant ha sabut sumar diferents col·lectius en pro de la solidaritat i del compromís internacionalista de la ciutat. A la Fira hi participen al voltant de 18-20 entitats de cooperació, solidaritat i pau, i altres entitats culturals, educatives i socials. La participació a nivell d'entitats s'ha mantingut constant al llarg dels últims anys, i s'han anat compensant les baixes d'entitats amb noves altes. Precisament, la dissolució de l'entitat Ensenyament Solidari (l'any 2018) ha generat un buit en el Barrejant, perquè aquesta entitat jugava un rol important per assegurar la participació de l'àmbit educatiu al Barrejant, a través d'una proposta educativa que girava entorn a l'eix temàtic anual i amb la qual es convidava a les escoles a treballar la temàtica a l'aula i a participar activament en un acte conjunt de commemoració que solia tenir lloc el matí de diumenge.

4.4.8. Dia Internacional dels Drets Humans

Des del seu compromís amb els Drets Humans, l'Ajuntament de Sant Boi de Llobregat se suma cada **10 de desembre a la commemoració del Dia Internacional dels Drets Humans**, que commemora la Declaració Universal dels Drets Humans aprovada per les Nacions Unides el 10 de desembre de 1948. Per aquest motiu, al llarg dels anys s'han organitzat diverses accions de sensibilització, principalment espectacles teatrals destinats a les escoles. L'any 2018 es van organitzar diverses activitats commemoratives del 70è aniversari de la Declaració.

4.4.9 Projecte Ciutats Defensores dels Drets Humans

En el seu inici l'any 2013, Ciutats Defensores dels Drets Humans era un **projecte conjunt** entre l'Ajuntament de Sant Boi de Llobregat, la CCAR i l'IDHC, amb la participació d'altres municipis catalans i d'altres institucions i entitats a través del qual es volia donar a conèixer la feina dels defensors i defensores dels drets humans, ajudant a conscienciar a la ciutadania de les ciutats participants sobre la necessitat d'integrar la defensa dels drets humans en la nostra tasca quotidiana. En el marc del projecte s'organitzava l'estada a Catalunya d'un grup de 6-8 defensors i defensores dels drets humans durant un període de 12 dies i es planifica una sèrie d'activitats de diferent naturalesa (xerrades, trobades, reunions institucionals, visites a centres educatius, escoles,...) que serveixen per donar a conèixer la tasca dels defensors/es i la importància de recolzar-los. Aquest projecte ha evolucionat al llarg dels anys i, a més d'ampliar-se a nous municipis (actualment) i organitzacions, actualment es lidera des del FCCD.

El projecte va sorgir amb l'objectiu de **millorar el coneixement, la promoció i la defensa dels drets humans entre la ciutadania de les ciutats participants** i concretament, pel cas de Sant Boi, amb la voluntat de visibilitzar aquesta vessant internacional en el marc del Barrejant. De forma específica, inicialment el projecte es proposava els següents objectius: 1) Donar a conèixer la tasca de diferents defensors i defensores de drets humans, ajudant d'aquesta manera a la seva protecció. 2) Visibilitzar la feina dels municipis participants com a ciutats defensores dels drets humans 3) Ajudar a l'intercanvi d'experiències entre defensors i defensores de diferents llocs del món, identificant les similituds i diferències en la seva feina i 4) Donar a conèixer les arrels, la situació i els efectes dels conflictes que es viuen en els llocs de procedència dels defensors i defensores.

Al llarg dels anys l'experiència acumulada, la participació de nous actors i, sobretot, la valoració rebuda per part de les persones defensores de drets humans que hi han participat, han portat a una reflexió més profunda (especialment al llarg del 2019 dinamitzada per la CCAR) sobre la missió, la visió, els valors i els principis del projecte i com aquest, a més de respondre a les necessitats dels ens participants es pot posar al servei i/o adequar a les necessitats dels defensors i defensores de drets

ESTUDI PER L'ELABORACIÓ DEL PMEIFS 2021-2026

humans i les seves organitzacions . Altres aspectes que han estat objecte de discussió han estat la forma d'organització interna del projecte, atesa la seva complexitat creixent i la diversitat d'actors participants, així com també les seves accions i productes.

Més enllà del procés intern del projecte, s'hi han desenvolupat aspectes significatius i que són font de molts aprenentatges:

- **Treball en xarxa i suma de recursos** (econòmics i humans) entre una pluralitat d'actors: municipis, institucions supramunicipals i organitzacions del tercer sector.

- Possibilitat d'**aterrar la defensa dels drets humans** de manera concreta, a través del testimoni de persones que han estat reconegudes internacionalment per aquesta tasca.

- Oportunitat per generar un **espai de trobada** entre els diferents instituts, gràcies al Fòrum d'alumnes, que permet compartir i intercanviar aprenentatges

- **Impacte comunicatiu supramunicipal**

4.5 El vincle entre els projectes de cooperació i l'educació per la solidaritat (EPS)

Una dels espais de millora que s'ha identificat en els successius estudis (Avaluació PMTCiS i PDCD) és el que fa referència al **vincle entre els projectes de cooperació i l'educació per la solidaritat, tant pel que fa als projectes impulsats per l'Ajuntament com aquells de les entitats**. S'observa que, sovint, **aquests projectes no repercuteixen en la ciutat, ni tan sols a nivell de difusió**. És a dir, hi ha hagut moltes dificultats per visibilitzar la contribució que fa l'Ajuntament en aquests projectes i, en general, la ciutadania desconeix aquest compromís. Aquest fet, si bé no és l'únic, sembla explicar, en part, la pèrdua progressiva de suport social que ha experimentat la cooperació, que ha estat motiu de preocupació en el sector especialment en moment de retallades. Com expressa Miquel Carrillo en el títol del seu llibre *les polítiques de cooperació (però no sols) necessiten que la ciutadania surti en la seva defensa, cal Volver a pisar las calles*.

Conscients d'aquesta debilitat, en els últims anys, en les **Bases de la convocatòria de subvencions** per a projectes de cooperació de les entitats s'han reforçat els criteris de valoració relatius a les activitats de sensibilització vinculades al projecte. Això ha permès, d'alguna manera, que aquests projectes tinguin algun tipus de devolució cap a la ciutat, en forma de xerrada, exposició, etc. Tot i així, en general l'impacte d'aquestes activitats, tant a nivell comunicatiu com de participació, ha estat molt limitat. **Aquestes activitats han "alimentat" l'agenda d'activitats de cooperació però no han tingut, en general molta transcendència**. En els casos que s'han adreçat a l'àmbit escolar sovint, en part a causa del desajust entre el calendari de subvencions i el del calendari escolar, s'han

plantejat de manera inconexa amb el que s'estava treballant a l'aula, segurament contribuint així a la percepció comuna entre els i les docents de la saturació d'informació i oferta i la poca adaptació dels recursos proposats.

Els **viatges de seguiment als projectes de cooperació** són un altre mecanisme que ha contribuït a establir un vincle entre els projectes de cooperació i l'educació per la solidaritat, si bé aquest no n'és el seu objectiu principal. Arran de l'aprovació del PDCD, es va acordar en el sí del CMCSiP que anualment es faria una visita conjunta de seguiment i avaluació d'un projecte de cooperació d'una entitat a través d'una delegació conformada per l'Ajuntament (política i tècnica) i dues persones membres del CMCSiP, escollides a partir d'un petit procés selectiu. El primer viatge va tenir lloc l'any 2018 al Marroc per conèixer el projecte de l'Escola de formació de Sindicalistes Solidaris. L'any 2019 es va visitar els projectes a Senegal de la Fundació Kassumay i de Juan Ciudad. La pandèmia de la covid-19 ha impossibilitat el viatge a Perú per conèixer el projecte d'ESF previst pel 2020. Més enllà del seguiment en sí, i segons la valoració de les persones participants realitzada posteriorment als viatges en el CMCSiP, aquestes experiències que sempre s'han valorat molt positivament han esdevingut un element que **ha afavorit la interrelació entre les entitats del CMCSiP, el coneixement i aprenentatge mutu i, per tant, aquest vincle entre cooperació i educació per la solidaritat.**

4.6 Activitats cap a dins de l'Ajuntament

En l'objectiu de **fomentar l'educació per la solidaritat, conviu, com hem anat veient, una perspectiva externa amb una d'interna, que té per objectiu la pròpia organització municipal, ja que les iniciatives que es duen a terme en el sí del propi Ajuntament poden **propiciar canvis** i poden ser una mostra que la cooperació i la solidaritat poden manifestar-se també des de la **pràctica política**, i per tant amb efectes en les accions públiques que es duen a terme. Des d'aquesta vessant es parla de **coherència de polítiques pel desenvolupament sostenible**. És a dir, el paper que s'ha de jugar des de les polítiques de cooperació per vetllar que les altres polítiques (en aquest cas municipals) contribueixin a la justícia global o bé, com a mínim que no tinguin un efecte contrari.**

En relació a l'Estudi realitzat el 2009, malgrat els progressos que s'han fet a nivell discursiu (la coherència de polítiques és un element clau del PDCD on es fa un exercici molt important de vinculació amb els diferents instruments de planificació interns i s'apunta un sistema d'indicadors) no s'han produït grans canvis. En aquest sentit, es pot parlar d'una bretxa entre el discurs i la praxis que, com apunta la *Guia de cooperació descentralitzada per a càrrecs electes*¹¹, és un dels elements que explica la crisi de la cooperació. Es mantenen les línies de treball anterior:

- **Comerç Just i compra pública ètica.** L'objectiu és incorporar el comerç just i la compra pública ètica com a criteri per la contractació d'empreses proveïdores i garantir que els productes i materials amb els que es treballa responguin a criteris de sostenibilitat i de

¹¹ Diputació de Barcelona, desembre 2020.

ESTUDI PER L'ELABORACIÓ DEL PMEIFS 2021-2026

respecte dels drets humans. En aquest sentit es mantenen algunes de les màquines expenedores de cafè just. Cal destacar que l'any 2018, el Departament de Contractació i Compres va crear tres grups de treball entre el personal de l'Ajuntament per incorporar diferents criteris de valoració a l'hora d'elaborar els plecs de contractació del Consistori. Des de l'àmbit de Cooperació vam participar en cadascun dels 3 grups de treball: el de Medi Ambient, el Social i el de Innovació.

Si bé es pot dir que l'Ajuntament ha millorat molt pel que fa als criteris de sostenibilitat, les accions vinculades al comerç just continuen sent molt simbòliques i en la gran majoria dels casos impulsades des del propi àmbit. Malgrat que hi ha hagut intents d'introduir compres amb aquests criteris (ex. Obsequi de la cursa Sant Ramon de Nit) aquests no han estat apropiats pels altres departaments sovint per motius econòmics.

Tampoc hi ha hagut cap avenç en l'àmbit de les finances ètiques, més enllà de la difusió que se'n fa en el marc de la Festa del Comerç Just. Tota l'operativa econòmica de l'Ajuntament es realitza, sense excepció, amb entitats financeres tradicionals. Per una qüestió de coherència de polítiques és cabdal posar fil a l'agulla en aquest tema i, com ja s'està fent en molts d'altres Ajuntaments, començar a treballar amb entitats financeres ètiques, inicialment pel que fa a l'operativa vinculada a les partides de cooperació.

- **Mocions**, considerades com una línia d'actuació de denúncia i pressió política, tenen l'objectiu de *donar a* conèixer una problemàtica i mostrar un posicionament polític al respecte. Tenen valor com a instrument de sensibilització política, tant dels propis regidors i membres del consistori, com del conjunt de la ciutadania (vegeu a l'annex 10.3 les mocions aprovades els darrers anys).
- **Formació interna**. La formació al personal tècnic de l'Ajuntament té un doble objectiu. D'un cantó, sensibilitzar als equips professionals en la temàtica i, de l'altre, incrementar les competències en l'àmbit específic i així afavorir la transversalització de la política.
- **Cooperació tècnica**. El reforç de la cooperació tècnica com a instrument dels projectes ha esdevingut una via per a involucrar personal tècnic de l'Ajuntament en la temàtica fet que permet aprofitar l'expertesa existent per afavorir el desenvolupament d'un projecte amb una contrapart. A través d'aquesta col·laboració, s'ha afavorit la sensibilització del personal tècnic, una complicitat i una connexió amb un altre departament de l'Ajuntament. En els darrers anys, hi ha hagut experiències en l'àmbit de la Igualtat, l'Urbanisme, la Participació i la Governança, i Organització que han estat molt ben valorades per les persones participants.

A tot això cal afegir les accions comunicatives que es duen a terme a l'Ajuntament de manera específica a la plantilla principalment mitjançant diferents mecanismes:

- **Ajuntagent**, que és un espai web pensat per informar a nivell intern però també, com el seu nom indica, per facilitar el coneixement i interacció entre el personal de l'Ajuntament.
- **Notícies a la Intranet**
- **Ajuntainfo**. Aquesta via es reserva per informacions de caràcter més institucional

4.7 Altres activitats promogudes des de l'Ajuntament

Més enllà de les activitats promogudes des de l'àmbit de Cooperació, Solidaritat i Pau, des dels diferents departaments de l'Ajuntament es proposen altres activitats que comparteixen uns valors, continguts i objectius de l'àmbit. De fet, un dels objectius principals del PMTCiS era transversalitzar la cooperació i la solidaritat (valors, continguts i estratègies) al conjunt de polítiques municipals i treballar (objectiu que continua plenament vigent i que es recull en el PDCD) des de l'òptica de la coherència de polítiques pel desenvolupament sostenible. Com es subratlla ja en el document d'avaluació del PMTCiS, *l'aposta per la transversalitat com a element de coherència en l'actuació municipal suposa un gran repte de coordinació amb la resta d'iniciatives d'altres àrees de l'Ajuntament i un gran esforç per passar de la sensibilització a les activitats d'educació per al desenvolupament*. L'adopció de l'Agenda 2030 i els ODS com a marc del Pla de govern, com veurem, es percep per diferents actors com una oportunitat per treballar tots aquests aspectes i fomentar la sensibilització i formació a nivell intern de l'Ajuntament, tant pel que fa l'estructura tècnica com política. El nou Pla d'internacionalització pot ser una altra oportunitat per treballar tota l'agenda de cooperació des de diferents vessants. Continua vigent, doncs, la visió recollida en el PMTCiS d'abordar l'educació per a la solidaritat des d'un punt de vista integral, com a estratègia d'enfortiment democràtic i de participació.

Les entrevistes realitzades ens han permès identificar algunes d'aquestes iniciatives així com possibles espais de col·laboració de futur que apuntem a continuació. Val a dir, que a banda d'espais i línies de treball en comú i compartides (on existeix un ampli espai de millora pel que fa a la col·laboració), al llarg dels anys s'han impulsat altres activitats puntuals (ex. Concerts, tallers, xerrades, etc.) que per la seva extensió no podem recollir de manera detallada aquí. És important destacar que en la majoria de casos es tracta d'activitats puntuals, no de projectes o estratègies més estructurades.

4.7.1 Cultura

Existeix una experiència de col·laboració amb l'àmbit de Cultura que en els últims anys s'ha concretat en diferents activitats:

- Organització d'activitats en equipaments culturals de la ciutat
 - Commemoració DENIP a la Biblioteca

ESTUDI PER L'ELABORACIÓ DEL PMEIFS 2021-2026

- Organització DMPR en col·laboració amb el Can Castells Centre d'Art.
 - Exposicions al Museu
 - Col·laboració puntual en la Programació teatral de la ciutat.
 - Presència en esdeveniments culturals de la ciutat (ex. L'estand d'entitats de cooperació en el marc de Sant Jordi).
 - Col·laboracions amb el teixit artístic de la ciutat (programació musical, col·laboracions d'artistes en activitats, etc).
- Aquestes col·laboracions s'han impulsat des de Cooperació i hi ha hagut poques col·laboracions a la inversa.

Espais de millora/ col·laboració:

- Consolidar les col·laboracions de de forma més estratègica: que s'incorporin aquestes activitats en la programació cultural de la ciutat.
- Que des dels Canals comunicatius específics de cultura s'apropiïn d'aquelles activitats impulsades des de l'àmbit o des del teixit associatiu que tenen clarament un contingut cultural (mostra de cinema, exposicions, concerts del Barrejant, presentacions de llibre, cinefòrums, etc).
- Incorporar criteris com la diversitat i els drets humans en activitats centrals del calendari cultural de la ciutat, com ara l'Altaveu, la Festa Major.

4.7.2 Mediació i Restauració Comunitària

En la nova estructura tècnica de l'Ajuntament (2019) s'ha creat una Unitat conjunta que engloba Cooperació, Solidaritat i Pau així com Mediació i Restauració Comunitària. Això es percep com una oportunitat per treballar i aprofundir de forma conjunta en determinats temes, especialment vinculats a l'educació per la pau i polítiques de memòria històrica.

El plantejament estratègic i un canvi metodològic impulsat des de l'àmbit de Mediació en els últims anys, amb l'enfocament de la **Irrupció restaurativa** que l'any 2020 ha estat incorporat al Banc de Bones pràctiques dels Governos Locals, ha generat unes sinergies de treball amb els centres educatius per abordar la resolució de conflictes, i concretament el bullying, que estan generant molt interès i afavorint la convivència als centres educatius. Aquesta metodologia combina accions immunològiques, com ara tallers educatius a les aules, amb accions quirúrgiques per tractar casos concrets. La finalitat última és que cada aula estigui capacitada per resoldre els propis conflictes. Aquesta metodologia s'ha vist reforçada a partir de la directriu de la Generalitat que obliga als centres educatius a desenvolupar un Projecte de convivència.

Espais de millora/ col·laboració

ESTUDI PER L'ELABORACIÓ DEL PMEIFS 2021-2026

- Aprofitar la xarxa de contactes de professorat i centres interessats a treballar les mesures restauratives per oferir-los també formació relacionada amb la Cultura de Pau (cursos acreditats CRP, curs d'estiu)
- Cada centre està obligat a tenir un "Projecte de Convivència" des de 2020 (Generalitat). Podem incloure càpsules formatives de valors i habilitats sobre: Solidaritat, Pau, Drets humans, Cultura de Pau... com a marc contextual on després treballen les pràctiques restauratives.

4.7.3 Esports

En els últims anys l'àmbit de Cooperació, Solidaritat i Pau i el d'Esports s'han coordinat de manera puntual per activitats específiques, com ara la Pujada al Sant Ramon de Nit o la Cursa de VOLS. Aquestes col·laboracions han permès incorporar activitats solidàries (sobretot de sensibilització i/o captació de fons) dins un esdeveniment esportiu.

Espais de millora/ col·laboració

- Desenvolupar mecanismes per aprofitar la capacitat de convocatòria que ofereix l'àmbit esportiu.

4.7.4 Infància, Adolescència i Joventut

Les polítiques de joventut tenen molta trajectòria a la ciutat i molts espais en comú amb l'àmbit de Cooperació. Així mateix, una de les accions estratègiques (i interès compartit amb les entitats) és arribar al jovent de la ciutat, tant pel que fa la seva sensibilització com pel seu compromís actiu en l'àmbit, perquè un dels problemes fonamentals de les entitats és la manca de relleu generacional.

Amb aquest objectiu, l'any 2020 es va llençar la convocatòria de Beques de voluntariat internacional.

Espais de millora/ col·laboració

- Arribar als espais d'educació no formal.
- Acostar l'àmbit de la Cooperació i la solidaritat als joves des d'una òptica professionalitzadora. En aquest sentit, per exemple es poden incorporar continguts de l'educació per la pau en el Curs d'Educació en el lleure que es promou.
- Replicar activitats exitoses dirigides als joves i adaptar-les a l'àmbit, com ara el Concurs de cartells que s'organitza per la Fira d'Art jove.
- Aprofitar les xarxes pròpies de Joventut (instagram i web) per difondre continguts i propostes.

4.7.5 Educació

Aquest apartat és una síntesi de les reflexions sorgides amb diferents referents de l'àmbit educatiu, des de la direcció del Servei i del departament (de l'Ajuntament), als referents específics per determinats temes, com ara els projectes de centre, les AMPAs i les escoles bressol.

Com ja s'ha explicat, l'interès per incidir en l'àmbit educatiu es va veure reforçat amb l'aprovació del PMEIFS i, posteriorment, segurament afavorit pel fet d'estar sota una mateixa direcció política. Actualment es promouen moltes activitats especialment en l'àmbit de l'educació formal a infants i joves gràcies a la *Guia d'activitats*, projectes específics d'algunes escoles i projectes propis de l'Ajuntament. En canvi, hi ha molt poques experiències de col·laboració en l'àmbit de l'educació formal en adults, malgrat que a la ciutat existeix una oferta considerable (amb una llarga implantació de la UNED, el Consorci de Normalització Lingüística o l'Escola d'Adults).

Des de l'àmbit d'Educació estan treballant en un replantejament de la *Guia d'activitats* per intentar revertir la percepció de saturació i de doble circuit que tenen les escoles. Es considera que a través de la Guia es pot es pot facilitar el vincle amb el teixit associatiu de les entitats i per això és important disposar d'un mapa d'actors de la ciutat; afavorir el desenvolupament artístic; una reflexió sobre el consum responsable i la connexió amb projectes visibles i competències bàsiques. En aquest sentit, es tracta de treballar projectes multidisciplinars. Per tot això, es considera important que **l'Ajuntament ofereixi un acompanyament als centres que s'encamini a promoure millores i innovació en el projecte educatiu afavorint la formació del professorat, la introducció d'ambients d'aprenentatge, la co-docència, etc.** És important que els **projectes s'integrin de forma globalitzada** en els centres, que els temes es treballin des de diferents matèries, que s'integrin de forma transversal i que tinguin impacte en la **comunitat educativa**. Un referent seria el projecte realitzat amb el Can Castells Centre d'Art els resultats del qual es van plasmar en l'exposició *Colors*. Es tracta de **fomentar projectes globalitzats i transversals tant en els centres com en la mateixa oferta educativa**. Com ens diu una de les tècniques *no cal fer coses noves ni intentar que facin altres coses sinó que cal posar en context les que fan i dotar-les de contingut*.

Aquesta voluntat d'actualització i innovació en l'àmbit educatiu es va materialitzar amb el compromís de moltes escoles en el projecte d'**Escola Nova XXI** que, entre d'altres, va generar un espai de trobada i de posada en comú les reflexions pedagògiques dels centres. Aquest treball ha tingut continuïtat en el **Seminari de Transformació educativa**, on actualment hi participen 10 centres de la ciutat. Un interès compartit és generar aprenentatges significatius que permetin desenvolupar les habilitats dels i les alumnes per anar pel món. *Persones amb capacitat d'adaptar-se a multitud de situacions i capaces d'elaborar un discurs crític*. Alhora, des de la ciutat es tracta de promoure l'equivalència entre centres i la igualtat d'oportunitats identificant les diferents bretxes existents en i entre les escoles. L'absentisme i la desafecció escolar són dos reptes cabdals.

ESTUDI PER L'ELABORACIÓ DEL PMEIFS 2021-2026

Pel que fa la petita infància, destacar que en les tres escoles bressol municipal (La Mercè, La Marta i La Susa) compten amb un servei de menjador escolar coordinat des de l'Ajuntament a través d'una licitació biennal prorrogable 2 anys més. La licitació incorpora diferents criteris de proximitat i producció ecològica. Des de l'any 2006 l'empresa *El menú del petit* és qui ofereix aquest servei. Es tracta d'una empresa especialitzada en menjadors escolars amb molta sensibilitat pel que fa a una alimentació de qualitat, de proximitat i alhora amb les necessitats específiques per raons de salut o de religió que puguin tenir els infants. Una comissió integrada per famílies sorgides del Consell de participació de les escoles bressol va dur a terme una revisió dels menús per garantir un bon equilibri nutritiu. Un dels problemes de difícil solució és el problema del malbaratament alimentari. Els excedents de menjar es llencen perquè la normativa prohibeix treure els excedents de les escoles.

Espais de millora/ col·laboració

- Incrementar l'impacte dels projectes i activitats d'EPS en l'àmbit educatiu tot incorporant altres agents de l'àmbit no formal.
- Proposar activitats i projectes més alineades amb el currículum escolar, tenint en compte les metodologies que s'estan promovent (com ara el treball per ambients d'aprenentatge, per projectes) i les noves línies educatives dels centres (que prioritzen temes com la coeducació, la Inclusió i Cohesió Social, Innovació Educativa, Edu 360)
- Fomentar propostes de Servei Comunitari (obligatori a Batxillerat) que vinculin els centres amb el treball del teixit associatiu que realitzen algunes entitats a la ciutat, com ara el treball de Desos al Parc Agrari a través de Central Park o bé la tasca d'acollida de la CCAR a persones refugiades en el marc de la qual es desenvolupen activitats com el coneixement entorn o intercanvis lingüístics.
- Mantenir l'acompanyament als IES en els treballs de recerca.
- Desenvolupar un crèdit de síntesi vinculat a l'EPS.
- Generar una estratègia per recuperar el vincle de les escoles amb l'àmbit de Cooperació que permeti cobrir part dels objectius que es plantejava l'entitat dissolta Ensenyament Solidari: formació al professorat i sensibilització a l'alumnat.
- Desenvolupar un projecte com "Escoles per la Solidaritat/o la transformació" tot replicant les Escoles Verdes.
- Possibilitat d'aprofitar el Seminari de Transformació educativa per treballar conjuntament aquesta proposta i oferir formació al professorat.
- Incorporar en els plecs de clàusules dels Menjadors de les Escoles Bressol criteris de valoració que afavoreixin la compra de productes de comerç just i/o proximitat. Informar també les AMPAS.

ESTUDI PER L'ELABORACIÓ DEL PMEIFS 2021-2026

- Fomentar activitats en l'àmbit de l'educació formal dirigides a adults, aprofitant els espais existents: generar píndoles informatives, oferir una programació modular en el marc de la UNED a partir dels eixos temàtics vinculats a l'EPS.
- Afavorir i acompanyar processos d'investigació (a través de Treballs de Finals de Grau de la UNED) centrats en l'EPS que reverteixin coneixement en el territori.
- Aprofitar l'aposta del petit menú per fer pedagogia a través del Consell de participació de les escoles bressol
- Tornar a plantejar un projecte per evitar el malbaratament alimentari dels menjadors de les escoles bressol tot establint una col·laboració amb la Botiga Solidària.
- Establir un mecanisme per afavorir la difusió de les activitats familiars entre les famílies usuàries de les Escoles Bressol.

4.7.6 Igualtat

Igualtat és una de les polítiques amb les quals hi ha més coincidència i trajectòria de col·laboració. D'un cantó, perquè **la perspectiva de gènere ha anat impregnant tant la política i l'agenda de cooperació com les prioritats de les entitats**, amb referents claus per l'agenda de desenvolupament com són la CEDAW i la Conferència Mundial de Beijing. La Convenció sobre l'Eliminació de Totes les Formes de Discriminació Contra les Dones (CEDAW per les sigles en anglès) de 1979, és la primera declaració dels drets internacionals de les dones on s'estableix una primera agenda d'acció per acabar amb la discriminació basada en el sexe. A la Conferència Mundial de Beijing (1995), s'impulsa una nova declaració i una plataforma d'acció a nivell mundial per l'empoderament de les dones i per garantir la igualtat de gènere partint de la premissa que això només serà possible si s'incorpora la perspectiva de gènere i l'Agenda 2030 a tots nivells i en totes les polítiques.

A banda d'aquesta agenda compartida, **existeixen experiències de col·laboració significatives** com són la cooperació tècnica per l'elaboració del Pla d'Igualtat de San Miguelito (2011) o el projecte de cooperació tècnica amb la Comuna de Ben Guerir (Marroc) per prevenir la violència masclista i per incorporar la transversalitat de gènere en el marc d'un projecte de la Diputació de Barcelona i l'Institut Marroquí de Desenvolupament Local (IMADEL) que ha estat guanyador del premi Plataforma Awards 2020. Així mateix, cal destacar la participació d'una tècnica de la Unitat de Cooperació en el projecte Antenes per la igualtat (que té com a objectiu transversalitzar les polítiques d'Igualtat a l'organització a partir de diferents referents tècnics especialitzats) un projecte del Pla d'Igualtat intern de l'Ajuntament. A més a més, des de l'àmbit de Cooperació s'han impulsat diversos projectes i activitats centrats en el reconeixement de les dones i els seus papers a la societat (entre aquests, La Mostra de Cinema i

Convivència del 2018 es va dedicar al paper de les Dones com a constructores de Pau), i el butlletí Solidària número 22 – desembre 2016- es va dedicar als drets del col·lectiu LGTBI).

Espais de millora/ col·laboració

- Comunicació conjunta de les activitats.
- Revisió de la marca pròpia de Cooperació, seguint l'exemple de *Sant Boi és diversa* i les Campanyes impulsades des d'Igualtat (*Això no és amor, Només si és sí*).
- Introduir criteris específics vinculats a les polítiques LGTBI.
- Treballar conjuntament cap a un nou enfocament de l'oferta educativa per potenciar una Escola transformadora i coeducativa.

4.7.7 Serveis socials

Malgrat visions comunes sobre molts dels problemes socials de la ciutat, amb aquest àmbit hi ha poca trajectòria de treball en comú, més enllà del conjunt d'actuacions vinculades al Pla municipal d'acollida a persones refugiades. Del conjunt de l'àmplia cartera de serveis s'identifiquen determinats serveis a partir dels quals es podrien estructurar aquestes col·laboracions. D'una banda, pel que fa les activitats dirigides a la infància en risc que s'ofereixen a través dels centres oberts. Es tractaria d'incorporar l'EPS com a contingut en les programacions dels centres oberts i especialment aprofitant els Casals per a infants que s'organitzen durant les vacances escolars. De l'altra, al voltant de la botiga solidària que quinzenalment proporciona aliments a 900 famílies. L'any 2019, més de 2000 famílies es van beneficiar d'aquest servei que es gestiona des de l'Associació Aliments Solidaris. L'any 2021, a més a més s'inicia una col·laboració amb l'Associació Espigoladors i està previst reactivar un projecte per evitar el malbaratament alimentari. Més enllà d'aquests dos àmbits específics l'aprovació del nou Pla estratègic de Serveis socials 2020-2024 dona més pes al treball comunitari, cosa que progressivament pot obrir nous espais d'interrelació. Concretament la palanca 3 L'acció comunitària i la prevenció: un sistema més proactiu on hi ha tot un eix (5) dedicat a l'acció comunitària preventiva i inclusiva.

Espais de millora/ col·laboració

- Convidar les persones residents de la Llar municipal per a persones amb discapacitat intel·lectual a participar de les activitats.
- Oferir activitats d'EPS als centres oberts, especialment durant la programació dels Casals d'Estiu. Així com els Casals d'Estiu Municipals que s'oferten des de la Unitat d'Infància, Adolescència i Família.

- Participar en el projecte de malbaratament alimentari, aportant vincle local-global i explicant el concepte de sobirania alimentària.

4.7.8 Participació ciutadana

Des de l'àmbit de Participació estan coordinant l'elaboració del Pacte de ciutat que analitza des d'una dimensió econòmica, social i sanitària la situació a la ciutat arran de la pandèmia fent especial èmfasi en com ha afectat en termes de vulnerabilitat. A més a més, vetllen pel funcionament i l'actualització dels diferents Òrgans de Participació, especialment després de l'aprovació del Nou Reglament de Participació ciutadana. Entre els Consells de la ciutat, el d'Infància i Adolescència i el Consell escolar destaquen per estar més actius. També destaquen el dinamisme i riquesa del Consell Municipal de Cooperació, Solidaritat i Pau. A banda dels òrgans de participació, l'àmbit comunitari és l'altra línia principal de treball. Actualment, molt enfocada a la situació de l'emergència social derivada de la pandèmia.

Com a responsables del Registre Municipal d'Entitats (RME) s'encarreguen de fer el vincle entre les noves entitats que es registren a la ciutat i els àmbits de referència. Actualment el RME compta amb 441 entitats registrades, de les quals 20 es troben vinculades a l'àmbit de Cooperació, 12 a Infància i joves. S'identifiquen, a més, un mínim de 5 entitats que se situen en l'àmbit de la nova ciutadania però que mantenen vincles actius amb els països d'origen i això podria obrir un espai de col·laboració i un vincle amb l'àmbit de cooperació.

Espais de millora/ col·laboració

- Revisar el RME per identificar aquelles entitats que poden incorporar-se o participar puntualment en el CMCSiP, especialment aquelles conformades per persones migrades.
- Actualitzar el RME tenint en compte la situació actual de les entitat.
- Millorar les capacitats internes de les entitats a través de la formació.

4.7.9 Comunitat i vida quotidiana

Aquesta Unitat aglutina els tècnics de districte i s'encarrega d'acompanyar els processos de desenvolupament comunitari als districtes, sota el paraigües dels Plans de desenvolupament comunitari que actualment es troben en procés de fusió amb el Pla d'Inclusió que donarà lloc als PLACI.

ESTUDI PER L'ELABORACIÓ DEL PMEIFS 2021-2026

La pandèmia ha paralitzat alguns processos en marxa com la renovació dels Consells de districte, en el marc del nou Reglament de Participació ciutadana. També ha suposat una reducció del vincle amb les entitats i la població que s'està intentant reemprendre malgrat les limitacions del context.

Com a unitat de proximitat, estan en contacte amb diferents agents del territori alguns dels quals participen en les taules tècniques, espai de participació vinculat als Plans comunitaris. Cada districte té les seves particularitats i actors i persones de referència que són claus a l'hora d'impulsar els processos.

En la reunió es fa palès l'espai de millora existent en relació a la descentralització de les activitats al territori i la presència als barris de les activitats d'EPS, fins ara molt limitada i circumscrita a les activitats en els centres educatius i a alguna campanya de comunicació específica. El calendari d'activitats d'EPS es concentra territorialment en tres districtes: Districte Est Vinyets- Molí Vell (DENIP, Festa del Comerç Just i DIP i Dia Internacional dels Drets Humans); Barri centre (Sant Jordi i Dia Mundial de les Persones Refugiades) i al Districte de Marianao, el Barrejant. No hi ha cap activitat del calendari anual que es realitzi als districtes de Moli Nou- Ciutat Cooperativa, Camps Blancs i Casablanca.

Espais de millora/ col·laboració

- Assegurar la presència als barris a través de les línies d'activitat en EPS ja existents, a través del treball per projectes amb els centres educatius des d'una dimensió comunitària i d'acord amb les especificitats de cada barri.
- Participar en la taula tècnica dels districtes en aquelles activitats de la programació més rellevants, per tal d'establir més sinèrgies amb els diferents actors del territori, com per exemple el Barrejant.
- Incorporar els centres oberts com agents del territori arrelats als barris amb qui generar dinàmiques de col·laboració.

4.7.10 Comunicació

Un dels reptes permanents de l'àmbit ha estat el de guanyar presència en els mitjans de comunicació de la ciutat, per tal d'afavorir un major coneixement per part de la població de la política així com per crear vies per fomentar-ne la sensibilització. La comunicació també és essencial des d'una perspectiva de rendició de comptes i transparència. Tot i així, els temes vinculats a la cooperació tenen poca presència en aquests mitjans (i especialment en el *Viure* que és el que té més repercussió perquè arriba en paper a tots els habitatges de la ciutat). Aquesta voluntat comunicativa ha portat, com s'ha vist, al desenvolupament d'eines de comunicació pròpies.

Espais de millora/ col·laboració

ESTUDI PER L'ELABORACIÓ DEL PMEIFS 2021-2026

- Incrementar i millorar la presència en les diferents eines comunicatives de l'Ajuntament (Viure, pàgina web, etc.).
- Millorar els mecanismes de comunicació de les activitats, amb especial èmfasi al Barrejanç i el Dia Mundial de les Persones Refugiades, per aconseguir un impacte més enllà de la Ciutat.
- Incorporar la idea de la Solidaritat com a part de la identitat/marca de la Ciutat, donant a conèixer totes aquelles pràctiques que s'han reconegut com exitoses (ex. DMPPR, la Mostra Local de Cinema i Convivència, projecte Ciutats Defensores dels Drets Humans, etc.).
- Definir una marca pròpia de Solidaritat.
- Introduir l'ús d'alguna xarxa social arrelada entre els i les joves (ex. Instagram), que parteixi d'una comunicació que emfatitzi les inquietuds socials, una vessant crítica, i que apel·li a les emocions (mindful marketing).

4.7.11 Contractació i compres

L'any 2016 l'Ajuntament va iniciar un procés de treball intern en contractació pública posant l'accent en tres àmbits: social, ambiental i innovació. Fruit d'aquest procés, el juliol de 2019 el Ple de l'Ajuntament va aprovar la Instrucció de Contractació Pública Responsable. La instrucció pretén afavorir la incorporació de criteris ètics en les compres públiques a través d'un procés progressiu; *es pretén incorporar de manera transversal i preceptiva en tots els contractes les polítiques públiques socials, ambientals i d'innovació.* Amb l'aprovació de la Instrucció es va crear la Comissió per la seva aplicació que actualment està treballant, amb el suport d'una consultora externa, en l'elaboració d'un document d'aplicació. Aquest document establirà les línies per facilitar la incorporació de criteris ètics en els plecs de clàusules.

Espais de millora/ col·laboració

- Col·laborar en el procés de formació del personal tècnic per la incorporació de criteris ètics en els plecs de clàusules a partir de petites càpsules formatives especialitzades.
- Reforçar la importància de la compra pública a través del protocol o document d'aplicació de la instrucció
- Identificar les clàusules socials que poden incorporar-se als plecs de clàusules per disposar de majors garanties sobre les compres públiques.

4.7.12 Projectes estratègics i COBOI

Malgrat que fins a la data hi ha hagut poc espais de confluència, la reunió permet identificar molts àmbits d'afinitat tant per la manera de plantejar els processos, la diagnosi de les problemàtiques actuals (moltes d'elles compartides) i reptes comuns. Per exemple, l'apropiació de la ciutat dels projectes que són innovadors i projecció cap enfora o la prioritització dels treball per processos en l'àmbit educatiu.

En els darrers anys COBOI s'ha especialitzat en la col·laboració multiactor i, en aquest sentit, s'ofereix com a actor que podria acompanyar diferents processos. Per exemple, facilitant la interrelació amb el sector empresarial.

Comparteixen també la preocupació per l'impacte dels projectes i les dificultats en l'àmbit de la comunicació. De la seva experiència n'extreuen la necessitat de condensar públics i definir amb claredat una comunitat específica, alhora que potenciar la comunicació multi-actor.

Espais de millora/ col·laboració

- Donar a conèixer aquells projectes on s'incorporin elements d'innovació social
- Integrar COBOI en el procés de redefinició de la Festa del Comerç Just.
- Incorporar l'EPS en el procés de disseny de la ciutat i el treball que COBOI realitza amb joves.

4.7.13 Medi Ambient

Sant Boi fa una clara aposta pel desenvolupament sostenible i així es reflecteix en l'Estratègia de Ciutat. Aquesta aposta ha estat reconeguda en diferents espais. Un exemple n'és el Premi Ciutat Sostenible de la *Fundació Fòrum Ambiental* (2004 i 2017), l'única ciutat de l'Estat que l'ha guanyat dos anys.

El PDCD reconeix un àmbit de treball conjunt i complementari amb les polítiques mediambientals pel que fa la vinculació entre justícia global i justícia ambiental molt vinculats a conceptes com la interdependència.

Un element destacable és el replantejament que des del departament s'ha fet en relació a l'aproximació a les escoles i a les activitats que s'ofereixen a través de la Guia. Aquest canvi vol donar resposta a les noves filosofies educatives i metodologies. Es vol afavorir que docents i alumnes siguin co-creadors de les activitats; apropar els individus i les comunitats al seu entorn i dotar-los d'eines per decidir i actuar sobre els problemes ambientals. L'educació ambiental presenta unes característiques distintives (moltes de les quals compartides amb l'EPS) com la vivencialitat, el fet experimental i la possibilitat d'acostar la ciència i la interrelació amb el medi, per transformar el model actual que no és

ESTUDI PER L'ELABORACIÓ DEL PMEiFS 2021-2026

sostenible. Aquesta reestructuració ha portat a plantejar l'oferta de manera organitzada per tipologies d'activitats i àmbits temàtics. A més a més, s'ofereix la possibilitat de participar en projecte complets que s'integren en l'Estratègia de Ciutat Sostenible i Solidària.

Espais de millora/ col·laboració

- No s'ha pogut organitzar una trobada per motius d'agenda.

5. Les activitats d'educació per la solidaritat promogudes des de les entitats

La ciutat de Sant Boi de Llobregat compta amb un **ampli ventall d'entitats en l'àmbit de la cooperació i la solidaritat**, algunes de les quals sorgides des de la ciutat (ex. Desos, Fundació Kassumay, Associació d'Amistat San Miguelito Sant Boi) i d'altres que són delegacions d'altres entitats però que tenen algun tipus de vincle a la ciutat i això ha fet possible que s'incorporin al Registre Municipal d'Entitats (com ara la Fundació Vicente Ferrer, la Fundació Pau i Solidaritat, Sindicalistes Solidaris, Cooperació, Amizade Junts amb Moçambic, VOLS Voluntariat Solidari, Fundación Juan Ciudad, etc).

Es tracta d'un teixit divers que ha anat canviant amb el temps, amb la dissolució d'algunes entitats (com ara Ensenyament Solidari o el grup local del Comitè Oscar Romero) però que també ha anat guanyant noves representacions d'entitats (recentment, per exemple, l'Assemblea de Cooperació per la Pau). Malgrat que el propòsit actual no sigui analitzar en profunditat aquest teixit, és important destacar aquesta diversitat en estructura (voluntària o amb un equip tècnic), en mides, capacitat financera, orientacions, etc.

El **Consell municipal de Cooperació, Solidaritat i Pau** és l'espai de confluència de tot aquest teixit que, a més, a partir de l'any 2019 amb l'aprovació consensuada d'unes noves Normes de funcionament, ha esdevingut un espai més obert tant a persones a títol individual com a d'altres entitats no directament vinculades a la cooperació.

Actualment totes les entitats del CMCSiP, i particularment les onze que han respost a l'enquesta, incorporen l'educació per la solidaritat com a línia de treball que queda reflectida en els seus Estatuts, si bé en la majoria dels casos vertebrada al voltant de la de cooperació, que sol ser la principal. Tot i aquest paper encara secundari, s'observa un interès creixent per millorar-la, tant des del punt de vista de la seva conceptualització com en el tipus d'estratègies i activitats que es promouen. Al llarg dels anys algunes de les activitats que organitzen s'han anat consolidant, com veurem, en el calendari d'activitats de la ciutat.

5.1 La conceptualització de l'EPS

La **denominació del terme** és un dels aspectes que permet captar-ne el seu caràcter processal. No hi ha una manera única de referir-s'hi, com hem vist en l'apartat de conceptualització, i aquesta diversitat de termes, si bé hi ha matisos que els diferencien, conviuen en el si de l'EPS de les entitats santboianes. En alguns casos els processos de reflexió estratègica de les pròpies entitats els han fet evolucionar el concepte i l'enfocament de la pràctica cap a la idea d'educació per la ciutadania global. En d'altres, aquest procés encara no s'ha consolidat i es troben en plena discussió o bé utilitzen de manera indistinta EPD/EPS/ETpCG. El nostre propòsit no és ara aquesta anàlisi comparativa, que

podria revelar diferències importants probablement en el disseny de les estratègies i en la seva avaluació sinó, sobretot, fer constar que conviuen aquesta diversitat de termes i que això n'emfasitza la seva concepció com a procés. Val a dir que les entitats amb una estructura tècnica han aprofundit més en aquest debat i en molts casos estan prenent com a referència l'educació transformadora per la ciutadania global en la línia de les directrius de la Generalitat i altres organismes internacionals de cooperació. Altres entitats, en canvi, encara s'hi refereixen amb el terme de sensibilització, però conscients que encara tenen *oportunitats de créixer en aquest aspecte*.

Sigui quin sigui el terme, en les definicions que hi proposen hi ha molta coincidència en considerar-ho part d'un **procés centrat en valors** (solidaritat, igualtat, inclusió, pau) on la participació és essencial. Des de Sindicalistes Solidaris, per exemple, l'entenen com un *procés de coneixement i d'anàlisi crítica de la realitat que vincula l'acció local i la seva dimensió global. La seva finalitat és promoure una consciència crítica envers les causes que generen desigualtats i conflictes*.

Es tracta d'un procés encaminat al **canvi social, a la transformació**. Segons el document estratègic de VOLS Voluntariat Solidari ara mateix en revisió, genera reflexions i actituds crítiques i impulsa una ciutadania global i responsable compromesa en la transformació social. Des de la Fundació Vicente Ferrer, defineixen l'educació pel desenvolupament (terme que també estan revisant) com a *estratègia d'acció socioeducativa per a la transformació humana per a sensibilitzar, per a conscienciar, per a generar una reflexió sobre les diverses realitats humanes, i per a promoure canvis en les actituds, solidaritat, maneres de sentir i pensar*. I, afegeixen, ha d'anar encaminada a treballar *estratègies transformadores, que incloguin valors, actituds, coneixements, temàtiques i procediments*.

Més enllà de transmetre informació (propòsit principal de la sensibilització) es tracta d'afavorir, segons VOLS, una **anàlisi i comprensió de la realitat des d'una perspectiva crítica** amb la finalitat de crear opinió, aportar alternatives i de provocar un canvi de mentalitat. I afegeixen, *l'EPD implica estar obert a nous interrogants, a altres realitats i estar oberts a la crítica i l'autocrítica*.

La riquesa de matisos en les definicions aportades ens revelen **la diversitat de sentirs i pràctiques que conflueixen en el CMCSiP**. Tot i aquesta diversitat, i gràcies als estudis anteriors (PMTCSiS, PMEiFS) podem afirmar que s'observa una evolució de les pràctiques i sobretot de l'enfocament on hi guanya fermesa la visió transformadora davant un món cada cop més interconnectat i interdependent però més desigual. Entre aquestes mirades diverses, destaca la que aporta l'Amical de Mauthausen. En el seu cas la solidaritat es vertebrava al voltant de la memòria democràtica (la deportació republicana als camps nazis i la solidaritat entre les persones deportades com a element de la resistència i supervivència) i els valors republicans vinculats a la llibertat, la igualtat i la fraternitat. Per tant, per a l'Amical, l'educació per la solidaritat, *és l'educació pels valors republicans, per la justícia i la llibertat, amb un triple component de solidaritat internacional, intergeneracional i interterritorial*.

5.2. Les entitats impulsant l'EPS: temàtiques, estratègies i experiències

D'acord amb el seu àmbit de treball, les entitats prioritzen unes **temàtiques i uns continguts fet que singularitza la seva feina**. Algunes entitats fan plantejaments més generalistes (ex. Creu Roja) i d'altres més especialitzats en una temàtica/mirada (drets laborals per exemple la Fundació Pau i Solidaritat o Sindicalistes Solidaris per exemple; el dret a l'educació en el cas de VOLS Voluntariat Solidari; el dret d'asil en el cas de la CCAR; el dret a l'aigua en el cas d'ESF o el dret a la salut de la Fundació Juan Ciudad i el Parc Hospitalari Sant Joan de Déu) o en un país (com la Fundació Vicente Ferrer a l'Índia). Això fa, d'un cantó, que en el CMCSiP s'hi puguin aplegar una gran diversitat de temes i representa un potencial important (segurament no prou aprofitat) d'intercanvi, col·laboració i aprenentatge mutu. Més enllà d'aquestes "especialitzacions" apareix de manera transversal en totes les entitats, i cada vegada amb més solidesa, l'enfocament de gènere i drets humans, així com la visió medioambientalista.

En la llarga trajectòria de treball, les entitats han explorat diverses línies de treball que, en general, poden agrupar-se en l'estructura clàssica de l'EPS:

- **Sensibilització** en forma d'exposicions, col·loquis, xerrades, tertúlies, premis, curses (ex. Cros solidari), maletes viatgeres (intercanvi de cartes entre alumnat de dos llocs, com el projecte Tamavi impulsat per la Fundació Kassumay entre infants de Sant Boi, Begues i Djembering al Senegal) i fins i tot viatges o estades (com els que es promouen des de l'Amical Mauthausen o l'ACPP), etc.
- **Formació** en cursos (presencials o online), en tallers, jornades amb materials didàctics (com ara Guies, jocs específics (un exemple el Joc Habitat desenvolupat per ESF), maletes pedagògiques o plataformes web com ara caminsderefugi.com de CEAR)
- **Recerca** (plataformes web, producció d'audiovisuals, campanyes específiques a mig camí entre la recerca i la incidència com ara les impulsades per ESF: "Aigua un dret i no una mercaderia" o "El preu de l'abundància: drets humans a les fosques")
- **Incidència política** (sobre temes específics, normalment en el marc de Campanyes més àmplies)

I molt vinculades a aquestes tres:

- **Voluntariat** (que s'entén alhora com a experiència formativa i vivencial de la solidaritat)
- **Comunicació** (xarxes socials, producció d'audiovisuals sovint amb components de recerca i denúncia)

Val a dir que algunes entitats tenen molt treballada l'EPS amb diferents projectes però que aquests no arriben a la ciutat de Sant Boi, bé perquè es tracta de delegacions locals d'entitats molt grans (com el cas de Creu Roja), bé perquè no existeixen recursos humans per fer-ho possible (ja sigui per manca

ESTUDI PER L'ELABORACIÓ DEL PMEIFS 2021-2026

d'un finançament específic com per motius d'organització interna de l'entitat). En alguns casos arriben alguns materials (com ara exposicions) però no s'hi desenvolupen projectes de llarga durada, com si que ho fan en altres poblacions (per exemple Desos a Barcelona). La **qüestió del finançament** sembla ser un dels motius explicatius, ja que molts d'aquests projectes es desenvolupen gràcies a un finançament extern sigui d'un ens local com supramunicipal. En el cas de la CCAR, per exemple, en els dos últims anys ha tingut molta presència a la ciutat i ha desenvolupat una tasca educativa significativa gràcies al projecte "En defensa del dret d'asil: reforçant l'acollida de persones refugiades a St Boi i reafirmant el rol de la ciutadania", en el marc del qual s'ha comptat amb una figura específica per treballar el dret d'asil amb les escoles de la ciutat. En d'altres casos, en canvi, les entitats impulsen projectes i activitats d'EPS a la ciutat però sense cap articulació amb l'Ajuntament i només, en algunes ocasions, arriba la informació via xarxes socials. El formulari ha permès identificar algunes d'aquestes iniciatives posant de manifest aquest espai de millora en la comunicació i l'articulació.

El pes de cada **línia de treball** varia en funció de l'entitat i de la seva pròpia evolució. En línies generals es pot dir que la sensibilització ha guanyat més intencionalitat (en la vocació transformadora que comentàvem) i que la comunicació més presència, sobretot per l'ús de les xarxes socials. Alhora, des dels canals propis de l'àmbit (Butlletí, Ràdio, xarxes socials) s'ha fet un esforç per visibilitzar aquestes iniciatives del teixit associatiu i donar-los-hi veu.

La voluntat de treballar amb **les escoles** de la ciutat ha guanyat força els últims anys. En el cas del Parc Sanitari Sant Joan de Déu, per exemple, s'ha posat en marxa el Programa Educa SJD, una nova marca que busca englobar els diferents projectes que realitzen en els centres educatius amb l'objectiu treballar amb l'alumnat el valor de la solidaritat si bé en un sentit més ampli que el d'aquest Pla amb temes com la salut mental, el sensellarisme, la gent gran i dependent, persones migrants, la infància hospitalitzada, el final de la vida, la discapacitat o la prevenció d'addiccions. La producció de materials didàctics és una via que complementa als tallers i xerrades a les escoles, ja es plantegin de forma més estructurada (en el marc d'un projecte de l'entitat o de la pròpia escola) com de manera més puntual. La maleta pedagògica de CCAR, per exemple, vol facilitar recursos al professorat per treballar el dret asil a l'aula. Malgrat aquesta multitud de recursos, en molts casos (com s'ha constatat amb les enquestes a professorat) aquests no arriben a peu d'aula o si hi arriben no es compta amb temps suficient per utilitzar-los. En moltes ocasions els i les mestres parlen d'una saturació de materials o la poca adequació d'aquests a les seves necessitat.

Aquesta voluntat d'**implicar els joves** és compartida per moltes entitats, i en la majoria dels casos s'enfoca a l'àmbit educatiu formal (vegeu les respostes al formulari en els annexes). Per aquest motiu no és d'estranyar que estiguin incorporant propostes metodològiques com ara l'**Aprenentatge Servei**. La Fundació Vicente Ferrer, per exemple, proposa un APS en gènere a través de la revisió de contes tradicionals amb perspectiva de gènere. En el cas del Parc Sanitari Sant Joan de Déu han dissenyat

ESTUDI PER L'ELABORACIÓ DEL PMEIFS 2021-2026

quatre models d'APS (Altaveu!, Voluntariat Magic Line, InClou Cultura i Projectes SJD) amb els quals pretenen *donar l'oportunitat als més joves de donar veu, treballar pels col·lectius vulnerables i acostar-se a la seva realitat alhora que treballen competències i es formen com a ciutadans solidaris i responsables*. Aquest programa es complementa amb materials educatius, propostes d'activitats per treballar els diferents àmbits a l'aula que el professorat pot descarregar al web www.batecs-sjd.org. Un portal de vídeos testimonials de curta durada, amb vivències que conviden a la reflexió des de diferents mirades. VOLS també ha centrat molt interès a treballar amb els joves, sobretot a través del vincle amb l'obra salesiana. Destaquen projectes com l'Espirall solidària (una xarxa de grups de joves i adolescents que tracten temes sobre justícia social, ambiental i/o econòmica) o bé el joc de rol SOMOS MAS (per la prevenció dels discursos d'odi per motius de raça, gènere, origen, orientació sexual, condició socioeconòmica, classe social, religió, entre d'altres) o, en l'àmbit educatiu formal, la proposta d'APS desenvolupada en col·laboració amb SED I que s'està implantant a Barcelona, Sant Adrià del Besòs, Santa Coloma de Gramenet i Lleida, adreçat al professorat, educadores, personal tècnic d'ajuntaments, entre d'altres, amb la finalitat de dissenyar i impulsar projectes d'APS i Justícia Global al territori.

El **treball en xarxa**, es presenta com una altra vessant important de l'EPS, ja sigui mitjançant campanyes puntuals com xarxes més estables. La Xarxa Mai Més, promoguda per l'Amical Mauthausen, és el projecte més significatiu de l'entitat i compta amb la implicació d'ajuntaments, centres educatius i entitats i associacions. A partir de les històries dels deportats de cada localitat, treballa per a defensar i recuperar la memòria de la deportació i els valors inherents a aquesta temàtica.

Els formularis ens permeten constatar una **gran riquesa de pràctiques i propostes en l'àmbit de l'EPS pel que fa a les entitats**. Tanmateix, en molts casos aquestes no són visibles a la ciutat, bé perquè no hi arriben, bé perquè es desenvolupen amb poca coordinació amb l'Ajuntament i altres actors de la ciutat. Moltes entitats són conscients, com veurem en el DAFO, d'aquests espais de millora. Per exemple, des de l'Amical Mauthausen ressalten *la importància de la coordinació i el lligam entre les diferents propostes, entitats i mirades, per aconseguir una suma efectiva (dirigida) al canvi de model social*.

Les entitats són conscients de la singularitat d'algunes de les seves propostes i de la possible replicabilitat a la ciutat. A banda dels exemples ja mencionats, el curs *online* impulsat per CCAR sobre dret d'asil adreçat al professorat amb el reconeixement de crèdits o un Camp de treball impulsat la Fundació Kassumay l'any 2016 on hi va participar l'agrupament escolta o el vincle creat entre l'Escola Vicente Ferrer i la Fundació.

5.3 Calendari d'activitats

ESTUDI PER L'ELABORACIÓ DEL PMEIFS 2021-2026

La trajectòria i tradició d'algunes activitats impulsades per les entitats a la ciutat han contribuït a generar aquest calendari d'activitats (de cooperació, solidaritat i pau) a la ciutat si bé, com dèiem, no sempre amb la repercussió desitjada.

Gener

- Commemoració del Dia Internacional de les Víctimes de l'Holocaust

Febrer

- Jornada Dariana, impulsada per l'Associació d'Amistat San Miguelito Sant Boi

Abril

- Cursa solidària de VOLS. L'any 2019, va ser la 6a edició

Maig

- Vermout Solidari. Organitzat per la Fundació Kassumay (En el marc de la Festa Major)

Novembre

- Mostra de Cinema Africà promoguda per la Fundació Kassumay als Cinemes Can Castellet.

5.4 Debilitats i fortaleses de les entitats en relació a l'EPS

La **manca de recursos**, i concretament de finançament, s'identifica com un dels principals factors limitants de l'abast de les accions d'EPS de les entitats a la ciutat. En el cas de les entitats de base voluntària, la disponibilitat de base social és limitada i és molt difícil incorporar nova gent, com lamenten des de la Fundació Kassumay. En el cas de les entitats amb estructura tècnica, també els recursos tècnics i d'estructura són insuficients i l'EPS no n'és l'eix de treball principal, de manera que es prioritza l'atenció als col·lectius o els projectes de cooperació. Com expressen des del Parc Sanitari Sant Joan de Déu, *la dimensió educativa i de sensibilització demana de dedicació i recursos humans; donat que el focus de l'organització és l'assistència de vegades és complicat combinar les dues dedicacions.*

La manca de **planificació estratègica** concreta pel que fa a l'EPS és en alguns casos un altre factor que reforça aquesta manca de recursos.

A aquests aspectes, se n'hi afegeixen d'altres més contextuals vinculats als efectes que pot tenir un escenari de recessió econòmica en els fons destinats a la cooperació. Per exemple, com assenyalen des de la CCAR, *els drets humans i dret d'asil perden prioritat davant de qüestions de salut pública, pobresa, etc. i això pot afectar directament la possibilitat d'implementar projectes en aquests àmbits.*

A més a més, com apunten des de VOLS, hi ha dificultats associades a la interrelació amb l'àmbit escolar com ara la coordinació amb les escoles i el desajust entre el calendari escolar i el de les subvencions.

Per a la Fundació Vicente Ferrer, aquesta *poca disponibilitat de recursos limita la possibilitat de dur a terme projectes amplis que perdurin en el temps* i siguin viables.

Malgrat aquestes debilitats, es reconeixen **fortaleses** assentades en la trajectòria en l'àmbit (la majoria d'entitats acumulen més de deu anys d'història i algunes com la Fundació Pau i Solidaritat, VOLS, Creu Roja o CEAR més de vint-i-cinc); l'arrelament al territori i el suport institucional que reben; l'experiència i expertesa dels equips professionals així com la base voluntària; o el discurs i la transversalitat de les temàtiques Nord- Sud, on és important afavorir una perspectiva transformadora dels ODS.

5.5 Els reptes de les entitats en relació l'EPS

El principal repte que comparteixen és el d'enfortir els discursos i el treball que realitzen, cadascuna des de la seva mirada específica però amb una visió compartida de treball per la justícia global. Volen aconseguir més repercussió amb la feina que fan i *arribar al màxim de persones possibles*. Alhora pensen que, des d'aquesta perspectiva crítica dels ODS, es pot aprofundir en determinats àmbits com ara l'impacte en el dels drets humans de les empreses espanyoles que operen a l'exterior o bé desenvolupar nous materials i noves formes de treballar l'EPD que permetin arribar a nous públics, ampliar la base social o aconseguir més implicació del voluntariat. Per a la Fundació Vicente Ferrer es tracta de *dur a terme projectes amb major grau d'impacte i de procés d'avaluació per tal d'enfortir les intervencions que realitzem, a més de contribuir en major grau a la transformació social*.

Sens dubte, el nou context creat per la pandèmia global posa en joc totes aquestes habilitats i competències, generant una nova oportunitat per explicar des d'una perspectiva crítica les interdependències en un món desigualment globalitzat, així com la capacitat d'adaptació (capacitats i competències) del teixit associatiu davant aquest nou context.

5.6 El paper de l'Ajuntament segons les entitats

Hi ha una visió força compartida dels *diversos rols* que ha de jugar l'Ajuntament en relació l'EPS:

- **Fomentar l'EPS i els drets humans.** Ha de dinamitzar campanyes de sensibilització sobre Ciutadania i Justícia Global formar al personal de l'Ajuntament.
- **Coordinació i interlocució.** Ha d'oferir espais que permetin la coordinació entre els agents per tal de construir de manera conjunta l'EPS. Es tracta de *fer de pont, de vincular les entitats* i facilitar el contacte entre els diversos agents educadors.
- **Suport polític i logístic,** en l'àmbit de les seves competències així com facilitar espais per l'organització d'actes.

ESTUDI PER L'ELABORACIÓ DEL PMEIFS 2021-2026

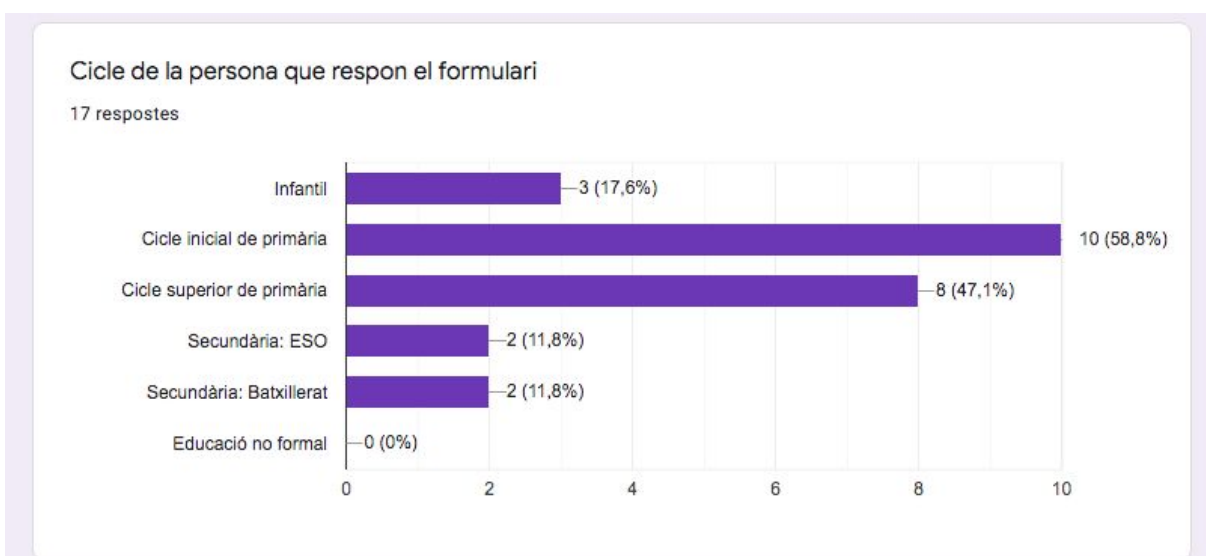
- **Comunicació:** Difondre el treball de les entitats, amb especial èmfasi en la comunicació dirigida cap al jovent (es proposa, en aquesta línia, la creació d'un canal d'Instagram dinàmic)
- **Recursos:** que permetin potenciar, fomentar i donar suport als projectes de les entitats. Recursos que permetin també fer diagnòstics i plans de treball a les entitats

6. La visió dels centres educatius de les activitats d'educació i formació per la solidaritat

Els centres educatius són agents claus de l'educació per a la solidaritat del municipi, com queda reflectit en els diferents instruments de planificació vinculats a l'àmbit així com en el pes creixent que a nivell pressupostari han ocupat les activitats destinades al sector educatiu. En aquest sentit, la diagnosi havia d'incorporar les seves aportacions. Per això, es va dissenyar un formulari que es va fer arribar des del Departament d'Educació de l'Ajuntament a tots els centres de primària i secundària de la ciutat i hi havia planificat un taller de reflexió conjunt (el 17 de març) que es va haver d'anul·lar a causa del confinament.

A través del formulari volíem obtenir informació sobre: 1) El coneixement que es té des dels centres de les activitats d'educació per la solidaritat; 2) Identificar pràctiques considerades rellevants per part dels centres en aquest àmbit i 3) Detectar les necessitats dels centres per tal de poder elaborar estratègies de treball més adaptades al context educatiu.

Com s'observa en el gràfic següent **les respostes** provenen principalment de docents de primària. Això pot respondre al fet que la Guia s'utilitza en major mesura per part de les escoles i que la vinculació amb secundària s'acostuma a vehicular a través dels projectes específics que es treballen durant l'any (com per exemple La Mostra de Cinema i Convivència o el Fòrum d'Alumnes defensors/es dels drets humans).

ESTUDI PER L'ELABORACIÓ DEL PMEIFS 2021-2026

Els centres educatius tenen un alt grau de **coneixement de les activitats** vinculades a la cooperació i la solidaritat que s'ofereixen en el marc de la Guia (94%). D'aquests un 64% reconeix sol·licitar-ne normalment i en fan una valoració positiva, sobretot quan l'objectiu és tractar temes específics. Alguns docents consideren que aquestes activitats permeten afavorir el *treball conjunt com a poble*.

Per contra, els centres que no en sol·liciten ho fonamenten en diversos motius, si bé sembla que coincideixen diferents aspectes: manca d'informació, poca adaptació al projecte de l'escola i la necessitat de prioritzar activitats més alineades.

Participem en la trobades sobre refugiats i el barrejant. La resta no es vinculen gaire amb el que treballem a l'escola.

Per desconeixement i per falta de disponibilitat dins de l'horari escolar.

No sabia que es podien demanar

Perquè ara per ara estem centrats en altres prioritats en el nostre projecte de convivència.

Tradicionalment hem participat més de les activitats mediambientals.

Prioritzem altres activitats i la nostra escola està dins del projecte de mediació de l'Ajuntament i ara estem també iniciant els guaites.

Pel que fa la **programació anual d'activitats**, de les sis activitat analitzades només dues són conegudes majoritàriament pel professorat: el Barrejant (82,4%) i la commemoració del Dia Mundial de les Persones Refugiades (70,6%).

La menys coneguda és el DENIP, només l'11,8% la coneixen mentre que, justament, la pau i la resolució de conflictes es consideren, en un altre apartat de l'enquesta, temàtiques en les quals es té més interès.

A banda d'això, crida l'atenció que activitats amb llarg recorregut, en les quals s'incorporen propostes educatives i que s'adrecen principalment a un públic familiar, com ara la Festa del Comerç Just o la commemoració del DENIP, siguin tan poc conegudes entre el professorat.

Un dels aspectes que pot explicar-ho és que només ocasionalment les escoles realitzen activitats vinculades amb aquestes activitats i no solen incorporar aquestes commemoracions en el calendari escolar (més enllà d'algun centre). Una excepció seria l'escola Barrufet, que cada gener dedica una setmana al DENIP, motiu pel qual sol·licita a l'Ajuntament alguna via de col·laboració. També consideren que l'alumnat només ocasionalment té coneixement d'alguna d'aquestes activitats.

ESTUDI PER L'ELABORACIÓ DEL PMEIFS 2021-2026

Més enllà de la Guia i de les activitats específiques que es programen des de l'Ajuntament, és clau **el paper de les escoles en la promoció de la solidaritat d'una manera transversal**, incorporada al currículum educatiu, com a part de l'educació en valors i del projecte de convivència del centre. Si bé això sembla una obvietat, són sorprenents algunes respostes obtingudes perquè no reconeixen aquest contingut o bé únicament l'associen a activitats puntuals com ara la marató de TV3, recollides puntuals d'aliments i altres projectes de recollida de roba, vinculats, per exemple, a nens amb càncer. Aquestes respostes contrasten amb les d'altres centres que identifiquen la solidaritat clarament com un dels continguts de l'educació en valors integrada en el PEC i desenvolupada més específicament en el Projecte de convivència. Així mateix, des d'aquesta perspectiva reconeixen també activitats i projectes específics, alguns dels quals des d'una visió de la solidaritat encara bastant assistencialista i poc transformadora (recollida d'aliments, de roba, la marató de TV3, etc). Algunes escoles mencionen activitats promogudes per l'Ajuntament com ara el Sant Jordi Solidari, el Dia Mundial de les Persones Refugiades, el Barrejant o el Dia Internacional dels Drets Humans.

Aquesta diferència entre centres queda palesa en els diversos formularis, també a la pregunta de si el centre desenvolupa algun projecte significatiu/singular vinculat a la cooperació, la solidaritat, els drets humans, la pau o la justícia global: hi ha alguns centres, si bé no majoritaris, que no identifiquen cap activitat en aquest àmbit. La majoria de centres ho vinculen, des d'una perspectiva més transversal i interdisciplinària, al PEC i en el treball del dia al dia al centre, sobretot pel que fa la resolució de conflictes, i amb activitats puntuals amb les quals ho reforcen, ja sigui a partir de dates senyalades com de col·laboracions puntuals i específiques amb determinats col·lectius (ONG o entitats del tercer sector presents a la ciutat). Per exemple, l'INS Rafael Casanova explica que ho treballen en el Pla d'acció tutorial. *Tenim el Projecte planeta B, en què es treballa la sensibilització pel medi ambient i a 3r d'ESO a la matèria d'emprenedora tenim el projecte de recollida d'aliments.* En alguns casos s'exploren maneres d'abordar el tema més transversals, vinculades amb les diferents assignatures. *A l'Escola Casablanca fan tertúlies literàries basades en els clàssics universals. Els alumnes comparteixen en rotllana els fragments que són per a ells més significatius i s'obre un torn obert de paraula per a que la resta pugui fer aportacions. Aquesta pràctica educativa d'èxit ha donat peu a parlar de feminisme de Romeo i Julieta o sobre el repartiment de la riquesa llegint Oliver Twist. Per una altra banda tots llegim "El club dels Valentins" i participem de la resolució dialògica dels conflictes que se'n deriva.*

No hi ha unanimitat sobre si **els recursos** de què disposen són suficients. En molts casos, consideren que són insuficients i, de vegades, poc adaptats al context: *Al professorat actualment li arriba molta informació a vegades el problema és adequar.* Alguns mestres consideren que sí que es disposen de recursos però que *caldria la intervenció d'agents externs per a potenciar-los.* Tot i saber que els recursos de vegades són insuficients o inadequats, s'adapten i es reivindiquen en la feina diària: *Ens adaptem, la nostra escola és cada dia solidaritat i cooperació, afirma una mestra.*

ESTUDI PER L'ELABORACIÓ DEL PMEIFS 2021-2026

En relació al paper que hauria de jugar l'Ajuntament per potenciar aquest treball dins els centres i les aules, es proposen diferents línies de treball, algunes en relació a les activitats de la guia i les altres vinculades al paper de l'Ajuntament com a promotor de les competències i els recursos educatius.

En relació a les **competències** docents destaca:

- Informació, formació i recursos als docents. *A poder ser, disponible a l'inici de curs per tal d'incloure-la al Pla de treball de centre.* Malgrat això, a la pregunta si tenen interès concret en formar-se en aquest àmbit un 23,5% de les persones enquestades manifesten que no.

En dos casos es menciona el projecte de Mediació, en el marc del qual reben formació i assessorament com a metodologia replicable. En aquesta línia, un altre docent proposa la *creació i dinamització d'un grup de representants dels centres per a potenciar aquesta temàtica.*

En relació a la Guia d'activitats, s'apunta a **una oferta més ajustada a les necessitats dels centres, flexible i que faciliti la gestió dels docents:**

- Promoure més activitats *aportant recursos humans i materials als centres.* Una altra docent coincideix en què *és important que vinguin persones de fora del centre a fer tallers, però que és molt important que siguin dinàmiques.*

- Activitats més integrades a la tasca dels centres: *Estaria bé que els activitats proposades poguessin estar més vinculades a la programació general anual de cada centre. Ens passa que sovint ens arriben les propostes i les anem ficant com bolets i quan es proposa alguna de diferent si no està al catàleg no es pot fer. Una altra docent considera que no es tracta tant d'activitats com del fet de poder comptar d'un suport per a poder portar a terme el nostre projecte.*

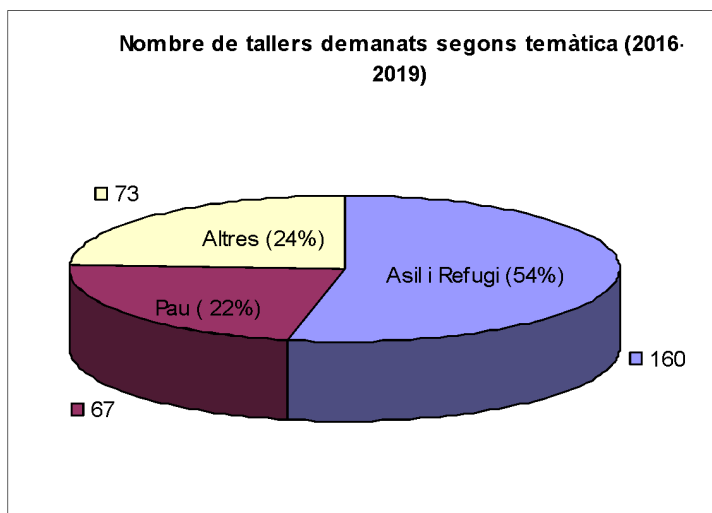
- Que l'Ajuntament ofereixi activitats amb diferents formats/metodologies, per exemple, *activitats artístiques on es treballin els temes.* Es considera molt positiu *que les activitats siguin gratuïtes, d'altra manera i degut a la tipologia d'alumnes, no les podríem realitzar.*

- Que l'oferta de l'Ajuntament sigui *variada i prou flexible per poder-se adaptar a les diferents realitats dels centres.* En un altre moment, una docent expressa *m'agradaria que les activitats educatives que ofereix l'Ajuntament fossin més flexibles. Que es poguessin adaptar a cada escola. I que les poguessis demanar en qualsevol moment del curs, al setembre intentem organitzar-ho tot, però estaria bé poder deixar una forat per a les possibles necessitats que es produeixen al llarg del curs.*

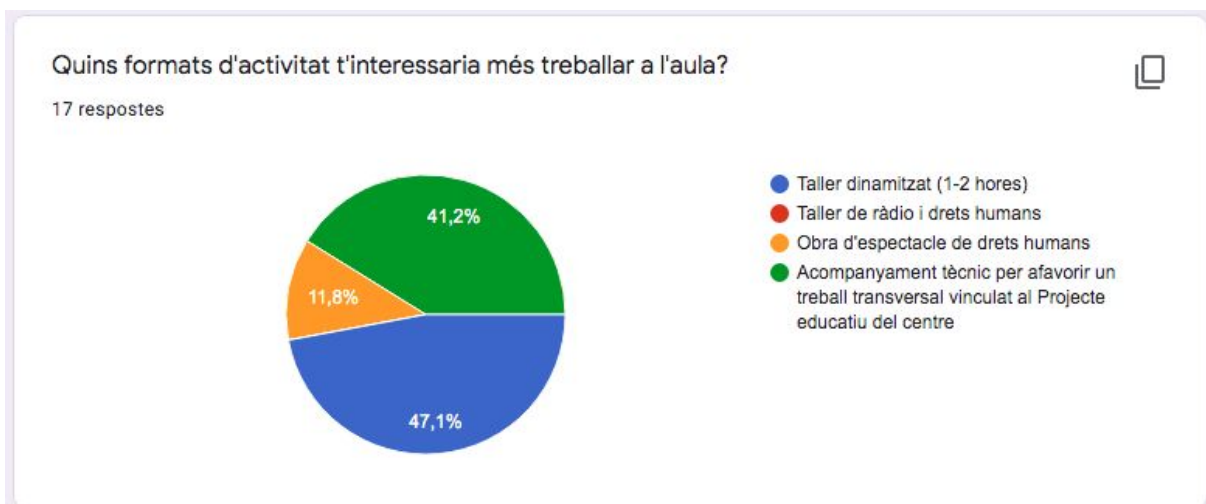
Les **temàtiques** en què tenen més interès, com s'observa en el gràfic a continuació, són la cultura de pau i la resolució de conflictes, seguit del consum responsable. És significatiu, com es desprèn de la comparativa de gràfiques, que hi hagi relativament poca coincidència d'aquests resultats que expressa el professorat amb els interessos temàtics que es desprenen de les demandes que fan a

ESTUDI PER L'ELABORACIÓ DEL PMEIFS 2021-2026

través de la guia d'activitats escolars, que els darrers anys s'han centrat en l'interès per la Cultura de Pau i el dret d'Asil. Un possible factor explicatiu és la fidelització d'algunes escoles amb alguns tallers en concret que es realitzen cada curs escolar amb la mateixa persona tallerista.

Pel que fa **al format de les activitats** s'identifica, a més a més de la provisió d'activitats en format taller (opció del 47% de les persones enquestades), un interès en què la intervenció de l'Ajuntament incorpori l'acompanyament i assessorament dels centres (41%), a través d'un treball transversal vinculat al PEC. En aquesta línia, els preguntàvem sobre en quines assignatures o espais consideren que s'adapta millor l'oferta d'activitats de cooperació, pau, solidaritat i drets humans. L'espai de la tutoria destaca per damunt dels altres, seguit de les Ciències socials, el treball per projectes i en menor mesura els Projectes d'APS i el Servei comunitari. En aquest sentit, s'evidencia certa bretxa entre els espais que s'identifiquen a nivell de la planificació de l'EPD, del treball de les entitats i, fins i tot, de la pròpia planificació educativa, on el APS i el Servei Comunitari tenen molt de pes, i els espais/línies de treball que s'haurien de prioritzar des de la perspectiva dels i les docents.

7. Anàlisi DAFO de l'EPS a la ciutat

A partir de la informació recollida gràcies a les entrevistes i als formularis recopilem les Debilitats, Amenaces i Fortaleses i Oportunitats (metodologia DAFO) de l'EPS a la ciutat. Vegeu el DAFO complet a l'annex 10.4.

Debilitats: *L'EPS va a contracorrent i es disposen de pocs recursos específics. A més a més, aquests tenen poc impacte. Hi ha una bretxa entre el discurs i la pràctica. S'observen punts de millora pel que fa la coherència, la comunicació, l'articulació i les metodologies.*

La voluntat d'avançar cap a la justícia global qüestiona el capitalisme i els valors imperants (d'individualisme i consum) de la nostra societat. Ens trobem en una situació de crisi econòmica, social i ambiental però no es percep una actitud de lluita i compromesa cap al canvi ni una consciència generalitzada de la interdependència local-global. Es manté una visió de la cooperació com a quelcom secundari i les narratives i activitats que es promouen amb aquesta visió transformadora encaminada a la justícia global tenen poca repercussió entre la ciutadania, tant entre la gent gran com, i amb especial preocupació entre el jovent. Persisteix una visió assistencialista de la cooperació que en dificulta la transversalització i la coherència de polítiques encaminades al desenvolupament sostenible i des d'una mirada de drets humans. Hi ha desconexió entre projectes de desenvolupament i EPS, no s'han incorporat les finances ètiques. Hi ha dificultats importants de comunicació i per fer entendre què es fa i per què.

L'EPS encara ocupa un lloc secundari en la tasca de les entitats que tenen dificultats per aconseguir recursos específics i incorporar una visió més planificada. A més a més, la bases social de les entitats cada cop es veu més reduïda i es compta amb menys voluntariat.

Les propostes que arriben a l'àmbit educatiu sovint estan poc coordinades i predominen enfocaments puntuals.

Amenaces: *La crisi econòmica i sanitària vinculada amb la pandèmia pot anar en contra dels fons destinats a l'educació per la solidaritat en un moment de crisi de la cooperació.*

Els valors imperants de la societat capitalista van en detriment d'allò social. La societat és cada cop més individualista i hi ha una desafecció creixent de la ciutadania cap a la política i la gestió d'allò col·lectiu. Els discursos racistes i xenòfobs estan prenent força i representació política. A més a més, la crisi econòmica i sanitària generada arran del COVID pot provocar un replegament dels fons públics per fer front a les necessitats immediates de la població. La fatiga de la cooperació i la manca de coordinació són altres aspectes que poden contribuir a aquesta pèrdua de suport social.

Fortaleses: *La ciutat de Sant Boi ha mostrat un compromís fort i capacitats locals per promoure l'educació per la solidaritat, tant pel que fa institucionals com de la societat civil.*

Al llarg dels anys la ciutat ha destacat per un compromís en l'àmbit de l'educació per la solidaritat. Aquesta trajectòria ha generat competències institucionals i també en el teixit associatiu, i ha donat

ESTUDI PER L'ELABORACIÓ DEL PMEIFS 2021-2026

lloc a una diversitat d'actors que s'interrelacionen en el marc de diferents xarxes, que poden aportar molt potencial per la implementació de l'EPS. A més a més, s'han desenvolupat experiències exitoses que poden ser replicables i que es poden adaptar als espais i currículums educatius. En el sí del CMCSiP, l'EPS pren importància en el treball de les entitats. El Consell pot ser un espai per facilitar la coordinació de les iniciatives i la interlocució amb els centres. Hi ha voluntat i espais per promoure una tasca articulada.

Oportunitats: L'Ajuntament ha incorporat l'Agenda 2030 i els ODS en l'agenda de la ciutat i en una estratègia a mig termini. Des de les polítiques de cooperació es pot aportar una lectura transformadora dels ODS i aprofitar l'emergència sanitària i climàtica per explicar la interdependència local-global i el canvi de paradigma sobre el desenvolupament.

El compromís per un desenvolupament sostenible s'ha incorporat en l'agenda de la ciutat que s'ha alineat amb els ODS. Hi ha una interrelació directa entre la pressió medioambiental sobre el planeta i la pandèmia que ha generat la covid-19. És un bon moment per afavorir una lectura transformadora dels ODS, transversalitzar l'EPS en l'organització i en les propostes educatives. La predisposició dels centres, els espais que s'estableixen al currículum educatiu i la revisió de la Guia d'activitats educatives conviden a aquest replantejament.

8. Mapa d'actors

ÀMBIT	ACTOR	ROL
AJUNTAMENT	Regidoria de Cooperació, Solidaritat i Pau	<ul style="list-style-type: none"> - Definició i lideratge de la política - Representació institucional - Xarxes/aliances - Sensibilització al Ple
	Àmbit de Cooperació, Solidaritat i Pau	<ul style="list-style-type: none"> - Disseny, execució i avaluació projectes i actuacions
	Departament Comunicació	<ul style="list-style-type: none"> - Comunicació projectes - Marca de ciutat
	Departament Contractació	<ul style="list-style-type: none"> - Criteris ètics en les compres.
	Departament de Compres	<ul style="list-style-type: none"> - Productes de comerç just
	Departament Tresoreria i comptabilitat	<ul style="list-style-type: none"> - Finances ètiques

ESTUDI PER L'ELABORACIÓ DEL PMEIFS 2021-2026

	Recursos Humans	<ul style="list-style-type: none"> - Consolidació RRHH de l'àmbit - Protocolització cooperació tècnica - Formació interna
	Cultura	<ul style="list-style-type: none"> - Coordinació programació cultural "transformadora" - Programació en equipaments culturals - Col·laboració amb el teixit artístic local - Comunicació
	Igualtat	<ul style="list-style-type: none"> - Formació en enfocament de gènere i ddhh a nivell intern (en el marc del Pla d'Igualtat) - Col·laboració Consell Municipal de les dones - Coordinació programació - Difusió accions - Educació per la solidaritat (perspectiva de gènere)
	Mediambient	<ul style="list-style-type: none"> - Criteris per la Compra Pública, - Formació en una lectura transformadora dels ODS, - Sensibilització ambiental sobre interdependència local-global, - Educació per la solidaritat (perspectiva ecosocial) - Comunicació
	Esports	<ul style="list-style-type: none"> - Difusió programació - Sensibilització del teixit esportiu i activitats esportives solidàries
	Educació	<ul style="list-style-type: none"> - Coordinació i interlocució amb els centres educatius i institucions de l'àmbit de l'educació (ex. CRP) - Gestió de la planificació i instruments de l'oferta educativa - Formació al professorat. Entre d'altres, Seminari de Transformació educativa
	Infància, joventut i adolescència	<ul style="list-style-type: none"> - Coordinació i interlocució amb entitats de l'àmbit de l'educació no formal

ESTUDI PER L'ELABORACIÓ DEL PMEIFS 2021-2026

		<ul style="list-style-type: none"> - Coordinació d'activitats conjuntes - Interlocució amb col·lectius juvenils - Espais de formació per a joves
	Mediació i Restauració comunitària	<ul style="list-style-type: none"> - Espais de formació en el marc dels Cercles restauratius - Vincle amb polítiques de memòria.
	Nova ciutadania	<ul style="list-style-type: none"> - Participació de persones migrades en la programació de les activitats - Incorporació de persones migrades en el sí del Consell - Impuls d'iniciatives de formació
	Participació	<ul style="list-style-type: none"> - Suport al teixit associatiu - Afavorir la participació de col·lectius no organitzats en el sí del Consell
EQUIPAMENTS DE CIUTAT	Casals de barri	<ul style="list-style-type: none"> - Espais on s'executen les activitats - Difusió
	Biblioteques	<ul style="list-style-type: none"> - Espai d'execució - Programació pròpia on s'incorporen temàtiques vinculades EPS (Guia de lectura, Col·loquis/xerrades sobre llibres)
	Cinemes Can Castellet	<ul style="list-style-type: none"> - Espai d'execució de la programació d'EPS - Difusió
	Can Castells Centre d'Art	<ul style="list-style-type: none"> - Col·laboració en el marc d'alguns projectes - Interlocució amb el teixit artístic de la ciutat - Programació que incorpora la Cultura com a via per la transformació

ESTUDI PER L'ELABORACIÓ DEL PMEIFS 2021-2026

		social
	Escoles, INS, Escola d'adults (Cicles formatius), UNED	<ul style="list-style-type: none"> - Incorporació transversal valors /continguts EPS - Projectes EPS - Participació en activitats sensibilització - Difusió famílies
	CNL	<ul style="list-style-type: none"> - Participació en activitats de sensibilització - Difusió famílies
INSTITUCIONS SUPRAMUNICIPALS	DIBA	<ul style="list-style-type: none"> - Assessorament - Formació equips polítics i tècnics - Presència en xarxes especialitzades - Comunicació - Recursos econòmics
	AMB	<ul style="list-style-type: none"> - Recursos econòmics - Col·laboracions en el marc de xarxes
	ACCD	<ul style="list-style-type: none"> - Marc conceptual - Col·laboració en el marc de xarxes
	XCPE	<ul style="list-style-type: none"> - Formació - Intercanvi - Incidència
PLATAFORMES/XARXES	Electronics Watch	<ul style="list-style-type: none"> - Formació - Intercanvi - Incidència
	Ciutats Defensores DDHH: Ajuntaments, IDHC, Casa Amèrica, FCCD, CCAR, ACCD	<ul style="list-style-type: none"> - Organització activitats - Intercanvi - Incidència - Comunicació
	FCCD	<ul style="list-style-type: none"> - Formació i assessorament - Campanyes conjuntes - Incidència - Comunicació
	Xarxes de municipis: Catalana Ciutats Refugi	<ul style="list-style-type: none"> - Intercanvi - Incidència - Comunicació

ESTUDI PER L'ELABORACIÓ DEL PMEIFS 2021-2026

SOCIETAT CIVIL	Entitats Cooperació, Solidaritat i Pau inscrites al Registre Municipal d'Entitats.	<ul style="list-style-type: none"> - Programació d'activitats d'EPS - Subvencions a projectes de cooperació - Comunicació - Assistència social a determinats col·lectius - Participació en altres xarxes (ex. La Fede)
	<p>Altres organismes i entitats amb experiències de col·laboració:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Entitats que col·laboren en l'execució d'activitats escolars: Escola Cultura de Pau, Kineina Audiovisuals, Ombú Acció, Diversitas, etc... - Altres entitats Reds, Colectivo Fals Borda, etc. 	<ul style="list-style-type: none"> - Col·laboració en la programació d'algunes activitats - Formació - Treball en xarxa - Incidència política
	<ul style="list-style-type: none"> - Entitats Inclusió: especial interès amb les entitats de persones migrades (ex. El Farah) i col·lectius i persones migrades i en situació de refugi 	<ul style="list-style-type: none"> - Participació en les activitats que es programen - Difusió
	Entitats esportives: La Santboiana o la Fundació Pau Gasol	<ul style="list-style-type: none"> - Participació en les activitats que es programen - Difusió
	Entitats/ grups culturals: Especial interès amb entitats i grups que treballen amb joves (ex. Aula de teatre Inestable). Altres: Slum Poetry, Fundació Marianao	<ul style="list-style-type: none"> - Participació en les activitats que es programen - Formació de referents - Difusió
	Entitats educatives: AMPA(s) i AFA(s)	<ul style="list-style-type: none"> - Participació en activitats formatives - Participació en activitats educatives - Promoció de valors vinculats a l'EPS a les escoles i projectes específics (ex. menjadors escolars sostenibles) - Difusió
	Entitats educatives (àmbit Educació no formal) Agrupaments escoltisme (Caus, esplais, etc)	<ul style="list-style-type: none"> - Participació en activitats formatives i projectes específics - Difusió
ALTRES	Síndica de Greuges	<ul style="list-style-type: none"> - Formació - Incidència política - Comunicació

ESTUDI PER L'ELABORACIÓ DEL PMEIFS 2021-2026

SECTOR EMPRESARIAL	Teixit empresarial de la ciutat. Especial interès amb l'Associació Sant Boi Comerç, Fundació Ordesa	<ul style="list-style-type: none">- Sensibilització- Col·laboració econòmica- Difusió
	Empreses de l'Economia Social i Solidària. Empreses com Fundació Cassià Just, etc.	<ul style="list-style-type: none">- Participació en activitats- Formació- Difusió- Col·laboracions econòmiques

9. CONCLUSIONS I PROPOSTES

En aquest punt recollim les primeres conclusions que es poden obtenir de l'anàlisi de les dades obtingudes. Destaquem els aspectes més significatius i de les accions de sensibilització que s'estan portant a terme i els que poden ser susceptibles de millora.

9.1 Aspectes a destacar

- 1) El compromís municipal amb l'educació per la solidaritat: trajectòria i recursos humans i econòmics.
- 2) L'EPS com a eix estratègic de les polítiques de cooperació que mobilitza la meitat dels recursos específics de l'àmbit.
- 3) Consolidació d'un calendari anual d'activitats a la ciutat.
- 4) L'EPS es basteix des d'una articulació estratègica (PDCD, Pla municipal d'acollida).
- 5) Implicació dels centres educatius en les activitats d'educació per la solidaritat.
- 6) Projectes educatius que són referents, replicables i reconeguts com a bones pràctiques (La Mostra, la commemoració del DMPR).
- 7) Major importància de l'EPS dins el treball que realitzen les entitats.
- 8) Actualització del CMCSiP i increment de la seva diversitat, amb la presència de noves entitat i l'obertura a la ciutadania a títol individual.
- 9) Perspectiva estratègica de l'Ajuntament alineada amb l'Agenda 2030 i els ODS.
- 10) Nova organització interna municipal que pot afavorir noves sinèrgies i treball triangular i/o transversal.
- 11) Consolidació Canals específics de comunicació: renovació de la pàgina web, increment progressiu de seguidors a Facebook i Twitter.
- 12) Reconeixement de l'Ajuntament de Sant Boi com a referent en les polítiques de cooperació i educació per a la solidaritat, amb experiències de lideratge.
- 13) Valoració molt positiva de les experiències de cooperació tècnica com a element de sensibilització del personal municipal.
- 14) Progressiva aproximació i coincidència dels debats educatius amb els plantejaments de l'EPS.

9.2 Aspectes a millorar

- 1) Les propostes d'educació per la solidaritat estan circumscrites a l'àmbit de l'educació formal i gairebé només dirigides a infants i joves. En l'àmbit de l'educació formal no existeixen propostes vinculades als joves dels Cicles formatius ni a adults en general vinculats a la UNED i a altres espais educatius formals.

ESTUDI PER L'ELABORACIÓ DEL PMEIFS 2021-2026

- 2) Predomini de les activitats puntuals d'educació per la solidaritat, a vegades amb poc impacte o poc adequades al context escolar, i sense continuïtat per part dels centres. Necessitat d'introduir un canvi d'enfocament més orientat a les competències i a un plantejament de procés, que incorpori reptes d'innovació educativa així com metodologies per les quals estan apostant els centres i des d'una perspectiva més globalitzada.
- 3) Proliferació d'activitats de sensibilització però amb poc impacte: baixa participació i baixa repercussió comunicativa en els Canals principals de l'Ajuntament.
- 4) La cooperació i la solidaritat estan molt diluïdes en la Marca de ciutat. El reconeixement extern de l'àmbit no repercuteix en la ciutat.
- 5) Necessitat de consolidació de la Unitat tècnica. Els recursos humans disponibles no són suficients per cobrir les necessitats i a, més a més, encara no estan plenament integrats en l'organització municipal, ja que la dedicació d'una tècnica es troba externalitzada a través d'un projecte de col·laboració amb el FCCD.
- 6) Necessitat de revisió d'algunes activitats posant en relació costos-impacte. Importància de socialitzar aquesta informació al sí del CMCSiP.
- 7) No existeixen recursos específics per impulsar projectes d'EPS amb les entitats, malgrat que algunes tenen capacitat i estan desenvolupant projectes interessants en l'àmbit en d'altres territoris.
- 8) Poca articulació entre les entitats en l'àmbit de l'educació per la solidaritat. Puntualment, algunes accions.
- 9) Dificultats en la sensibilització dels equips municipals. Percepció de la cooperació i la solidaritat com a quelcom allunyat dels seus àmbits de treball.
- 10) Poca participació de les joves en les activitat i poca presència en la base social de les entitats.
- 11) Poca participació en les activitat de determinats col·lectius que podrien aportar el seu potencial i contribuir a aterrar les temàtiques, per exemple persones migrades i les persones en situació de protecció internacional acollides a la ciutat.
- 12) Estancament d'alguns àmbits que permetrien avançar en la lògica de la coherència de polítiques, molt especialment el de les finances ètiques.

13) El CMCSiP és poc representatiu de la diversitat de la ciutat. Les persones migrades i/o en situació de protecció internacional participen molt poc en les actuacions vinculades a l'educació per la solidaritat.

10. ANNEXES

10.1 DADES DE L'AJUNTAMENT

REGIDORIA

Regidora responsable: **Alba Martinez Velez.**

Càrrec: **Tinenta d'alcaldia de Ciutat educadora, Cooperació, Solidaritat, Pau, Mediació i Restauració comunitària.**

Tècnic responsable: **Manuel J. Pérez Galé.**

Càrrec: **Cap de la Unitat de Cooperació, Solidaritat, Pau, Mediació i Restauració Comunitària**

Tel: **936351200 ext. 437.**

Fax: **936543067.**

Adreça electrònica: **mperez@santboi.cat**

Direcció: **Joan Bardina, 29 (Torre del Sol)**

08830 Sant Boi de Llobregat.

CONSELL MUNICIPAL DE COOPERACIÓ, SOLIDARITAT I PAU

Any de constitució del Consell: 1997.

Composició del Consell: Partits Polítics amb seu a Sant Boi: PSC, Sant Boi em Comú, Ciutadans. Entitats de cooperació, solidaritat i pau: Amical Mauthausen i altres camps, Sindicalistes Solidaris, Fundació Pau i Solidaritat, Assemblea de Cooperació per la Pau, Fundació Kassumay, Associació d'Amistat San Miguelito Sant Boi, Cooperació, Amizade Junts amb Moçambic, Fundació Juan Ciudad ONGD, Enginyeria Sense Fronteres, DESOS- Opció Solidària, Creu Roja, Associació Compassió i Vida, Grup de suport al Colectivo de Mujeres de Matagalpa, Fundació Vicente Ferrer, Vols Voluntariat Solidari, Associació Dunia Kato.

PRESSUPOST MUNICIPAL DE COOPERACIÓ

Import total (any 2020): **430.720€**

Percentatge d'ingressos propis municipals a cooperació: 0,8%

Distribució

Cooperació al desenvolupament: 155.101€

Educació pel desenvolupament: 206.919€

Acollida: 50.420€

Ajut d'emergència: 4.256€

Altres: 14.024

Sistema de gestió del pressupost

Gestió directa de l'Ajuntament: 40%

Gestió indirecta: 36%

Gestió delegada: 24%

10.2 EINES DEL TREBALL DE CAMP

10.2.1 FORMULARI ALS CENTRES EDUCATIUS

17/2/2021

Pla municipal d'educació i formació per la solidaritat

Pla municipal d'educació i formació per la solidaritat

Aquesta enquesta forma part del procés de diagnosi que s'està realitzant des de l'Ajuntament en relació les polítiques de sensibilització i educació per la solidaritat per tal de traçar les estratègies del nou Pla d'educació i formació per la solidaritat.

1. *Maqueu només un oval.*

Opció 1

2. Nom del centre

3. Cicle de la persona que respon el formulari

Seleccioneu totes les opcions que corresponguin.

- Infantil
 Cicle inicial de primària
 Cicle superior de primària
 Secundària: ESO
 Secundària: Batxillerat
 Educació no formal

4. Coneixeu les activitats que des de l'Ajuntament s'ofereixen en l'àmbit de la Cooperació i la solidaritat a través de la guia d'activitats escolars?

Maqueu només un oval.

- Sí
 No

ESTUDI PER L'ELABORACIÓ DEL PMEiFS 2021-2026

17/2/2021

Pla municipal d'educació i formació per la solidaritat

5. Acostumeu a sol·licitar activitats del catàleg vinculades a la cooperació i a la solidaritat?

Maqueu només un oval.

Sí

No

6. En cas que no, ens podries explicar per quins motius?

7. En cas que sí, quina opinió general en tens?

ESTUDI PER L'ELABORACIÓ DEL PMEiFS 2021-2026

17/2/2021

Pla municipal d'educació i formació per la solidaritat

8. De les activitats de sensibilització que s'organitzen de forma periòdica a la ciutat, quines coneixes?

Seleccioneu totes les opcions que corresponguin.

- DENIP
- Sant Jordi Solidari
- Festa del Comerç Just
- Commemoració del Dia Mundial de les Persones Refugiades
- Dia Internacional de la Pau (21 de setembre)
- Barreiant. Trobada de la Solidaritat de Sant Boi de Llobregat
- Commemoració del Dia Internacional dels Drets Humans

9. Aquestes activitats tenen repercussió al vostre centre?

Maqueu només un oval.

- Sí, la majoria
- Ocasionalment, alguna
- No

10. Creieu que l'alumnat coneix aquestes activitats?

Maqueu només un oval.

- Sí, la majoria
- Ocasionalment, alguna
- No

ESTUDI PER L'ELABORACIÓ DEL PMEiFS 2021-2026

17/2/2021

Pla municipal d'educació i formació per la solidaritat

11. El Projecte Educatiu d'Escola o de centre incorpora valors vinculats a l'educació per la solidaritat? Quins?

12. Al vostre centre desenvoleu algun projecte significatiu/singular vinculat a la cooperació, la solidaritat, els drets humans, la pau o la justícia global ? En cas que sí, ens en podries fer cinc cèntims?

13. Creus que les i els docents disposeu de prou recursos per treballar temàtiques vinculades a la cooperació i la solidaritat dins l'aula?

ESTUDI PER L'ELABORACIÓ DEL PMEiFS 2021-2026

17/2/2021

Pla municipal d'educació i formació per la solidaritat

14. Què creus que podria fer l'Ajuntament per afavorir que als centres educatius es tractessin les temàtiques vinculades a la cooperació i la solidaritat?

15. Quins dels següents temes t'interessaria més treballar a l'aula?

Seleccioneu totes les opcions que corresponguin.

- Migracions i persones refugiades
- Cultura de pau i resolució de conflictes
- Drets Humans
- Dret humà a l'aigua
- Drets dels infants
- Consum responsable
- Fam i malbaratament alimentari
- Altres

16. Quins formats d'activitat t'interessaria més treballar a l'aula?

Maqueu només un oval.

- Taller dinamitzat (1-2 hores)
- Taller de ràdio i drets humans
- Obra d'espectacle de drets humans
- Acompanyament tècnic per afavorir un treball transversal vinculat al Projecte educatiu del centre

ESTUDI PER L'ELABORACIÓ DEL PMEiFS 2021-2026

17/2/2021

Pla municipal d'educació i formació per la solidaritat

17. En quines assignatures o espais creus que s'adapa millor l'oferta d'activitats de cooperació, pau, solidaritat i drets humans

Seleccioneu totes les opcions que corresponguin.

- Ciències socials
- Tecnologia
- Llengües
- Tutoria
- Possible projecte d'APS
- Com a servei comunitari
- Com a treball per projectes
- Altres

18. T'interessaria comptar amb algun tipus de recolzament per treballar algun d'aquests temes a l'aula o al centre al llarg de diferents sessions, de forma gratuïta?

Seleccioneu totes les opcions que corresponguin.

- Sí, tenim ganes de treballar algun tema a l'aula i ens aniria bé un cop de mà en l'enfocament i el seguiment
- Depenent del tema
- No disposem de temps
- No ens interessa

19. T'interessaria formar-te en aquest àmbit?

Maqueu només un oval.

- Sí
- No

ESTUDI PER L'ELABORACIÓ DEL PMEiFS 2021-2026

17/2/2021

Pla municipal d'educació i formació per la solidaritat

20. T'agraïm el teu temps i les teves aportacions que ens serviran com a base per l'elaboració del nou Pla. Si hi ha alguna reflexió que t'agradaria fer-nos arribar, ho pots fer en aquest darrer apartat. Comentaris, suggeriments...la teva opinió i aportacions són molt ben vingudes!!

Google no ha creat ni aprovat aquest contingut.

Google Formularis

<https://docs.google.com/forms/d/1CVCFI5kgwIYiEr5bBncfqLalot4sYZ0pADrDgLkhhKQ/edit>

7/7

10.2.2 FORMULARI A LES ENTITATS DEL CMCSiP

17/2/2021

Entitats. Pla municipal d'Educació i Formació per la Solidaritat (PEiFS)

Entitats. Pla municipal d'Educació i Formació per la Solidaritat (PEiFS)

Aquesta enquesta forma part del procés de diagnosi que s'està realitzant des de l'Ajuntament en relació les polítiques de sensibilització i educació per la solidaritat per tal de traçar les estratègies del nou Pla d'educació i formació per la solidaritat.

Volem conèixer més a fons el treball que fa la vostra entitat en aquest àmbit i també entendre com la concebeu i quins reptes us plantegeu. Posteriorment a la recollida d'aquesta informació i una vegada estigui elaborada, convocarem una sessió de treball amb totes les entitats del Consell per identificar conjuntament quins són els reptes que ens hauríem de plantejar en aquest àmbit en un mig termini (2020-2026).

Com veureu, al llarg del formulari ens referim a l'educació per la solidaritat (utilitzarem l'acrònim EpS) i no a d'altres conceptes que utilitzen altres organitzacions i institucions com ara l'educació per la justícia global o l'educació pel desenvolupament. Si bé sabem que no són exactament sinònims (i això s'explicitarà en el Pla), us demanem que al respondre ho feu d'acord amb el concepte que utilitza la vostra entitat.

El termini màxim per respondre l'enquesta és el 23 d'abril.

Us agraïm per endavant la vostra col·laboració!

1. Nom de l'entitat

Com
concebeu
l'EpS?

En aquest apartat volem recollir informació sobre la vostra visió de l'EpS i les estratègies i línies de treball que utilitzeu. També, conèixer aquells projectes que considereu més significatius i el valor afegit/singularitat de les vostres activitats en relació a la d'altres entitats

ESTUDI PER L'ELABORACIÓ DEL PMEiFS 2021-2026

17/2/2021

Entitats. Pla municipal d'Educació i Formació per la Solidaritat (PEiFS)

2. Què enteneu per EpS? En cas d'utilitzar un altre concepte expliqueu-nos quin i com el definiu.

3. Com s'incorpora en els vostres Estatuts?

4. Quines són les principals línies de treball?

5. Quines temàtiques i orientacions singularitzen la vostra feina en relació a altres entitats?

<https://docs.google.com/forms/d/1tNDFG50u2-qFpz4Y-Bgm857yMaVAUCVGbn8nN1eMNEA/edit>

2/8

ESTUDI PER L'ELABORACIÓ DEL PMEiFS 2021-2026

17/2/2021

Entitats. Pla municipal d'Educació i Formació per la Solidaritat (PEiFS)

6. Quins són els projectes més significatius que esteu fent en aquest àmbit?

7. Quins projectes heu desenvolupat a Sant Boi en aquesta línia? Si us plau, concreteu-nos l'any.

8. Hi ha altres projectes en EpS que per la seva singularitat vulguis destacar? Digues quins i perquè.

9. Quins debilitats teniu en aquest àmbit de treball?

<https://docs.google.com/forms/d/1tNDfG50u2-qFpz4Y-Bgm857yMaVAUCVGbn8nN1eMNEA/edit>

3/8

ESTUDI PER L'ELABORACIÓ DEL PMEiFS 2021-2026

17/2/2021

Entitats. Pla municipal d'Educació i Formació per la Solidaritat (PEiFS)

10. Quines forteses?

11. Quins reptes us plantegeu?

12. Quin paper hauria de jugar l'Ajuntament en relació el treball que feu en EpS?

L'EpS a
Sant
Boi

Ens aquest apartat volem conèixer quina és la vostra percepció de l'EpS a la ciutat, i construir a partir de les vostres aportacions un primer DAFO.

ESTUDI PER L'ELABORACIÓ DEL PMEiFS 2021-2026

17/2/2021

Entitats. Pla municipal d'Educació i Formació per la Solidaritat (PEiFS)

13. Per tu, quins són els projectes/activitats més significatius de la ciutat en EpS?

14. Quines debilitats afrontem?

15. Quines amenaces?

16. Quines forteses?

<https://docs.google.com/forms/d/1tNDFG50u2-qFpz4Y-Bgm857yMaVAUCVGbn8nN1eMNEA/edit>

5/8

ESTUDI PER L'ELABORACIÓ DEL PMEiFS 2021-2026

17/2/2021

Entitats. Pla municipal d'Educació i Formació per la Solidaritat (PEiFS)

17. Quines oportunitats?

Mirem al futur. Quins aspectes creus que hauria d'incloure el futur Pla d'EpS?

En aquesta secció volem fer una pluja d'idees que ens serveixi de base per la sessió de treball que farem al març

18. Quins objectius ens hauríem de proposar?

19. Quins instruments hauríem d'utilitzar?

ESTUDI PER L'ELABORACIÓ DEL PMEiFS 2021-2026

17/2/2021

Entitats. Pla municipal d'Educació i Formació per la Solidaritat (PEiFS)

20. Cap a quins actors/agents ens hauríem d'adreçar de manera preferent?

21. Per tu, quines serien les prioritats en l'àmbit de la sensibilització? i a qui l'hauríem de dirigir?

22. Quines prioritats establiries pel que fa la formació?

23. Quines necessitats formatives detectes com a entitat?

<https://docs.google.com/forms/d/1tNDfG50u2-qFpz4Y-Bgm857yMaVAUCVGbn8nN1eMNEA/edit>

7/8

ESTUDI PER L'ELABORACIÓ DEL PMEiFS 2021-2026

17/2/2021

Entitats. Pla municipal d'Educació i Formació per la Solidaritat (PEiFS)

24. A nivell d'incidència, quin creus que hauria de ser el paper de l'Ajuntament?

25. Segurament aquesta enquesta és incompleta, i queden molts temes per parlar. En aquest darrer apartat ens agradaria que apuntessis el que trobes a manca, sabent que l'enquesta només és una primera recollida d'informació que ens ajudarà a fer la diagnosi i estructurar la sessió de treball conjunta. Si us manca espai, podeu completar la informació enviant un correu a csopena@santboi.cat

26. Moltes gràcies!!

Google no ha creat ni aprovat aquest contingut.

Google Formularis

<https://docs.google.com/forms/d/1tNDFG50u2-qFpz4Y-Bgm857yMaVAUCVGbn8nN1eMNEA/edit>

8/8

10.3 MOCIONS APROVADES EN ELS DARRERS ANYS

2016

- Dies internacionals i europeus

- Dia Internacional de Commemoració Anual en Memòria de les Víctimes de l'Holocaust. Gener
- Commemoració de l' Any Europeu Contra la Violència de Gènere. Febrer
- Dia Mundial de l'Aigua. Març
- Dia Mundial del Llibre i del Dret d'Autor. Abril
- Dia Mundial de la Diversitat Biològica. Maig
- Dia Mundial del Refugiats. Juny
- Dia Mundial contra la Tracta de Persones. juliol
- Dia Internacional de la Pau. Setembre
- Dia Mundial de l'Alimentació. Octubre
- Dia Mundial de la Ciència per la Pau i el Desenvolupament. Novembre
- Dia Internacional dels Drets Humans. Desembre

- Aprovació de la moció de solidaritat amb Palestina. Gener.

- Aprovació de la moció del grup municipal d'ICV-EUiA-ME-E de rebuig a l'acord entre la Unió Europea i l'estat de Turquia per la gestió de la crisi humanitària de persones refugiades. Març.

- Aprovació de la moció del grup municipal d'ICV-EUiA-ME-E sobre el tancament definitiu del Centre d'Internament d'Estrangers (CIE) de Barcelona. juliol

- Aprovació de l'adhesió de l'Ajuntament de Sant Boi al manifest elaborat amb motiu de la celebració de la XVII Festa del Comerç Just i la Banca Ètica. Maig

- Aprovació de la moció del món local en suport dels acords de pau a Colòmbia. Setembre

-Aprovació de l'adhesió de l'Ajuntament de Sant Boi de Llobregat a la Declaració Institucional de les Ciutats Defensores de Drets Humans 2016. Setembre

2017

- Dies internacionals i europeus

- Dia Europeu de la Mediació. Gener
- Dia Mundial de la Justícia Social. Febrer
- Dia Internacional per a l'Eliminació de la Discriminació Racial. Març
- Dia Mundial de la Seguretat i la Salut al Treball. Abril
- Dia Mundial de la Diversitat Cultural per al Diàleg i el Desenvolupament. Maig
- Dia Mundial dels Refugiats. Juny
- Any Internacional del Turisme Sostenible pel Desenvolupament. juliol
- Dia Internacional de la Democràcia Setembre
- Dia Mundial de l'Alimentació. Octubre

○

ESTUDI PER L'ELABORACIÓ DEL PMEIFS 2021-2026

- Dia Internacional per a la Tolerància. Novembre
 - Dia Internacional dels Drets Humans. Desembre
- Moció del grup municipal d'ICV-EUiA-ME-E de l'Ajuntament de Sant Boi de suport a la creació d'un marc legislatiu pel respecte dels drets humans de les empreses catalanes que operen a l'exterior. Abril.
- Aprovació de la moció d'adhesió de l'Ajuntament de Sant Boi de Llobregat a la "Declaración de Barcelona: Las Ciudades ante la realidad del refugio en el Estado Español." Juliol
- Aprovació de l'adhesió de l'Ajuntament de Sant Boi de Llobregat a la Declaració Institucional de les Ciutats Defensores de Drets Humans 2017. Octubre.

2018

- Dies internacionals i europeus
- Dia Internacional de la Commemoració de les Víctimes de l'Holocaust. Gener
 - Dia Internacional de Tolerància Zero contra la Mutilació Genital Femenina. Febrer
 - Dia Mundial de la Poesia. Març
 - Dia Mundial de la Seguretat i la Salut en el Treball. Abril
 - Dia Internacional de les Famílies. Maig
 - Dia Mundial del Refugiats. Juny
 - Dia Internacional de les Poblacions Indígenes. Juliol
 - Dia Internacional de la Pau. Setembre
 - Dia Mundial dels Docents. Octubre
 - Dia per a la Prevenció de l'Explotació del Medi Ambient en la Guerra i els conflictes armats. Novembre
 - Dia Internacional dels Drets Humans. Desembre.
- Aprovació de la moció presentada pel grup municipal d'ICV-EUiA-ME-E d'adhesió al manifest de la campanya "Casa nostra és casa vostra". Gener.
- Aprovació de la moció presentada pel Grupo Municipal Ciudadanos de condemna dels segrestaments en escoles de Nigèria. Març
- Aprovació de la moció del Grup Municipal d'ICV-EUiA-ME-E en suport a Proactiva OPEN ARMS. Abril
- Aprovació de la moció del Grup Municipal d'ICV-EUiA-ME-E de suport i per la protecció dels defensors i defensores dels Drets Humans a Colòmbia. Maig
- Aprovació de la moció contra la violència i la repressió del poble palestí Juny.
- Declaració Institucional sobre la situació a Nicaragua. Juliol
- Aprovació de la Declaració institucional de les Ciutats Defensores dels Drets Humans 2018. Octubre
- Aprovació de la moció, del grup municipal d'ICV-EUiA-ME-E, per a la suspensió de la venda d'armes espanyoles a la coalició saudita que intervé al conflicte del Iemen. Desembre

2019

- Dies internacionals i europeus

- Dia Internacional de l'Educació. Gener.
- Dia Mundial de la Justícia Social. Febrer.
- Dia Mundial de la Poesia. Març.
- Dia Mundial del Llibre i els Drets d'Autor. Abril.
- Dia Mundial de la Població. Juliol.
- Dia Internacional de la Pau. Setembre
- Dia Internacional de la Commemoració Anual de les Víctimes de l'Holocaust.
- Dia Mundial de la Salut Mental. Octubre.
- Dia Mundial de la Ciència per la Pau i el Desenvolupament. Novembre.
- Dia Internacional dels Drets Humans. Desembre.

- Aprovació de la moció a favor de la pau, el diàleg i la independència de Veneçuela, amb un vot particular. Febrer.

- Aprovació de la Declaració Institucional de les Ciutats Defensores dels Drets Humans 2019.
Setembre

- Aprovació de la moció de condemna de la intervenció militar turca en Rojava i de suport al Kurdistan
Octubre

- Aprovació de la moció en suport a les ong que treballen en el rescat i salvament al mediterrani.
Octubre

2020

- Dies internacionals i europeus

- Dia Internacional de la Commemoració de les Víctimes de l'Holocaust . Gener
- Dia Internacional de Tolerància Zero contra la Mutilació Genital Femenina. Febrer.
- Dia Mundial de la Poesia. Març
- Dia Mundial de la Salut. Abril.
- Dia Internacional de la Convivència en Pau. Maig
- Dia Mundial dels Refugiats. Juny
- Dia Internacional de les Víctimes de Desaparicions Forçades. Juliol
- Dia Internacional de la Pau. Setembre.
- Dia Internacional per a l'Eradicació de la Pobresa. Octubre
- Dia Universal de l'Infant. Novembre.

- Aprovació de la moció d'adhesió al manifest "Cooperació contra el coronavirus" impulsat per la Confederación de Fondos de Cooperación y Solidaridad. Juny

ESTUDI PER L'ELABORACIÓ DEL PMEiFS 2021-2026

- Aprovació de la moció de suport al Manifest del Fons Català de Cooperació pel Desenvolupament amb motiu del Dia Mundial de les Persones Refugiades 2020. Juny
- Aprovació de la moció per reclamar la reubicació urgent i l'acollida digna de les persones refugiades a les illes gregues. setembre
- Aprovar l'adhesió al manifest instat pel Moviment Democràtic de Dones i la Xarxa Catalana de Municipis Lliures de Tràfic de Persones Destinades a l'Explotació Sexual. Setembre
- Aprovació de la declaració institucional de les Ciutats Defensores dels Drets Humans 2020. Octubre

10.4 DAFO COMPLET

DEBILITATS

- Crisi econòmica, ambiental i social i alhora manca de valors de la pròpia societat (no com a ciutat), i el cansament, manca d'inquietuds, d'esperit de lluita o de canvi, que sembla haver-se instal·lat.
- Percepció ciutadana que es tracta de temes que no afecten la pròpia realitat
- Poca repercussió del discursos
- Desconeixement entre la ciutadania d'activitats destacades en l'àmbit
- Poc impacte de les activitats de sensibilització i dificultat de medició
- La gent gran té poca participació o una participació molt superficial
- El format del Barrejant com a eina de sensibilització per a la cooperació internacional s'està esgotant. Cada any baixa la participació
- L'espai on es fa la Fira del Barrejant i la difusió de la mateixa.
- Falta d'espais expositius a la ciutat
- Resistències internes en la transversalització de l'educació per la solidaritat
- No s'han incorporat les finances ètiques a l'Ajuntament
- Desconnexió entre els projectes de cooperació i EPS
- Persistència de visió assistencialista de la cooperació i la solidaritat
- Mirada sectorial de l'ajuntament (poca experiència de treballar en des de la transversalitat)
- Dificultat d'incorporar la mirada de drets humans des de la resta d'Àrees de l'Ajuntament
- La jerarquia de continguts en l'àmbit comunicatiu de l'Ajuntament deica sempre en segon pla la cooperació, mai ha estat una prioritat.
- Dificultat per crear una "marca" que permeti donar projecció a la feina que es fa (altres àmbits de l'Ajuntament ho han sabut fer: per exemple: "Sant Boi és Diversa").
- Canals comunicatius actuals poc eficients
- Falta d'espais expositius a la ciutat
- Envel·liment del teixit associatiu ciutadà vinculat a la cooperació i la solidaritat
- Poca disponibilitat de voluntariat (per motius diversos: incompatibilitat horària, manca de temps).
- Dificultat d'arribar al jovent
- Dificultats de finançament de les entitats pel que fa l'EPD
- En algunes entitats, manca de recursos tècnics i estructura específica per desenvolupar EPD perquè no és la línia de treball prioritària
- Dins la tasca de les entitats, l'EPD és un àmbit amb poca planificació estratègica
- Pocs recursos per treballar amb el voluntariat local (necessitat d'inversió en diagnòstics i identificació de les necessitats formatives de les persones voluntàries a l'entitat que ens servirà per millorar el seu sentiment de pertinença, així com els seus coneixements sobre diferents temes de Ciutadania i Justícia Global).
- Poca articulació entre les entitats, més enllà d'aquelles activitats impulsades per l'Ajuntament

ESTUDI PER L'ELABORACIÓ DEL PMEIFS 2021-2026

- Dispersió i saturació de l'oferta dirigida als centres educatius
- Dificultat per fer de pont entre el món educatiu i les entitats, cal aglutinar propostes per facilitar el treball a les escoles i reforçar l'Ajuntament en aquesta tasca de coordinació
- Dificultat de coordinació amb els centres educatius: desajustament entre subvencions i calendari escolar
- Activitats educatives als centres són molt puntuals i no es fa un enfocament de procés per treballar un tema a les aules.

FORTALESES

- Pressupost específic per l'educació per la solidaritat amb determinació segons el PDC d'un percentatge específic i compromís de l'Ajuntament en l'àmbit de la Cooperació
- Entitats del tercer sector molt preparades a la ciutat
- Sensibilitat, trajectòria i formació de l'equip de l'àmbit en cooperació, també en l'àmbit dels ODS.
- Calendari d'activitats anual a la ciutat consolidat, amb activitats com ara el Barrejant que són referència en l'àmbit.
- Experiència de treball en xarxa amb altres Ajuntaments combinant esfera local i internacional, com per exemple el projecte de Ciutats Defensores dels Drets Humans
- Vincle i experiències de col·laboració amb entitats referents en l'àmbit de la cooperació i drets humans i pau: LaFede, l'ECP, IDHC...
- Suport i acompanyament de la Diputació de Barcelona (recursos econòmics, formacions, treball en xarxa) i col·laboració d'altres ens que treballen en l'àmbit (FCCD, altres Ajuntaments, etc)
- Participació a diferents xarxes vinculades a la solidaritat i l'educació ens aporta recursos i nous espais d'intercanvi: Electronics Watch, Xarxa d'Alcaldes per la Pau, Ciutats Defensores, LaCoordi, el Fons Català
- Existència d'experiències de treball exitoses en col·laboració amb altres departaments de l'Ajuntament al llarg dels darrers anys (cultura, igualtat, joventut)
- Existència de projectes singulars, com ara la Mostra local de Cinema i Convivència o la commemoració del DMPR, que apunten elements metodològics replicables.
- Reconeixement extern d'alguns projectes desenvolupats: DMPR per la RECE (2020) o DMPR i la Mostra en la identificació de bones pràctiques per part convocatòria FEMP-AECID (2020)
- Sensibilitat i compromís del personal de les entitats i del voluntariat
- Teixit d'entitats que integren l'EPD entre els seus Estatuts i objectius estratègics
- Expertesa d'algunes de les entitats en la formació
- Consciència progressiva de la importància de treballar l'EPD en paral·lel a la cooperació
- Existència d'òrgans per facilitar la participació i interlocució amb ciutadania i entitats, principalment la participació i coordinació a través del CMCSiP

ESTUDI PER L'ELABORACIÓ DEL PMEIFS 2021-2026

- La disposició d'un espai cohesionat com el Consell municipal de Cooperació, Solidaritat i Pau (CMCSiP) on totes les entitats participants poden construir, conjuntament, una nova forma d'acostar els valors de la cooperació internacional a la ciutadania a través de l'EpS
- Procés de reflexió al CMCSiP i adaptació al nou reglament de participació ciutadana. Del procés n'han resultat les normes de funcionament del consell que permeten la participació individual o colectiva i també la creació del Grup Motor
- Algunes de les entitats del Consell tenen una llarga trajectòria de treball i són referents en el seu àmbit.
- Les entitats disposen d'eines pedagògiques desenvolupades
- Nous espais en els àmbits educatius que permeten vinculació de la reflexió amb l'acció: Pla d'acció tutorial, aprenentatge servei, servei comunitari
- Creació d'una incipient xarxa de voluntariat del Pla d'Acollida de les Persones Refugiades i de l'espai de la Taula d'Acollida Ciutadana.
- Actualització de l'espai comunicatiu de la web (canvi d'imatge i estructura)
- Canals comunicatius propis de l'àmbit de Cooperació, Solidaritat i Pau (web, xarxes, espai ràdio, revista, butlletí)
- Recorregut i solidesa de la Xarxa d'Educadors i Alumnes per la Convivència
- Implicació d'un nombre important de centres educatius en les activitats de sensibilització al voltant del drets de les persones refugiades
- Activitats i projectes consolidats i que la ciutadania coneix i reconeix. Ex. Barrejant
- Ús dels recursos propis per millorar la rendició de comptes a la ciutadania.
- Identificació de nous col·lectius de la ciutat amb qui es pot fer incidència política i establir nous vincles de cooperació local-global

AMENACES

- Valors individualistes i de consum de la societat capitalista van en detriment d'allò més social
- Augment dels missatges d'odi per part d'alguns partits polítics i associacions, amb falsos mites i notícies irreal
- L'augment de les idees racistes, homòfobes i d'odi de gènere.
- Situació i adaptació postcrisi COVID-19, incertesa. Context de crisi covid podria generar un risc de pèrdua de suport social de la població a les polítiques de cooperació
- Replec dels fons públics cap a qüestions de salut pública i lluita contra la pobresa que poden deixar l'EpS amb molt poc o sense finançament, quan serà més necessari que mai lluitar contra prejudicis i falsos rumors
- Risc de reducció del finançament vinculat al descens dels recursos propis i a la dificultat de defensar el manteniment de la despesa
- Els drets humans i dret d'asil perden prioritat davant de qüestions de salut pública, pobresa, etc. i això pot afectar directament la possibilitat d'implementar projectes en aquests àmbits.
- la política de cooperació no sol ser una prioritat central pels governs
- "Fatiga de la cooperació": fa molts anys que es fa

ESTUDI PER L'ELABORACIÓ DEL PMEIFS 2021-2026

- canvis polítics al municipi
- manca de coordinació i suport per part de l'ACCD I L'AMB
- Consum molt superficial de la situació dificulta l'aproximació a problemàtiques complexes com les que treballem a cooperació
- Alt volum d'informació i de propostes d'activitats a diferents nivells saturen la població. Pot provocar desafecció i falta de compromís per part de la ciutadania.
- Persistència d'una visió assistencialista de la cooperació per part d'algunes entitats i de sectors amplis de la població
- Difuminació dins de les moltes activitats que es desenvolupen al municipi
- Professorat sobrecarregat de feina i rebent una oferta formativa i d'activitats educatives des de molts àmbits i ambients

OPORTUNITATS

- Agenda 2030 i ODS i la seva integració en el Pla de govern i el Pla d'internacionalització
- Context de crisi generada pel COVID-19, com una oportunitat per explicar interdependència (local-global) i l'emergència climàtica.
- Ciutadania sensibilitzada sobre la connectivitat entre els problemes locals-globals, arrel de la crisi sanitària actual.
- Gran part de la gent jove que puja amb idees renovades i que no es creu tot el que veu i llegeix i forma les seves pròpies idees amb fets.L'oportunitat de treballar amb aquesta gent per forjar un caràcter fort a través de l'educació i que siguin el futur amb el qual treballar
- Participació a diferents xarxes vinculades a la solidaritat i l'educació ens aporta recursos i nous espais d'intercanvi: Electronics Watch, Xarxa d'Alcaldes per la Pau, Ciutats Defensores, LaCoordi, el Fons Català
- La DIBA recupera el paper de promotora sobre la reflexió sobre les polítiques d'EPS. Oportunitat per aprofundir en la reflexió i veure com materialitzar-ho.
- Formació a diferents àmbits de l'Ajuntament en els ODS
- S'han començat a treballar en el sí de l'Ajuntament els plecs de clàusules en relació a la contractació pública ètica. Incipient adaptació
- Oportunitats (i voluntat) de treballar transversalment l'EPS identificades en el procés d'elaboració del Pla: Festa Major, Seminari de Transformació Educativa
- Les entitats poden aportar un apropament des d'una perspectiva crítica dels ODS
- "Aprofitament dels recursos online de les entitats, treballar en els drets econòmics, socials culturals i ambientals tant amb adults com menors.
- DESCA: <http://senserefugi.ccar.cat/ca/>
- Obertura del Punt d'Informació i Orientació sobre protecció Internacional, gestionat per la CCAR
- Les escoles s'estan repensant: estan repensant els processos i maneres de fer
- Procés de reformulació i replantejament de la Guia d'activitats als centres educatius, a partir d'una diagnosi elaborada a través d'un procés participatiu. Oportunitat per repensar l'oferta

ESTUDI PER L'ELABORACIÓ DEL PMEiFS 2021-2026

- Voluntat d'alguns centres de la ciutat d'aprofundir en el treball en l'àmbit
- Voluntat del personal educatiu de la ciutat de dotar-se de recursos i de comptar amb un acompanyament per desenvolupar temàtiques vinculades a l'educació per la ciutadania global.
- Material didàctic generat per les entitats per treballar diferents temàtiques vinculades a l'EPD
- Servei comunitari (3r ESO) i APS com a oportunitat per implicar joves i crear vincles amb les entitats de la ciutat.

10.5 GLOSSARI

ACNUR: Alt Comissionat de les Nacions Unides d'atenció al Refugiat, compta amb un comitè a Catalunya. Els objectius de l'ACNUR són garantir la protecció a les persones refugiades i buscar solucions duradores per a elles.

Ajut d'emergència: Cerca la satisfacció de les necessitats bàsiques que s'han revelat com a urgents a causa de situacions més imprevistes que estructurals (encara que la vulnerabilitat pel que fa als desastres naturals o a les condicions de brot d'un conflicte són realitats estructurals). En aquest àmbit, el treball d'ajuntaments i fons de cooperació se centra prioritàriament en la identificació i el finançament de projectes de desenvolupament que puguin ser mantinguts més tard per les comunitats propulsores i dinamitzadores dels esmentats projectes de manera que sentin les bases d'un benestar sostenible i sense dependència.

APS. Aprenentatge Servei: L'aprenentatge servei és una proposta educativa que combina processos d'aprenentatge i de servei a la comunitat en un sol projecte ben articulat en el qual els i les participants es formen tot treballant sobre necessitats reals de l'entorn amb l'objectiu de millorar-lo.

Assessories tècniques municipals: La Cooperació tècnica és un dels instruments bàsics que actualment utilitza l'ajuda oficial al desenvolupament. Des d'un punt de vista conceptual, segons la definició del Comitè d'Ajuda al Desenvolupament (OCDE), l'entendem com el conjunt d'activitats adreçades a desenvolupar els recursos humans incrementant el seu nivell de coneixements, habilitats, qualificacions i aptituds productives i que es realitza, fonamentalment, mitjançant processos formatius, regulats o informals, prestacions d'experts, consultories tècniques i l'impuls de la recerca operativa.

ANUE: Associació Catalana per a les Nacions Unides, té com a objectiu divulgar els principis i propòsits de les Nacions Unides, i divulgar i recolzar la tasca realitzada per aquesta organització i els seus organismes.

Ciutadania global: Comprensió ètica de la comunitat mundial de iguals de la responsabilitat de la ciutadania en el desenvolupament i en les polítiques per a la seva realització.

Codesenvolupament: És la vinculació entre migració i desenvolupament en la qual l'ajuda solidària esdevé una forma de desenvolupament i cooperació en igualtat de condicions on hi ha un benefici mutu i uns interessos compartits. Es produeix tot un procés que comença amb les demandes del sud, continua creant una relació d'associació i millora amb la implicació de les persones immigrants a la recerca d'una acció conjunta i de sinèrgies entre l'ajuda oficial, els compromisos de desenvolupament de les autoritats receptores, les remeses de les persones immigrants i les aportacions privades que es poden manifestar de diferents formes: formació, creació de petites empreses, enfortiment del teixit associatiu, sensibilització i intercanvis professionals.

Comerç just: Comerç que possibilita l'accés dels productors pobres del Sud als mercats dels països rics, basant-se en unes relacions d'equitat i solidaritat, i orientant-se cap a la reducció de la pobresa. És a dir, un comerç que vol garantir als productors del sud condicions laborals dignes i un salari just pel seu treball que els assegurui un mitjà de vida sostenible.

Consells de cooperació: Són els instruments que coordinen la política de cooperació que es desenvolupa tant en l'àmbit municipal, com en l'autonòmic o l'estatal. En els consells participen tant els agents socials compromesos amb la solidaritat com l'equip responsable de la política de cooperació en l'àmbit tècnic i polític. Els consells, perquè puguin ser realment útils, han de ser crítics amb les polítiques que s'han consensuat en el seu si. Es tracta, doncs, d'instruments de participació ciutadana a través dels quals es coordina l'acció en l'àmbit de la cooperació de l'Ajuntament i les entitats, i alhora s'aprofundeix en la democràcia gràcies a la participació ciutadana.

Consell Municipal de Cooperació, Solidaritat i Pau: Mecanisme de l'Ajuntament de Sant Boi destinat a desenvolupar la participació en assumptes públics. Té funcions consultives, assessora i col·labora com el govern municipal en matèries relacionades amb la promoció de la solidaritat, la cooperació internacional i la pau.

Cooperació per al desenvolupament: No hi ha una definició única, ajustada i completa, vàlida permanentment per aquest terme. De fet, la definició que es presenti estarà condicionada per la nostra concepció en les prioritats del desenvolupament. Tot i així, podríem dir que cooperar per al desenvolupament significa treballar junts –des de/al nord i el sud- per al desenvolupament dels pobles. La cooperació pressuposa la presència de diferents actors: els finançadors que aporten tots o una part dels recursos perquè els projectes es puguin desenvolupar, els executors tant entitats del nord o el sud que executen i realitzen el projecte, i els beneficiaris que són totes aquelles persones que tenen algun tipus d'accés als serveis i/o béns proporcionats pel projecte. La cooperació per al desenvolupament és quelcom més que un mecanisme de redistribució de recursos financers i tecnològics amb els quals es pot permetre un cert desenvolupament a escala local; així és, com un exercici de solidaritat amb el treball que ja realitza la societat civil organitzada del sud per a la reconstitució de la justícia social i el reconeixement a les poblacions empobrides dels seus drets més fonamentals. Cal entendre la cooperació com un mecanisme que permeti crear les condicions perquè els pobles puguin satisfer les seves necessitats per si mateixos, sense dependència de l'exterior, i així reforçar la capacitat de decisió d'aquestes societats sobre el seu propi futur per assentar les bases del seu benestar.

Cooperació directa / cooperació indirecta: Per distingir la cooperació que realitza directament l'Ajuntament amb els actors del sud, d'aquella que es produeix a través de les ONG.

Cultura de Pau: Foment del compromís i de l'oposició a tot tipus de violència. Sensibilització i informació prenent com a eix prioritari els Drets Humans en tota la seva expressió.

Cursos, tallers, seminaris, xerrades: activitats formatives dirigides a l'àmbit formal o no formal, que poden abordar la sensibilització i l'educació per al desenvolupament des de diferents perspectives, i poden ser un instrument per a desenvolupar un programa posterior. Poden ser una eina per a crear punts de trobada entre les entitats o organitzacions que les realitzen i els col·lectius destinataris.

Desenvolupament: El desenvolupament inclou moltes dimensions de la vida de les persones i dels grups socials, com ara, familiar, social, ambiental, econòmic i polític. El desenvolupament és el procés d'ampliació d'oportunitats per a totes les persones per tal que puguin tenir una vida digna.

Edu 360. Aliança Educació 360: Segons la Diputació de Barcelona, és una iniciativa educativa, social i política que entén la comunitat i el municipi com un ecosistema educatiu local, capaç de connectar els aprenentatges que es produeixen en tots els temps i espais de la vida de les persones. Aquest plantejament vincula l'escola, les famílies i tots els agents i recursos de la comunitat, vetllant per garantir l'equitat i la igualtat d'oportunitats. Aquesta mirada de 360 graus, proposa que el model educatiu promogui i incorpori també les oportunitats educatives que avui es troben fora del sistema reglat escolar: activitats extraescolars, de vacances, el temps de migdia i, en àmbits com l'artístic, l'esportiu, el lúdic, de lleure, tecnològic..

Educació per al desenvolupament: L'Educació per al Desenvolupament i sensibilització social es defineix com un procés educatiu constant que afavoreix la comprensió de les interrelacions econòmiques, polítiques, socials i culturals entre el nord i el sud. Igualment, promou valors i actituds relacionades amb la solidaritat i la justícia social i cerca vies d'acció per transformar tant la realitat local com les relacions internacionals i aconseguir un desenvolupament humà i sostenible que afavoreixi a tothom i no exclogui cap persona, col·lectiu o poble. Per tant, no es tracta d'accions puntuals, sinó de processos participatius i interactius que tenen l'objectiu d'aconseguir el compromís de les persones per implicar-se en una acció solidària i transformadora tant a casa nostra com donant suport a les iniciatives del sud.

Educació formal: procés educatiu desenvolupat en institucions educatives oficialment reconegudes per a impartir el currículum regulat per l'administració educativa, i que dóna accés a titulacions reconegudes.

Educació no formal: procés educatiu específicament dissenyat en funció d'objectius explícita de formació o instrucció.

Fons Català de Cooperació al Desenvolupament: Organització conformada bàsicament per ajuntaments catalans i altres organitzacions municipalistes que destinen part del seu pressupost a finançar accions de cooperació al desenvolupament i a la solidaritat

Fons propis de l'Ajuntament: Recursos econòmics generats pel propi funcionament de l'Ajuntament. En concret taxes i impostos municipals.

LaFede: Federació conformada per 124 organitzacions que neix el gener de 2013 com a resultat de la fusió de les antigues Federació Catalana d'ONG per al Desenvolupament-FCONGD, Federació Catalana d'ONG pels Drets Humans-FCONGDH i Federació Catalana d'ONG per la Pau-FCONGPAU.

Mocions: Són instruments de pressió política mitjançant els quals un ajuntament o una altra institució poden pronunciar-se sobre una qüestió que cau fora de les seves competències. El camp de possibles temàtiques de les mocions és immens: drets humans, desarmament, justícia internacional, relacions econòmiques internacionals, etc.

Obertura de la ciutadania al món: Terme per referir al procés de canvi i formació de la ciutadania en general i no solament de la comunitat educativa (educativament i mitjançant campanyes i programes sobre temes internacionals enfocats a reformar a la ciutadania) sobre la situació de regions i països que no són objecte habitual d'atenció per part dels mitjans de comunicació i analitzar i explicar les causes estructurals i conjunturals de les relacions internacionals causants de les desigualtats existents i així promoure una major implicació de la ciutadania.

PAT. Pla d'Acció Tutorial: És el document on es recullen totes les intervencions que els/les tutors/es i el professorat del centre hauran de realitzar respecte de la tutoria. El PAT, com qualsevol altra programació del centre, recull la planificació de l'acció tutorial a partir dels objectius, els continguts, la seqüenciació de les activitats i l'avaluació.

PEC. Projecte Educatiu de Centre El projecte educatiu de centre (PEC) és un document que inclou els trets d'identitat del centre, els principis pedagògics, els principis organitzatius i el projecte lingüístic. En aquest document s'especifiquen els valors, els objectius i les prioritats d'actuació del centre, la concreció dels currículums que s'imparteixen i el tractament transversal en les àrees, matèries o mòduls de l'educació en valors i altres ensenyaments. En els centres públics, el PEC l'elabora el claustre, a iniciativa del director. En els centres privats concertats, el titular del centre aprova el PEC, escoltat el consell escolar

Programa Municipal Transversal de Cooperació i Solidaritat: És un instrument estratègic que planteja les actuacions de cooperació i solidaritat com el resultat i l'expressió d'una política global que implica al conjunt de departaments municipals.

Projecte de convivència: Document dels centres educatius que ha de recollir les accions que el centre desenvolupa per capacitar tot l'alumnat i la resta de la comunitat escolar per a la convivència i la gestió positiva dels conflictes.

Sensibilització: Fa referència al conjunt de campanyes dirigides a la presa de consciència de la ciutadania dels desequilibris existents entre el nord i el sud. Persegueix, doncs, un canvi de percepció en la població com a element central en la lluita per l'equitat i la justícia entre el nord i el sud. Es basa a facilitar l'accés a la informació a través de diferents campanyes.

Servei comunitari: El Servei Comunitari per a l'alumnat de secundària obligatòria, és una acció educativa, en el marc del currículum obligatori, que vol promoure que els alumnes experimentin i protagonitzin accions de compromís cívic, aprenguin en l'exercici actiu de la ciutadania, i posin en joc els seus coneixements i capacitats al servei de la comunitat.

Xarxa Catalana per la Compra Pública ètica: Eina per garantir la coherència en el consum institucional de les administracions locals amb els principis dels serveis públics. També pretén oferir incentius a les empreses proveïdores per avançar en la seva responsabilitat sobre el conjunt dels seus processos de producció i sobre les condicions socials i laborals dels treballadors/es que hi intervenen.

10.6 BIBLIOGRAFIA

- Resolució del Consell sobre educació per al desenvolupament i sensibilització de l'opinió pública europea a favor de la cooperació al desenvolupament
- *Caracterització i anàlisi de l'educació per al Desenvolupament a Catalunya*, elaborat per Baobab i Eualter per l'ACCD (2010).
- Enfocament de gènere i basat en els drets humans, ACCD. http://cooperaciocatalana.gencat.cat/web/.content/continguts/que_fem/egibdh/doc-egibdh.pdf
- Guia de cooperació descentralitzada per a càrrecs electes, Diputació de Barcelona, desembre 2020.
- Localització de l'agenda 2030 i Educació per la ciutadania global: un diàleg imprescindible. Diputació de Barcelona, 2020.